

Botanická zahrada Praha
Prague Botanical Garden

2024

Výroční zpráva
Annual Report

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

1 578

POČET PĚSTOVANÝCH
POLOŽEK OHROŽENÝCH
DRUHŮ ROSTLIN DLE IUCN
Number of planted items
of endangered species
according to IUCN

2024

BOTANICKÁ ZAHRAHA PRAHA
V ČÍSLECH
Prague Botanical Garden
in numbers

33 883

POLOŽEK
PĚSTOVANÝCH ROSTLIN
Bred Plants

25 ha

ROZLOHA
ZAHRADY
Garden Area

3 492

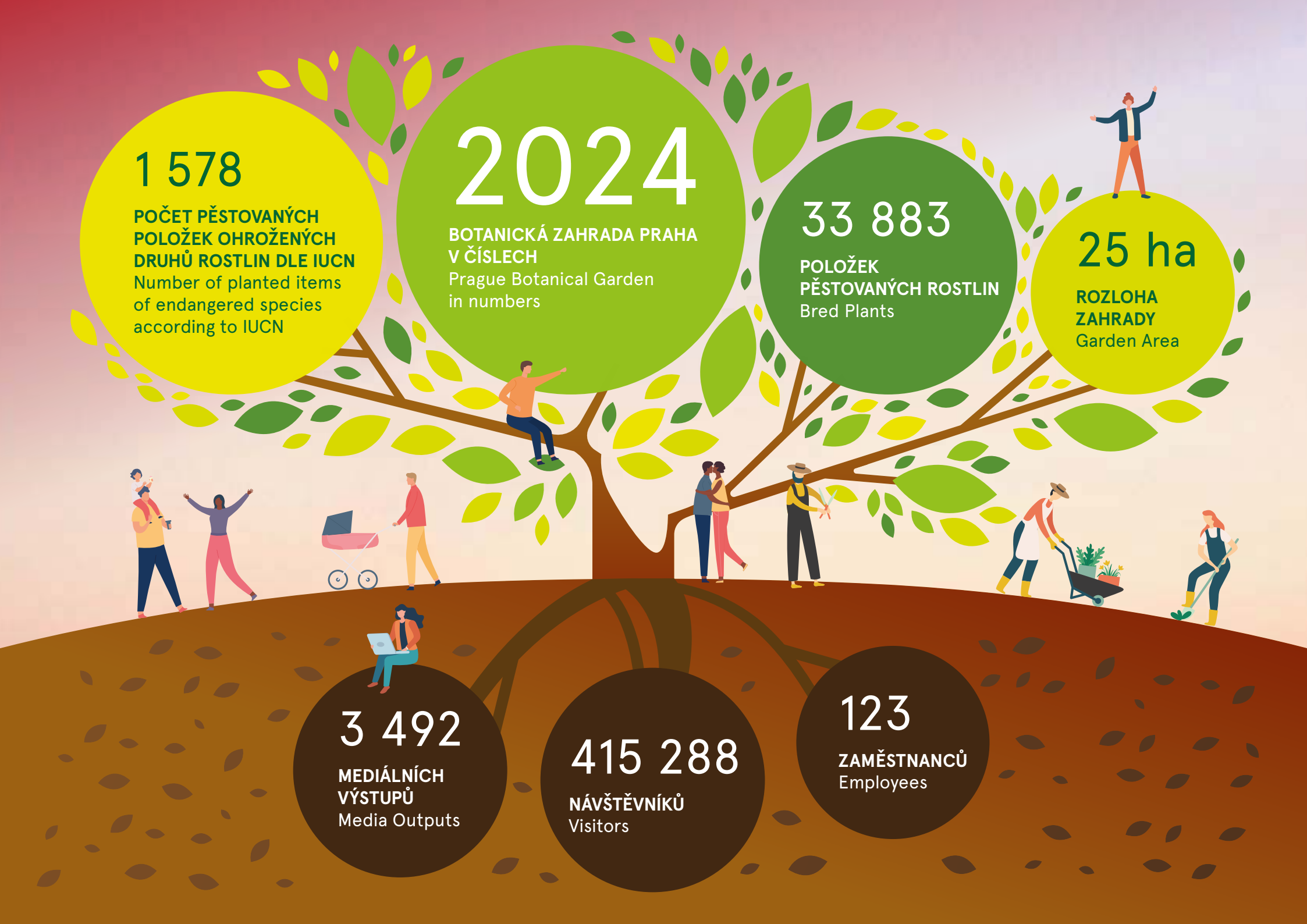
MEDIÁLNÍCH
VÝSTUPŮ
Media Outputs

415 288

NÁVŠTĚVNÍKŮ
Visitors

123

ZAMĚSTNANCŮ
Employees

Obsah

Table of contents

01

Rok 2024 v Botanické zahradě Praha

Pohledem ředitele	10
Odborná činnost Botanické zahrady Praha v roce 2024	12

02

Rozvoj

Novinky v expozicích	16
Realizované projekty	22
Plánované projekty	26

03

Odborná činnost

Prioritní sbírky	38
Významné sbírky	70
Další sbírky	88

04

Další odborná činnost

Oddělení etnobotaniky a prezentace botaniky	98
Genofond – Ochrana ohrožených druhů rostlin	102
Laboratoř	104
Záchranné centrum CITES	106
Odborná knihovna	107
Florius	108
Index Seminum	110
Botanické expedice a zahraniční cesty	112
Publikační činnost	118
Knihy	120

05

Vzdělávání

Komentované prohlídky	124
Botanická zahrada na akcích	125
Příměstské tábory	126
Botanická pro školy	128
Granty, dotace a partneři vzdělávání	130

06

Botanická zahrada pro veřejnost

Propagace v roce 2024	136
Výstavy v botanické zahradě	138
Akce pro veřejnost	148
PR a média	150
Kořeny osobností	154

07

Vinice svaté Kláry

Vinice sv. Kláry v roce 2024	158
Rok 2024 ve vinotéce	160
Vinařské akce	162
Služební zahraniční cesta do Bordeaux – veletrh Vinitech	164

08

Hospodaření

Hlavní činnost	168
Doplňková činnost	172

09

Členství v institucích a odborných organizacích	174
---	-----

10

Partneři	178
--------------------	-----

11

Ohlasy návštěvníků	182
------------------------------	-----

01

2024 in the Prague Botanical Garden

The Director's Word	10
Botany in the Prague Botanical Garden in 2024	12

02

Development

New Exhibits	16
Realized Projects	22
Planned Projects	26

03

Botany

Priority Collections	38
Important Collections	70
Other Collections	88

04

Other Expert Activities

Department of Ethnobotany and Botany Presentation	98
Plant Conservation - Endangered Species	102
Laboratory	104
CITES Rescue Centre	106
Scientific Library	107
Florius	108
Index Seminum	110
Botanical Expeditions and International Travels	112
Publishing Activity	118
Books	120

05	
Education	
Guided Tours	124
Prague Botanical Garden at Public Events	125
Suburban Camps	126
Botanical Garden for Schools	128
Grants, Subsidies and Partners of Education	130
06	
Prague Botanical Garden for the Public	
Promotion in 2024	136
Exhibitions in the Prague Botanical Garden	138
Public Events	148
PR and Media	150
Roots of Prominent Personalities.	154
07	
St. Claire’s Vineyard	
St. Claire’s Vineyard in 2024	158
St. Claire’s Wine Shop in 2024	160
Events for Wine Enthusiasts	162
Viticulture Fair Visit: Bordeaux	164
08	
The Management	
Main Activities	168
Side activities	172
09	
Membership in Institutions and Professional Organizations	174
10	
Supporters and Partners	178
11	
Visitors’ Feedback	182

01
Rok 2024
v Botanické zahradě Praha

2024 in the Prague Botanical Garden

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Pohledem ředitele

The Director's Word10 – 11

Odborná činnost Botanické zahrady Praha v roce 2024

Botany in the Prague Botanical Garden in 202412 – 13

Pohledem ředitele

The Director's Word

Milí přátelé a příznivci botanické zahrady, sešel se rok s rokem a to je příležitost, abych se s Vámi podělil o zhodnocení důležitých momentů uplynulého roku 2024. Zasvětili jsme ho tropům a tropické flóře, proto bych hned v úvodu rád zmínil významné výročí spojené s otevřením skleníku Fata Morgana. Fata, jak skleníku rádi říkáme, již 20 let nabízí návštěvníkům propojení příjemných zážitků s novými poznatky. Oslava byla spojena s výstavou Nová PET Tropicana i s panelovou výstavou věnovanou sbírkám, našim cestám za rostlinným bohatstvím a historii skleníku Fata Morgana. Dospělí návštěvníci určitě ocenili znovuotevření Vinotéky sv. Kláry s novým degustačním prostorem, ke kterému přiléhají venkovní terasy. Celé místo je ideální pro konání romantických svatebních hostin nebo firemních akcí. K relaxaci i poučení budou sloužit též nové expozice Japonské mlžné lesy a Archa Bohemica. Ta první z jmenovaných nás přenesla do vzdáleného Japonska, zatímco druhá nás upozornila na výskyt nebo spíše ubývání ohrožených rostlinných druhů v naší přírodě. Těsně před dokončením je nová expozice Kouzla evoluce určená především k získávání nových poznatků o vývoji rostlin na naší planetě. Ke vzdělávání hlavně těch nejmenších návštěvníků

slouží i obnovená expozice medonosných rostlin a včel – Zahrada mEDU. Byl bych nerad, kdyby výčet novinek nějak zastínil význam již tradičních akcí. Dovolím si zmínit velmi oblíbenou, ale na organizaci a správné načasování velmi náročnou výstavu motýlů. Výstava sukulentů si už našla také své příznivce a každoročně jich přibývá. Letní čas si mohli návštěvníci zpestřit během Festivalu africké kultury. Podzim byl neodmyslitelně spjat se stále se zvyšujícím zájmem o výstavu dýní. Letošní aranžmá se nesla v duchu mexického svátku Día des los Muertos. Pro ty, kteří v zimních měsících neuléhají ke spánku se soumrakem, máme v nabídce Džungli, která nespí. Ještě před odchodem do nespící džungle mohli návštěvníci zhlédnout výstavu Sedmý šálek čaje. A tímto se již dostávám, dovoluji si tvrdit, k perle celé sezóny, k zimní výstavě Křišťálová zahrada. Originální díla z křišťálu vytvořená uměleckým sklářem Jiřím Pačinkem a jeho týmem navodila v příchodích plno představ ze světa fantazie. Důmyslně podsvícené instalace vnesly do zahrady nové světlo a proměnily pohled na ni. Výprava do světa pohádky se setkala s velkým ohlasem, a proto proběhne i v roce 2025. Jak se ale říká, není nebe bez mráčku. Tím mráčkem mám na mysli pozdní mrazy, které v jarním období

zasáhly naši Vinici sv. Kláry a podstatně ovlivnily sklizeň. V září se zase prohnaly celým Českem extrémní deště, což mělo za následek zrušení oblíbeného Vinobraní. Z objektivních příčin došlo také ke zpomalení prací na projektu Pueblo. Všechny uvedené aktivity děláme s cílem zvyšování kvality poskytovaných služeb. Počet návštěvníků, který letos opět překonal rekord, činil přes 415 tisíc osob. Školní kolektivy a rodiny s dětmi si k nám již cestu našly. Díky projektům orientovaným na seniory se nám daří aktivizovat i tuto často opomíjenou skupinu návštěvníků. Na závěr lze konstatovat, že rok 2024 byl pro zahradu v mnoha oblastech úspěšný, ale i plný výzev a vytyčené cíle se nám podařilo splnit. Velký dík patří našim návštěvníkům, kteří dali jasně najevo, jak je pro ně botanická zahrada důležitá. Vysoce si cením podpory ze strany zřizovatele, bez jehož porozumění a pomoci bychom takové množství aktivit nezvládli. Upřímně rád bych vyjádřil poděkování za celoroční úsilí a vysoké pracovní nasazení všem kolegům i spolupracovníkům, na jejichž bedrech spočívá nejvíce práce při naplňování našeho poslání.

Bohumil Černý,
ředitel Botanické zahrady hl. m. Prahy

Dear Friends and Supporters of the Botanical Garden, As another year draws to a close, I am pleased to reflect on the key moments that shaped 2024. This year, we dedicated our efforts to the tropics and tropical flora, and I would like to begin by celebrating a major milestone—the 20th anniversary of the Fata Morgana Greenhouse. Affectionately known as "Fata", this iconic space has provided visitors with a unique blend of discovery and delight for two decades.

The anniversary was marked by the New PET Tropicana exhibition, alongside a panel display highlighting our botanical collections, expeditions, and the history of the greenhouse. Adult visitors were particularly excited about the reopening of St. Claire's Wine Shop, now featuring a brand-new tasting area with adjacent outdoor terraces—an ideal venue for romantic wedding receptions and corporate events. For those seeking both relaxation and knowledge, we introduced two remarkable new expositions: Japanese Mountain Forests and Archa Bohemica. The former transports visitors to the misty landscapes of Japan, while the latter highlights the alarming decline of endangered plant species in our region. Soon to be unveiled, the Evolution Trail will offer a captivating journey through the history of plant life on Earth. Our youngest visitors can also explore the newly revitalized Bee Garden, an interactive space dedicated to melliferous plants and the vital role of bees. While these exciting additions enriched the garden, they did not overshadow our long-standing traditions. The ever-popular butterfly exhibition once again captivated visitors, despite the logistical challenges of its preparation. The annual succulent exhibition continued to gain a loyal following, attracting more enthusiasts each year. Summer brought the vibrant African Culture Festival, while autumn was defined by our beloved pumpkin exhibition, which this year embraced the colourful traditions of Día de los Muertos. For those who stay active even in the colder months, we introduced Welcome to the Jungle, an evening experience inviting visitors to explore the greenhouse after dark. Before venturing into the nighttime jungle, visitors could also enjoy the Seventh Cup of Tea exhibition. Now, let me highlight the true gem of the season—the Crystal Garden winter exhibition. Featuring stunning crystal

artworks crafted by master glassmaker Jiří Pačinek and his team, this breathtaking display transported visitors into a world of fantasy. Ingeniously illuminated installations transformed the garden, casting it in a whole new light. The overwhelmingly positive response has inspired us to bring this magical experience back in 2025. Of course, as the saying goes, "not every sky is cloudless". This year, late spring frosts took a toll on our St. Claire's Vineyard, significantly impacting the harvest. In September, extreme rainfall swept across Czechia, forcing us to cancel the much-anticipated Wine Harvest Festival. Additionally, unforeseen challenges led to delays in the Pueblo project. Despite these obstacles, our commitment to enhancing the visitor experience remained unwavering. In 2024, we once again broke attendance record, welcoming over 415,000 visitors. School groups and families have become regular visitors, and through specially designed programs, we have also strengthened our engagement with seniors—an often-overlooked audience. Looking back, 2024 was a year of remarkable achievements and formidable challenges, yet we successfully fulfilled our goals. My deepest gratitude goes to our visitors, whose unwavering support reaffirms the vital role of the botanical garden in their lives. I also sincerely appreciate the steadfast backing of our founding institution, without which many of these initiatives would not have been possible. Lastly, I extend my heartfelt thanks to my colleagues and collaborators—your dedication and hard work are the foundation of everything we accomplish.

Bohumil Černý
Director of the Prague Botanical Garden

Odborná činnost Botanické zahrady Praha v roce 2024

Botany in the Prague Botanical Garden in 2024

Rok 2024 byl spojen s dvacetiletým výročím otevření skleníku Fata Morgana. Celá historie tropických sbírek je poměrně krátká, jsme na začátku druhého čtvrtstoletí jejich budování a rozvoje v naší botanické zahradě. Jsem v dobrém fascinován, co se nám zde za tu dobu povedlo a jak rozsáhlé tropické sbírky tu máme. V srpnu 2024 se konal v Singapuru světový kongres botanických zahrad. Byla to zajímavá příležitost seznámit se s trendy, jež v botanických zahradách ve světě vládou, a získat nové kontakty. Je příjemné patřit do široké komunity nadšených lidí pracujících v botanických zahradách celého světa a poznávat nové významné osobnosti. A hlavně se ujistit, že jsme na správné cestě a že mezi botanickými zahradami nejsme jen do počtu, ale představujeme stále významnější součást této odborné komunity, a to nejen v tropických kolekcích, ale i v mnoha dalších. I v roce 2024 vyjeli kurátoři do oblastí, ze

kterých chceme rozšiřovat naše sbírky a geografické expozice. Podařilo se uskutečnit výpravy na západ USA, do Jižní Koreje, Japonska a Laosu. Dále proběhlo několik menších cest po evropských botanických zahradách a pěstitelských zařízeních. V roce 2024 se výrazně přiblížily k dokončení dvě expozice, a sice Japonské mlžné lesy a Archa Bohemica. S oběma ještě bude nutné dále pracovat, a to zejména doplňováním výsadeb, ale základní vzhled je již vytvořený a v roce 2025 chystáme jejich slavnostní otevření. Novinkou je také zahájení ovčí pastvy na cenných částech Stráně. Podzimní vzhled porostů je hodně nadějný, takže v pastvě chceme rozhodně pokračovat. V zájmu ochrany genofondu si velmi vážím možností, které nám dává podpora od ČSOB a společnosti Ahmad Tea. Díky ní máme šanci realizovat naše záchranné projekty. V roce 2024 jsme ale nezažili jen pozitivní události. Pomyslný chladný stín se snesl zejména

na naši vinici, která byla v jarním období citelně zasažená pozdním mrazem. Celková sklizeň tak byla hodně nízká a hořkou tečkou obstarala nutnost zrušit slavnost Vinobraní kvůli extrémním deštům. Radost nemáme ani z postupu prací na ploše bývalého iridária a Amerického políčka, kde již měla nyní probíhat výstavba v rámci realizace velkého projektu Pueblo, ale místo toho čekáme na dořešení sporů kolem výběrového řízení. I přes tyto nepříjemnosti si myslím, že kladný dojem z roku 2024 je určující a dává nám chuť pokračovat v našich rozmanitých aktivitách i v roce 2025.

RNDr. Vlastik Rybka, Ph.D.
náměstek pro odbornou činnost
Botanické zahrady hl. m. Prahy

The year 2024 marked the 20th anniversary of the opening of the Fata Morgana Greenhouse, a significant milestone in the development of our tropical collections. While our journey of curating and expanding these collections remains relatively young, we have already entered the second quarter-century of this remarkable endeavour. Reflecting on our progress, I am deeply impressed by the growth,

diversity, and significance our tropical collections have achieved in such a short time. In August 2024, the World Botanic Gardens Congress in Singapore provided an invaluable opportunity to explore global trends in botanical gardens and build meaningful connections. Engaging with this worldwide network of passionate professionals and meeting influential figures in the field has been both inspiring and affirming. It reminds us that we are not merely another botanical garden but an increasingly distinguished member of this international community, excelling not only in tropical collections but across many areas of botanical expertise. This year, our curators undertook expeditions to regions integral to expanding our collections and geographical expositions. Successful trips were completed to the western USA, South Korea, Japan, and Laos, while additional visits to European botanical gardens and cultivation facilities enriched our knowledge and partnerships. Two major projects, the Japanese Mountain Forests and Archa Bohemica expositions, neared completion in 2024. While further work, especially on plantings, is still required, the foundational structures are in place, and both expositions are on track for their grand opening in 2025. A noteworthy new initiative was the introduction of sheep grazing in the valuable

areas of the Slope exposition. The autumn vegetation response has been promising, confirming the viability of this sustainable practice, which we plan to continue. Our conservation efforts in 2024 were made possible through the generous support of our partners, ČSOB and Ahmad Tea. Their contributions have been invaluable in advancing our projects to protect genetic resources and preserve biodiversity. However, 2024 was not without its challenges. Late spring frosts cast a figurative shadow over our vineyard, leading to a significantly reduced harvest. Extreme rainfall also forced the cancellation of our traditional Wine Harvest Celebration. Additionally, progress on the former iridarium and American Useful Plants Field—set to become the site of the large Pueblo project—was delayed due to unresolved tender disputes, leaving this ambitious undertaking stalled. Despite these setbacks, the successes and positive developments of 2024 outweigh the difficulties. They inspire us to press forward with our diverse activities and ambitious goals as we look toward 2025.

Vlastik Rybka, Ph.D.
Deputy for Expert Activities
Prague Botanical Garden

02 Rozvoj

Novinky v expozíciích, realizované projekty, plánované projekty

Development
New Exhibits, Realized Projects, Planned Projects

A large, dark, layered rock formation, possibly a fossil or mineral specimen, is the central focus. It is composed of many thin, dark layers stacked on top of each other, with several circular holes or cavities of varying sizes. The rock is set on a cobblestone path. In the background, there is a metal fence and trees with autumn foliage. The sky is blue with some clouds.

02 | Rozvoj

Novinky v expozicích

Development
New Exhibits

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Japonské mlžné lesy

Japanese Mountain Forests 18 – 19

Kouzla evoluce

The Wonders of Evolution 20 – 21

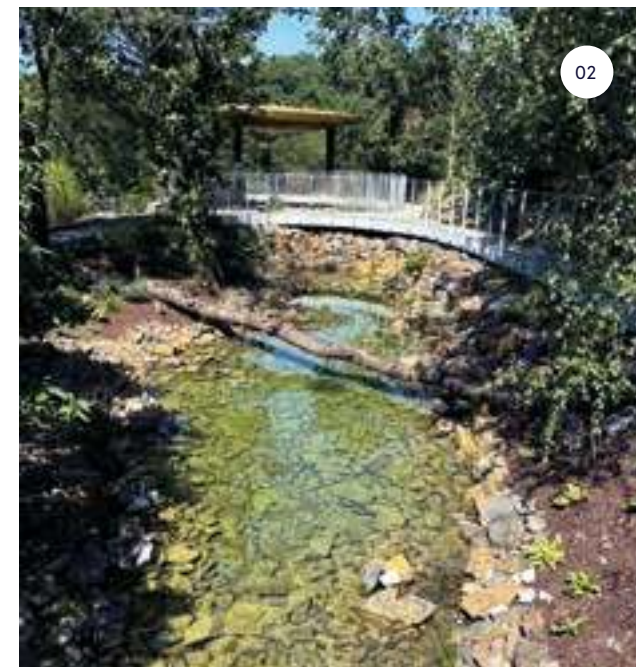
Japonské mlžné lesy

Japanese Mountain Forests

V roce 2024 se návštěvníkům otevřela nová expozice Japonských mlžných lesů. Vznikla na rozhraní expozic Stráně a Lesa, kde je velmi členitá plocha dolíků a vyvýšenin. Přeměnit toto území do zajímavé expoziční podoby představovalo velkou výzvu. Realizace nové expozice byla zahájena v červenci 2023, v průběhu roku 2024 probíhaly finální práce včetně úpravy jezírek, cest a osázení rostlinami, které jsou pro přírodní lokality Japonska charakteristické. Vznikla zde příjemná zákoutí, nabízející kromě přehlídky botanických sbírek i místo pro odpočinek.

In 2024, visitors were introduced to the newly created Japanese Mountain Forests exposition. Situated at the meeting point of the Slope and Asian Forests exposition, this unique area features a dynamic landscape of elevations and depressions. Transforming the space into a captivating exposition was a complex challenge. Work commenced in July 2023, with final enhancements continuing throughout 2024, including pond restoration, pathway construction, and the planting of vegetation characteristic of Japan's mountainous regions. The result is a series of serene hideaways that not only showcase the botanical garden's collections but also offer visitors a tranquil retreat immersed in nature.

V rámci expozice byla vytvořena v nejnižších částech terénu jezírka. Ta mají kromě estetické funkce i důležitou úlohu mikroklimatickou, totiž zvlhčování okolního vzduchu a zmírňování teplotních extrémů. Cestní síť je složena částečně z nesených cest a symbolem expozice je altánek moderního vzhledu, avšak s odkazem na japonské tvarosloví. Díky členitému terénu se podařilo do prostoru umístit i pár vyhlídkových plošin a odpočinkových zákoutí. Celá expozice je napojena na novou cestní síť propojující areál u skleníku Fata Morgana s částí venkovních expozic botanické zahrady. Práce probíhaly až do dubna 2024, kdy je ukončila kolaudace, a návštěvníkům se expozice otevřela začátkem května 2024. Expozice se bude dále proměňovat dalšími dosadbami japonských dřevin a jejich dorůstáním.

01 | Celkový pohled na novou expozici Japonských mlžných lesů
02 | V nejnižších částech terénu vznikla jezírka

03 | Centrálním bodem expozice je altánek moderního vzhledu
04 | Pravidelné mlžení dotváří příjemné klima jak pro rostliny, tak pro návštěvníky

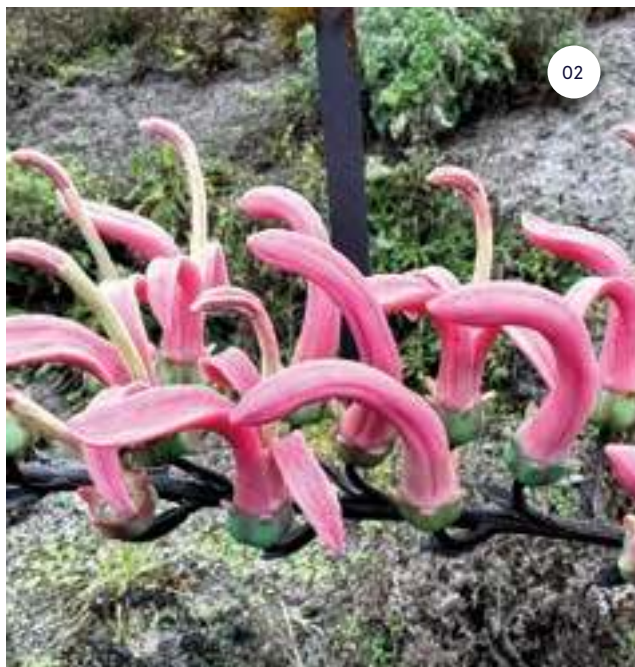

Kouzla evoluce

The Wonders of Evolution

Interaktivní expozice Kouzla evoluce představí návštěvníkům Botanické zahrady hl. m. Prahy vývoj rostlin od prvopočátku až do dnešních dnů. Expozice je připravena pomocí modelů, edukačních prvků i tematických výsadeb vyprávět vzrušující příběh evoluce rostlin. Stezka vede podél spojovací cesty mezi skleníkem Fata Morgana a venkovní expozicí a je určena pro návštěvníky všech věkových kategorií. Stavba expozice byla ukončena v závěru roku 2024, počátkem roku 2025 proběhnou dokončovací práce a celý rok budou probíhat dosadby rostlin.

The interactive exposition Wonders of Evolution takes visitors on a journey through the history of plant life, from its earliest origins to the present day. Using models, educational displays, and themed plantings, it vividly illustrates the fascinating story of plant evolution. The trail runs along the connecting path between the Fata Morgana Greenhouse and the Outdoor Expositions, offering an engaging experience for visitors of all ages. Construction was completed at the end of 2024, with final enhancements at the beginning of 2025 and replanting of plants throughout the year.

02

03

04

05

- 01 | Tunel času představuje úzký vztah mezi rostlinami a opylovači
- 02 | Květenství vzácné havajské lobelky *Trematolobelia*
- 03 | Květ smaragdové liány opylované kaloni

- 04 | Model květu brutnáku jako příklad kruhového uspořádání květních orgánů
- 05 | Plavuně rodu *Lepidodendron* byly součástí prvohorních mokřadů

V rámci expozice Kouzla evoluce návštěvníkům představíme vznik a vývoj rostlin v historii Země. Odborným konzultantem projektu je významný český paleobotanik RNDr. Jiří Kvaček, CSc. Stezka bude přístupná celoročně a vhodná i pro návštěvníky se specifickými potřebami. Na celkem osmi zastaveních se příchozí seznámí s nejdůležitějšími skupinami rostlin i milníky evoluce. První část věnujeme nekvetoucím rostlinám – řasám a mechorostům, plavuním, přesličkám a kapradinám, cykasům, jinanům a jehličnanům, chvojníkům, ale i nevšední pouštní rostlině *Welwitschia mirabilis*. Druhá část přiblíží revoluční inovaci těla rostlin – vznik květu. Na posledním zastavení budou představeny rostliny, které na našem území převažovaly v období čtvrtohor – rostliny stepí. Stavba byla zahájena v srpnu 2023 a pokračovala po celý rok 2024. Práce na této expozici jsou konzultovány s odborným oddělením botanické zahrady a paleobotaniky. Celá tato akce je náročná, jelikož se skládá z mnoha celků, které zpracovávají jak stavební firmy, tak i umělecké dílny, a v neposlední řadě probíhá osázení vhodnými rostlinami.

A photograph of a bar interior. A long wooden bar counter is in the foreground. Above the counter, a metal rack holds numerous wine glasses hanging upside down. Behind the counter, a large wine rack is filled with bottles. The background is a dark wood wall with two pendant lights.

02 | Rozvoj

Realizované projekty

Development
Realized Projects

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Degustační prostor - Vinotéka sv. Kláry

Tasting Area - St. Claire's Wine Shop 24 - 25

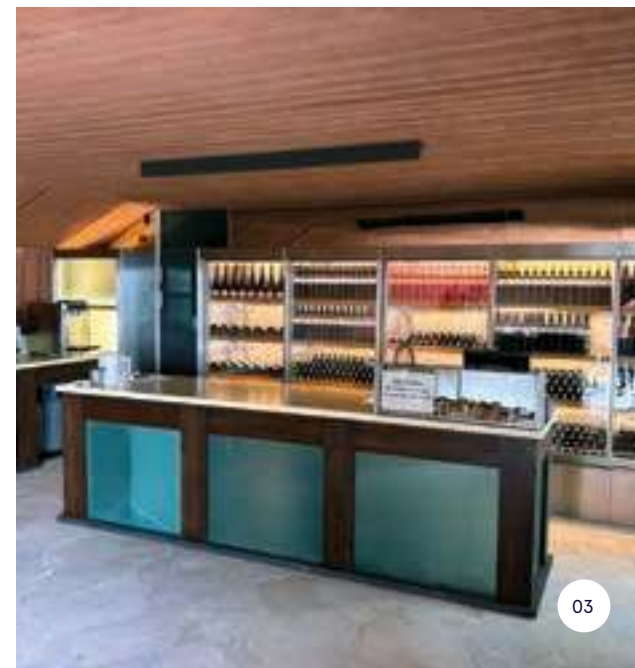
Degustační prostor – Vinotéka sv. Kláry

Tasting Area – St. Claire's Wine Shop

V květnu 2024 se pro návštěvníky botanické zahrady a milovníky vína z Vinice sv. Kláry otevřel po rekonstrukci objekt historického viničního domku, který nově doplnil moderní degustační prostor. Ten vznikl na základě návrhu architekta Ladislava Lábuse. Nové prostory nabízejí kapacitu 52 míst, salónek pro konání soukromých akcí až 22 osob a nedílnou součástí jsou i venkovní terasy. Atmosféru dotváří autorem stavby navržený unikátní mobiliář tvořený prvky vyrobenými na zakázku a designovým nábytkem. Celá stavba zachovává jedinečný genius loci Vinice sv. Kláry s okouzujícím výhledem na Prahu.

In May 2024, the historic vineyard house at St. Claire's Vineyard reopened after renovation, unveiling a newly designed, modern tasting area. Created by architect Ladislav Lábus, the space features seating for 52 guests, a private lounge for up to 22 people, and inviting outdoor terraces. Custom-made furnishings and designer elements enhance the ambiance, seamlessly blending contemporary comfort with the vineyard's rich heritage while offering breathtaking views of Prague.

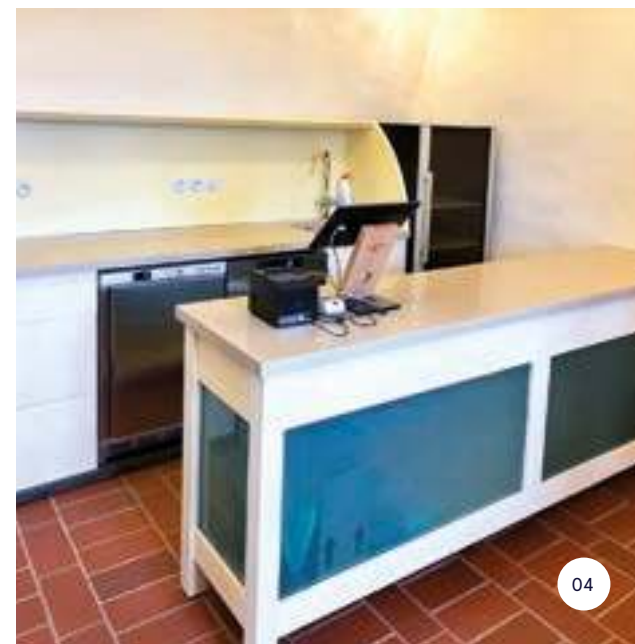

01 | Součástí nového degustačního prostoru je i terasa s přírodní pergolou a slunečníky
 02 | Součástí vybavení je designový nábytek v jednotném vizuálním vzhledu

03 | Dominantou hlavního degustačního prostoru je centrální bar s vestavěnou vinotékou
 04 | Bar v původním prostoru viničního domku, jehož pohledové části jsou rovněž ze zeleného skla

Nový degustační prostor je celistvější a větší a se stávajícím viničním domkem je propojen spojovacími průchody. V nich jsou toalety pro návštěvníky i zaměstnance a nezbytné provozní zázemí vinárny. Rozšíření prostor umožní pořádání i větších řízených degustací a konání různých společenských či soukromých akcí včetně svatebních banketů. Celý objekt je částečně skryt pod zem a jeho hlavní pohledová část je situována v místě terasy. Svým vzhledem tato nová stavba nijak nenarušuje charakter vinice. Pro nově vzniklé objekty byl autorem stavby navržen unikátní mobiliář tvořený prvky vyrobenými na zakázku. Součástí je designový nábytek v jednotném vizuálním vzhledu harmonizujícím s celkovou stavbou. Dominantou hlavního degustačního prostoru je centrální bar, jehož pohledové části jsou ze zeleného skla. Během letních měsíců jsou hojně využívány venkovní terasy vzniklé před objektem degustačního prostoru a také nad ním. Zde si mohou návštěvníci vychutnat sklenku místního vína s jedinečným výhledem na Prahu.

02 | Rozvoj

Plánované projekty

Development
Planned Projects

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Pueblo a vodní svět

Pueblo and the Water World 28 – 29

Vstupní pavilon Horní zahrada

Entrance Pavilion in the Upper Garden 30 – 31

Úpravy Ornametální zahrady

Development of the Ornamental Garden 32 – 33

Hřiště Skrytý svět

The Hidden World Playground 34 – 35

Pueblo a vodní svět

Pueblo and the Water World

V Horní zahradě, tedy v části areálu botanické zahrady, která se rozkládá za vstupem od Sídliště Bohnice, je plánováno rozšíření vodních ploch a prvků. V současné době zde návštěvníci mohou vidět rašeliniště a volnou vodní hladinu jezírka. Pro ucelené představení mokřadních biotopů bude v budoucnu expozice doplněna například o prameniště, vodní tok a velké jezero. Stavba bude zahájena v roce 2025.

An expansion of water bodies and features is planned for the Upper Garden, located beyond the entrance from the Bohnice district. Currently, visitors can explore the Peat Bog and the open water surface of the Pond. To offer a more immersive and diverse representation of wetland habitats, the exposition will be enhanced with a spring fen, a watercourse, and a large pond. Construction is scheduled to begin in 2025.

01 | Celkový pohled na novou expozici
 02 | Vodní svět jehož součástí je vodopád s jezery

03 | Expozice kosatců
 04 | Situace nové expozice

Nové vodní prvky budou součástí prezentace flóry geografických celků Severní Ameriky a budou mít podobu hluboce zařízlého kaňonu v současné přirozené erozní rýze v expozici Severoamerické prairie. Chybět by neměl ani vodopád, za kterým by vedla návštěvnická trasa. Na hraně kaňonu by měla vzniknout stavba odkazující na historické indiánské pueblo, která bude sloužit částečně jako zázemí pro návštěvníky a především jako edukační a výukový prostor pro děti a studenty. Příchozí zde naleznou toalety a místo pro doprovodné výstavy a společenské akce. Jednat se bude o členitou stavbu situovanou do tří nadzemních poschodí s terasovitými střechami. Celá expozice bude v severní části završena novým iridárium pro rozsáhlou kolekci kosatců a denivek. V roce 2024 byla zhotovena dokumentace pro výběr zhotovitele. Následně byla vyhotovena prováděcí dokumentace řešící interiér objektu. Vlastní realizace stavby bude zahájena v roce 2025.

Vstupní pavilon Horní zahrada

Entrance Pavilion in the Upper Garden

V rámci rozvoje trojské botanické zahrady proběhla v roce 2017 architektonická soutěž, ze které byl vybrán návrh od ateliéru Zdeňka Fránka. Podle něj by v areálu Horní zahrady měl vzniknout nový objekt, který se stane hlavním vchodem a komfortním zázemím pro návštěvníky. V tomto multifunkčním pavilonu příchozí nalezou kavárnu, restauraci, obchod se suvenýry, přednáškový sál a mnoho dalšího. Součástí bude i administrativní zázemí. V roce 2025 očekáváme vydání územního rozhodnutí.

As part of the Prague Botanical Garden's development, an architectural competition was held in 2017, with the winning design by Fránek Architects. The project envisions a new building in the Upper Garden, serving as the main entrance and providing modern amenities for visitors. The multifunctional pavilion will feature a café, a restaurant, a souvenir shop, a lecture hall, and office spaces. The zoning decision is expected in 2025.

01 | Interiéry nového vstupního komplexu

02 | Celkový pohled na navrhovaný areál v části Horní zahrada

03 | Vizualizace skleníků, které budou součástí vstupního komplexu

04 | Exteriéry vstupního pavilonu s pohledem na zelenou střechu s naučnou stezkou

Stavba nového vstupního komplexu bude výjimečná svým křivkovitým půdorysem, který má přispět k harmonickému kontaktu mezi rostlinami, lidmi a architekturou. Zároveň bude důstojně prezentovat význam botanické zahrady a všechny její funkce (edukační, výstavní atd.). Součástí bude velký skleník a oranžerie určená k přezimování citlivých subtropických rostlin. Objekt bude sloužit též jako administrativní zázemí botanické zahrady, kterému bude vyhrazena východní část budovy se samostatným vchodem. Budou zde kanceláře kurátorů sbírek i ředitele zahrady, ale i provozní dílny, garáž a sklad přírodnin. Po zazeleněných střeších vstupního komplexu povede veřejně přístupná naučná stezka. Návštěvníci do hlavní budovy vejdou vchodem umístěným na její západní straně. Ve vstupní hale naleznou pokladnu s prodejnou květin a suvenýrů i hygienické zázemí. Z haly bude přístupná restaurace a kavárna a další veřejné prostory: knihovna a přednáškový sál. Prosklená fasáda nabídne výhled do vysokého subtropického skleníku, kde budou v zimě k vidění palmy a rostliny, které není možné v našich podmínkách zimovat venku. Po zbytek roku se zde budou konat nejrůznější komerční, kulturní a vzdělávací akce. Nízký skleník představí stálou expozici rostlin pocházejících z botanicky jedinečných oblastí Kapska a Kanárských ostrovů. Atrium umožní kontakt mezi vnitřní a vnější částí objektu a v letním období se stane místem pro venkovní posezení návštěvníků restaurace. Na vstupní objekt bude navazovat relaxační plocha, která zároveň poslouží pro pořádání sezónních výstav a příležitostných akcí.

Úpravy Ornamentální zahrady

Development of the Ornamental Garden

V centrální části Ornamentální zahrady se v současnosti nachází neutěšená plocha se stánky s občerstvením a suvenýry, několika místy pro posezení a technickými stavbami centrálních rozvodů sítí. Díky dostavbě nového multifunkčního areálu s výstavním sálem bude možné drobné stavby odstranit a vytvořit pro návštěvníky nový prostor a důstojné prostředí pro odpočinek uprostřed areálu zahrady. V roce 2024 probíhaly projektové činnosti a byla vyhotovena dokumentace pro územní a stavební povolení včetně zahájení inženýrské činnosti.

The central part of the Ornamental Garden currently consists of a somewhat uninviting area with refreshment and souvenir stalls, seating areas, and technical buildings for utility networks. With the completion of a new multifunctional complex featuring an exhibition hall, these temporary structures will be removed, creating a more welcoming space for visitors to relax in the heart of the garden. In 2024, project planning was underway, and documentation for zoning and construction permits was prepared, alongside the start of engineering works.

-
- 01 | Součástí odpočinkové zóny v Ornametální zahradě by měla být i vodní kaskáda
 - 02 | Vizualizace odpočinkové zóny
 - 03 | Vizualizace úpravy centrální části Ornametální zahrady
-

Podle návrhu by zde mělo vzniknout náměstí s vodní kaskádou a opěrnými zídkami pro posezení. Celý prostor bude doplněn novými dřevinami a záhony. Technologické stavby budou skryty v nové dřevostavbě, jejíž součástí budou i návštěvnické toalety. Změnami dále projde plocha s centrálním ornamentálním záhonem. Stávající přístupové pěšiny mezi kaplí a občerstvením jsou z mlatového povrchu, který po deštivém počasí v kombinaci se zvyšující se návštěvností degraduje. Proměnou projdou i okolní dřeviny, tak aby se vytvořily průhledové osy.

Hřiště Skrytý svět

The Hidden World Playground

Hřiště Skrytý svět je plánované v Horní zahradě v blízkosti expozice Lesní biotopy východní Asie a Severní Ameriky. Jeho hlavní ideou je představa skrytého světa, který nalezneme pod nohama i v korunách stromů, pokud se bedlivě díváme. Hřiště bude určeno pro děti od 3 do 12 let, na své si ale přijdou i dospělí. V průběhu roku 2024 proběhla soutěž na zhotovitele projektové dokumentace, na podzim byly zahájeny projektové činnosti spojené s vypracováním dokumentace pro povolení realizace záměru. Dokumentace by měla být dokončena během prvního čtvrtletí roku 2025.

A Hidden World Playground is planned for the Upper Garden, located near the exposition of Forest Habitats of East Asia and North America. The central theme will focus on the concept of a hidden world waiting to be discovered beneath our feet and in the treetops by those who look closely. Designed for children aged 3 to 12, it will also be enjoyable for adults. In 2024, a competition for the project's documentation was held, followed by the launch of the design planning phase in the autumn. The construction approval documentation is expected to be completed by the first quarter of 2025.

- 01 | Aby se mohl návštěvník podívat do Skrytého světa, „zmenší“ se na úroveň malých brouků. To je jedna z hlavních myšlenek hřiště
- 02 | Schematická skica navrhovaného prostoru
- 03 | Vizualizace vyhlídky na ochmet
- 04 | Zemní trampolíny imitující houby

03

Myšlenka skrytého světa má přimět návštěvníky, aby si lépe všímali svého okolí a vztahů, které jednotliví živočichové mezi sebou mají. Celý projekt má v sobě zakomponovány prvky klasického dětského hřiště. Jejich pojetí je však netradiční a jsou ztvárněny tak, aby navozovaly reálné situace ze života kolem nás. Obvyčejné trampolíny se tak promění v pasti mravkolva, ze kterých bude muset skákající uniknout, houby v nadživotní velikosti poskytnou prostor k prolézání, bude možno pozorovat ptactvo v korunách stromů nebo se naopak proplétat jejich kořenovým systémem. Celé hřiště bude plnit i vzdělávací funkci. Prostřednictvím různých informačních „úkrytů“ se návštěvník dozví více podrobností o některém živočichovi či o prostředí, ve kterém se vyskytne. Spoustu zábavy si tak užijí jak nejmenší návštěvníci a starší děti, tak možná i jejich rodiče.

03

04

03 Odborná činnost

Prioritní sbírky, významné sbírky a další sbírky

Botany
Priority Collections, Important Collections and Other Collections

03 | Odborná činnost
Prioritní sbírky

Botany
Priority Collections

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Cibuloviny

Bulbous Plants. 40 – 41

Denivky

Daylilies. 42 – 43

Hluchavkovité

Lamiaceae. 44 – 45

Hvězdicovité

Asteraceae. 46 – 47

Jehličnaté dřeviny

Conifers. 48 – 49

Kakostovité

Geraniaceae. 50 – 51

Kapradiny

Ferns. 52 – 53

Kosatce

Irises. 54 – 55

Listnaté dřeviny

Deciduous Woody Plants. 56 – 57

Myrmekofytní rostliny

Myrmecophytes. 58 – 59

Orchideje

Orchids. 60 – 61

Pivoňky

Peonies. 62 – 63

Sukulentní a xerofytní rostliny

Succulent and Xerophytic Plants. 64 – 65

Užitkové rostliny

Useful Plants. 66 – 67

Zázvorovité rostliny

Gingers. 68 – 69

Cibuloviny

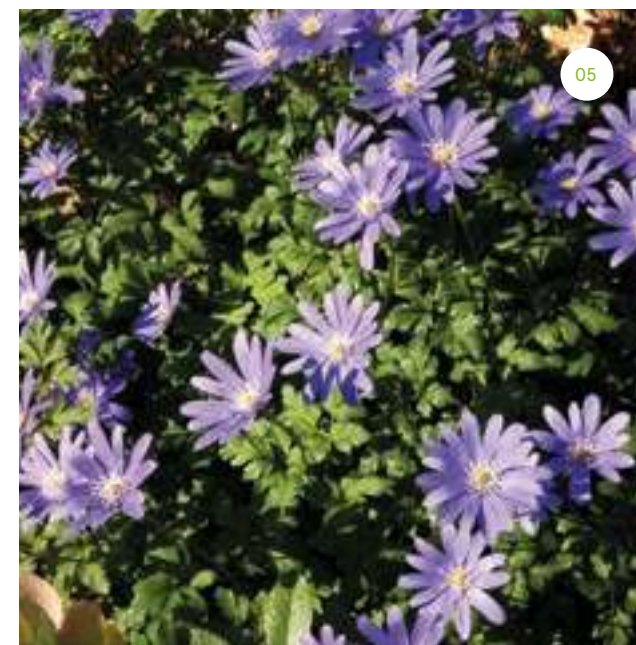
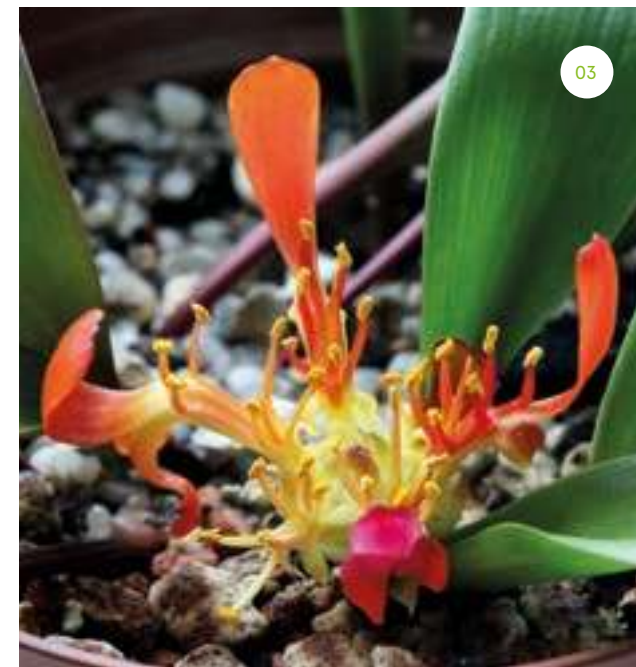
Bulbous Plants

Cibulnaté rostliny patří mezi nejvýznamnější sbírky botanické zahrady už od jejího založení. V roce 2024 jejich kolekci obohatily výsevy devíti sběrových položek ze Středozeří. V expozici medonosných rostlin Zahrada mEDU a na zrekonstruovaných plochách u jezírek v Ornamntální zahradě bylo vysazeno 24 nových taxonů cibulovin v počtu 6000 cibulí. Nově se tu objeví květy narcisů, ladoněk, ocúnů a bramboříků. Sbírkou teplomilných cibulovin rozšířilo deset položek získaných výměnou s botanickou zahradou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a nákupem na burze rostlin v Belgii.

Bulbous plants have been among the most significant collections of the Prague Botanical Garden since its founding. In 2024, the collection was enriched with nine newly acquired specimens from the Mediterranean. Moreover, 24 new bulbous plant taxa, totalling 6,000 bulbs, were introduced to the exposition Zahrada mEDU and the renovated areas surrounding the ponds in the Ornamental Garden. These additions include daffodils (*Narcissus*), squills (*Scilla*), colchicums (*Colchicum*), and cyclamens. The collection of warmth-loving bulbs was further expanded with ten specimens acquired through exchanges with the Botanical Garden of the Faculty of Science at Charles University and purchases at a plant fair in Belgium.

-
- 01 | Tenké lodyhy řebčičku kostkovaného (*Fritillaria meleagris*) nesou velké, trochu hranaté zvonky s typickým šachovnicovým vzorem
 - 02 | Ze 100 odrůd narcisů v expozicích botanické zahrady se *Narcissus* 'Tahiti' s vonnými plnými dvoubarevnými květy řadí k nejnápadnějším
 - 03 | Červená forma jihoafrického druhu *Daubenia aurea* se ve sbírkách cibulovin řadí k raritám
 - 04 | Mezi cibulnatými a hlíznatými rostlinami kvetoucími v létě nás poprvé svými nevšedně vybarvenými květy potěšil mečík *Gladiolus papilio* 'Ruby'
 - 05 | K nejtoužebněji očekávaným květům náleží ty první jarní, k nimž patří kromě sněženek, ladoněk a bramboříků i sasanky vábné (*Anemone blanda*)
-

Kolekce cibulovin v botanické zahradě zahrnuje zejména otužilejší druhy ze Středozeří a Blízkého východu, z nichž tisícovka sběrových položek umístěná v zázemí představuje cenný genofond a tisícovka šlechtěných kultivarů zdobí venkovní expozice. Výsadby bramboříků (*Cyclamen purpurascens* a *C. hederifolium*) jsme doplnili o další druh (*C. coum*). Rekonstruované záhony v okolí jezírek zpestří podzimní kvetení 6 taxonů ocúnů, včetně plnokvěté odrůdy *Colchicum* 'Waterlily'. Velkou výzvou bylo pořídit a vysadit 1000 cibulí lilie bělostné (*Lilium candidum*), určených k produkci květů za účelem destilace vonné silice. Teplomilné cibuloviny původem z Jižní Afriky a Střední Ameriky v počtu 600 taxonů kromě zázemí rozkvétají ve skleníku Fata Morgana a geografické expozici Svět sukulentů. Novinkou jsou položky z lokalit v Kapsku, zahrnující zástupce rodů *Sparaxis*, *Ornithogalum*, *Ixia* a *Daubenia*. Na léto se do venkovních expozic kromě tradičních montbrécií a chocholatic přestěhoval i nevšední mečík *Gladiolus papilio* 'Ruby'.

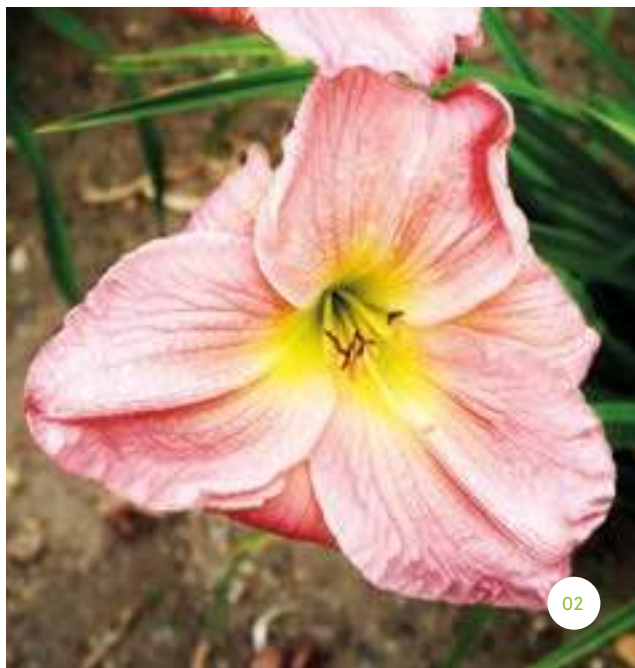

Denivky

Daylilies

Sbírka denivek patří v naší zahradě mezi stěžejní kolekce. Díky své kvalitě i rozsahu je řazena nejen mezi prioritní, ale je i jednou z Národních sbírek České republiky. Kolekce představuje více než tisícovku kultivarů, včetně téměř kompletní sbírky botanických druhů, čímž se řadí i mezi nejlepší evropské sbírky. V roce 2024 byla obohacena o nové botanické druhy díky mezinárodní výměně semen Index Seminum.

The daylily collection is one of the cornerstone collections in our garden. Renowned for its quality and scope, it is recognized as both a priority collection and one of the National collections of Czech Republic. It comprises over a thousand cultivars, including an almost complete set of botanical species, establishing it as one of the finest daylily collections in Europe. In 2024, the collection was further enriched with new botanical species acquired through the international seed exchange program, Index Seminum.

- 01 | Expozice denivek v Ornamntální zahradě
02 | Denivka *Hemerocallis* hybr. 'Selma Rose' s jednoduchým květem vyšlechtěná v 80. letech minulého století
03 | Denivka *Hemerocallis* hybr. 'Canyon Gold' je velmi vonící odrůda vyšlechtěná v 80. letech minulého století

- 04 | *Hemerocallis* hybr. 'Lavender Deal' je pěkná, remontantní denivka
05 | Denivka *Hemerocallis* hybr. 'Jean' byla vyšlechtěna již ve 40. letech minulého století, patří do skupiny kultivarů s neobvyklými tvary květů

Denivky jsou vnímány jako atraktivní a zároveň nenáročné trvalky, které nacházejí široké uplatnění v zahradách. V době květu je možné v našich expozicích vidět nepřehledné množství rozličných kultivarů. Návštěvníkům je umožněno porovnat vývoj šlechtění od zástupců historických odrůd vzniklých v první polovině minulého století až po zajímavé novinky současnosti, u kterých se pozornost soustředila na neobvyklé tvary květů. Významnou součástí kolekce jsou denivky vyšlechtěné českými šlechtiteli. V současnosti není možné vidět přibližně polovinu sbírky, neboť expoziční plocha v Horní zahradě je připravena k rekonstrukci. Ucelenou kolekci lze tedy zhlédnout jen v Ornamntální zahradě a jednotlivé zástupce botanických druhů pak v expozicích Číny a Mongolska či v nově vybudované expozici Japonských mlžných lesů.

Hluchavkovité

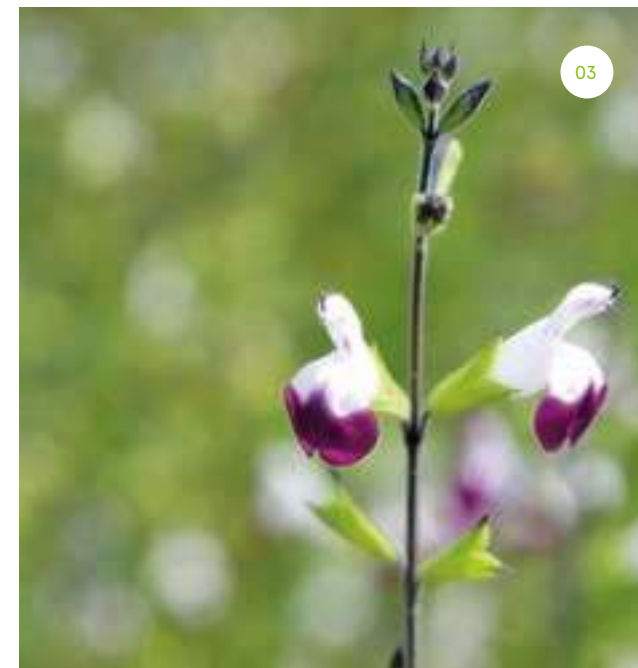
Lamiaceae

Sbírka hluchavkovitých rostlin je soustředěna především v trvalkových výsadbách v Ornametální zahradě, Horní zahradě, ve sbírce letniček, užitkových rostlin i v tropických kolekcích. Sbírka se v roce 2024 rozrostla o řadu zajímavých exemplářů rostlin, např. o šest atraktivních teplomilných hybridů druhů *Salvia greggii* a *S. microphylla* z okrasných školek v Nizozemí a o patnáct českých kultivarů šalvějí (*S. nemorosa* a *S. x sylvestris*), např. 'Čert a Káča', 'Večernice', 'Lest', 'Bouřka', 'Růženka' aj. získané od zahradníka Ondřeje Fouse.

The collection of *Lamiaceae* plants is primarily concentrated in the perennial plantings of the Ornamental Garden, the Upper Garden, as well as in the collections of Annuals, Useful Plants, and tropical species. In 2024, the collection was enriched with several remarkable specimens, including six attractive warmth-loving hybrids of *Salvia greggii* and *S. microphylla* sourced from ornamental nurseries in the Netherlands. Additionally, 15 Czech cultivars of salvias (*S. nemorosa* and *S. x sylvestris*), such as 'Čert a Káča', 'Večernice', 'Lest', 'Bouřka', and 'Růženka', were acquired from Czech gardener Ondřej Fous.

-
- 01 | *Elsholtzia fruticosa*, bohatě kvetoucí rostlina tradiční čínské medicíny, se používá při horečce a nachlazení
- 02 | *Agastache* 'Beelicious Pink' je novinkou v sortimentu aromatických trvalek a bylin. Jde o odrůdu velmi atraktivní pro včely a další hmyz
- 03 | Teplomilné šalvěje, jako je *Salvia* 'Amethyst Lips', vytváří už v první sezóně polokeře a bohatě kvetou až do podzimních mrazíků
- 04 | Detail květu *Elsholtzia fruticosa*
- 05 | Jednoleté šalvěje, např. *Salvia viridis* 'Pink Sunday', vysazujeme každoročně ve 20 odrůdách ze šesti různých druhů společně s ostatními letničkami
-

Nově ve sbírce vykvetla citronově žlutá *Salvia* 'Lemon Light', lososová 'Salmon Dance' či dvoubarevná 'Magenta Lips' mezi letničkami na záhonu uprostřed Ornamentální zahrady. Velmi atraktivní novinkou v sortimentu agastache (*Agastache*) je odrůda 'Beelicious Pink', která vyniká kontrastem tmavě růžových až nachových kalichů a světle růžových květů. Zatím nepříliš obvyklá je růžově kvetoucí šanta (*Nepeta racemosa*) 'Amelia'. Obě rostliny se v příští sezóně přesunou z pěstebního zázemí do expozic. Sběrka se rozrostla také o několik nových kultivarů dobromyslí (*Origanum*), např. 'Bellissimo', 'Bentham Beauty' a 'Kirigami', které vynikají nápadně velkými a nápadně zbarvenými listy. Ve sbírce užitečných rostlin bohatě kvetla *Elsholtzia fruticosa*, významná léčivá rostlina tradiční čínské medicíny. Věnujeme se také ohroženým druhům České republiky, zejména včelníku rakouskému (*Dracocephalum austriacum*) z Radotínského údolí.

Hvězdicovité

Asteraceae

V roce 2024 obohatily sortiment hvězdicovitých rostlin především kultivary původem prérijních trvalek. Šlo zejména o hvězdnice (*Aster*), např. 'First Snow', 'Pink Spray', 'Dutch Courage', 'Jason' aj. Většinou jde o odrůdy snášející i sušší stanoviště a vhodné do výsadeb s nižšími nároky na závlahu. Dalšími novinkami byly odrůdy třapatkovky, a to konkrétně série Sunseeker s pastelově zbarvenými květy. Přibyly rovněž nové odrůdy zápleváků a novinky také doplnily sortiment zatím méně známého rodu vernonie (*Vernonia*). Z jednoletých druhů rostlin zažívají největší šlechtitelský boom slunečnice. Důkazem jsou tři odrůdy oceněné zlatou medailí Fleuroselectu, např. *Helianthus annuus* 'Lemon Cutie' či 'Desire Red'.

In 2024, the *Asteraceae* collection was significantly enriched with cultivars derived primarily from prairie perennials. Among the notable additions are asters (*Aster*), including 'First Snow', 'Pink Spray', 'Dutch Courage', and 'Jason'. These cultivars are particularly valued for their drought tolerance, making them ideal for low-water landscapes. The collection also expanded with new coneflower varieties from the Sunseeker series showcasing pastel-coloured blooms. Additionally, new sneezeweed cultivars were introduced and also the selection of the less familiar *Vernonia* genus was broadened with some new species. Among annuals, sunflowers saw the most notable advancements in breeding. This progress is exemplified by three varieties of *Helianthus annuus* awarded Fleuroselect gold medals.

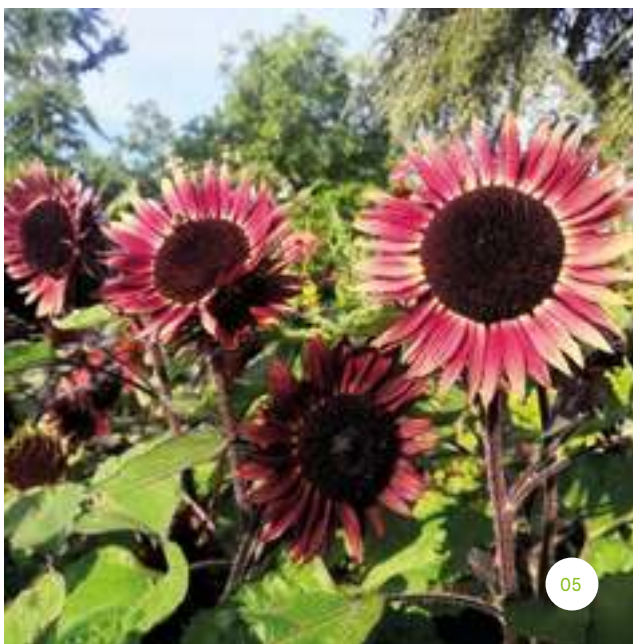
02

03

04

05

- 01 | Vernonie *Vernonia lettermannii* 'Iron Butterfly' je zatím jednou z nejnižších odrůd v sortimentu. V roce 2024 poprvé bohatěji nakvetla i na záhonech v Ornametální zahradě
- 02 | Hvězdnice (*Aster*) 'Treffpunkt' je novým přírůstkem v sortimentu zahradních hvězdnic
- 03 | Různé odrůdy hvězdnic (*Aster*) patří k nejvýznamnějším rostlinám, které zdobí trvalkové záhony koncem léta a na podzim

- 04 | Hvězdnice novoanglická (*Aster novae-angliae*) 'Austerlitz' je domácí selekce pěstovaná zatím pouze ve sbírkách Botanické zahrady Praha
- 05 | Slunečnice oceněné zlatou medailí Fleuroselectu, jako je *Helianthus annuus* 'Desire Red', představujeme na záhonech u výstavního pavilonu

Zástupci čeledi *Asteraceae* představují nejpočetnější skupinu vytrvalých bylin v botanické zahradě v Troji a zároveň tvoří významnou část letniček, které každoročně obohacují zdejší expozice. Tato čeleď, známá svou rozmanitostí, zahrnuje stovky druhů a odrůd, jež zaujmou nejen botaniky, ale i širokou veřejnost. Mezi hojně zastoupené rody patří například *Aster*, známý pro své pestrobarevné květy, které jsou neodmyslitelnou součástí podzimmích záhonů, nebo *Helenium*, typický svými sytými oranžovými a žlutými květy. Dále sem patří *Solidago*, jež svým zářivým květenstvím zdobí letní a podzimní expozice, či *Helianthus*, charakteristický svými velkými jasně žlutými květy. Neméně zajímavé jsou také druhy *Coreopsis*, *Ratibida*, *Echinacea* a *Rudbeckia*, které přitahují pozornost nejen svou krásou, ale i ekologickou hodnotou, neboť jsou často významným zdrojem potravy pro opylovače. K novějším zástupcům, které rozšiřují botanický sortiment zahrady, patří například *Silphium*, mohutné byliny s nápadnými květenstvími, širší škála druhů rodu *Vernonia*, jež zaujme svými purpurovými barvami květenství, nebo méně známé rody jako *Ericameria* a *Verbesina*, které přinášejí nové estetické i ekologické možnosti.

Jehličnaté dřeviny

Conifers

Naše sbírka jehličnanů obsahuje všechny čeledi a téměř všechny světové rody, zejména pak tropických konifer. Její zástupci jsou exponováni ve všech expozicích včetně skleníků. Účelem sbírky není pouze soustředit cizokrajné jehličnaté dřeviny, ale podílet se i na záchraně domácích a středoevropských druhů. V roce 2024 přibily významné exempláře a v nově vzniklé expozici Japonských mlžných lesů byly vysazeny vzácné jehličnany s japonským původem. Po několikaletém pěstování v botanické zahradě byly na původní lokalitu u Stříbrné Skalice vráceny klony jalovců obecných.

Our conifer collection encompasses all families and nearly every genus from around the world, with a special emphasis on tropical conifers. These specimens are featured across both outdoor and indoor expositions, including the garden's greenhouses. The collection's purpose extends beyond showcasing exotic conifers; it also plays a role in the conservation of native Czech and Central European species. In 2024, the collection was enhanced with significant new specimens, including rare conifers of Japanese origin, which were planted in the newly established Japanese Mountain Forests exposition. Additionally, after several years of cultivation at the botanical garden, clones of common junipers were successfully reintroduced to their original site near Stříbrná Skalice in Czechia.

01 | Instruktaž výsadby jalovců pro žáky 9. ročníku ZŠ Stříbrná Skalice

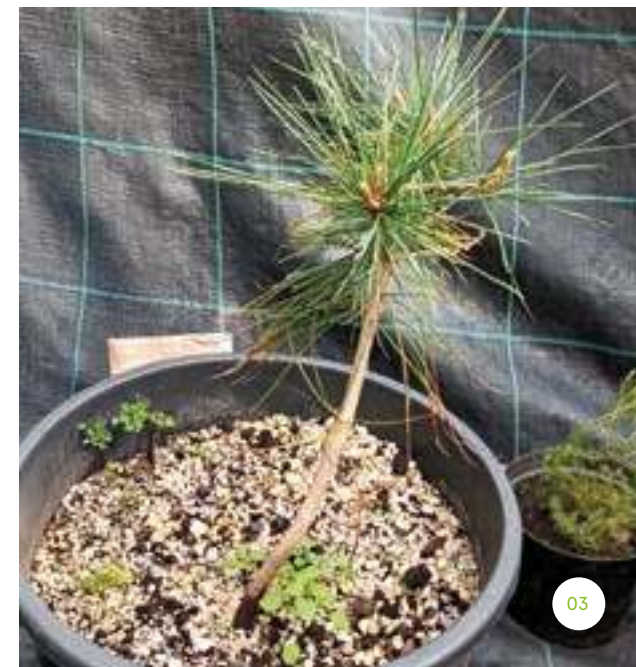
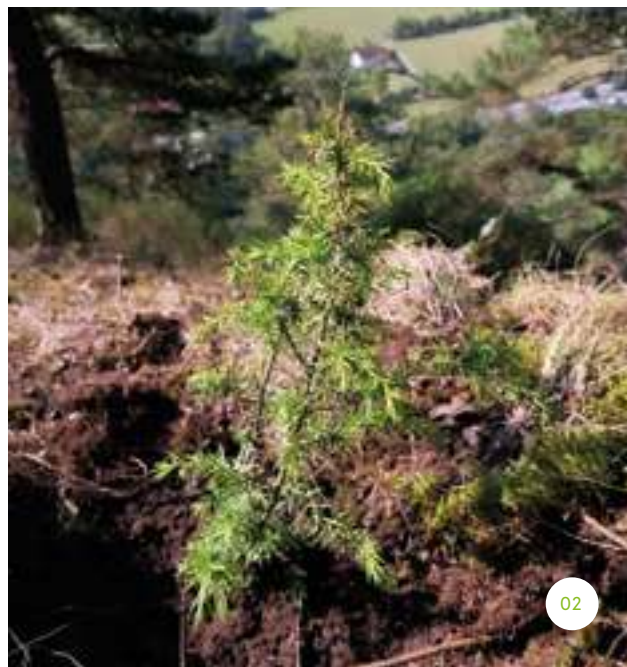
02 | Nově vysazený jalovec obecný se vrací do lokality svých předků

03 | Borovice Lambertova (*Pinus lambertiana*)

04 | Hlavotis peckovitý (*Cephalotaxus harringtonii*)

05 | Toreja japonská (*Torreya nucifera*)

Mezi významné exempláře, které obohatily sbírky botanické zahrady, patří borovice Lambertova (*Pinus lambertiana*) ze západní části USA, která je pověstná svojí nejdelší šiškou mezi borovicemi. Další významnou koniferou je severoamerický smrk černý (*Picea mariana*) s typickou sloupovitou korunou. V Pinetu v Horní zahradě byla rozšířena expozice konifer čarověníků z evropského a českého šlechtění. Do nově vznikající expozice Japonských mlžných lesů byly v jarních měsících vysazeny vzácné jehličnany s japonským původem. Mezi ně patří kryptomerie japonská (*Cryptomeria japonica*), hlavotis peckovitý (*Cephalotaxus harringtonii*), zeravinec japonský (*Thujopsis dolabrata*) nebo toreja japonská (*Torreya nucifera*). Botanická zahrada Praha pokračuje i ve výsadbě ohrožených a chráněných druhů rostlin zpět do původních lokalit. V září 2024 byly po několikaletém pěstování v botanické zahradě navraceny klony jalovců obecných (*Juniperus communis*) na původní lokalitu u obce Stříbrná Skalice. Za účasti žáků devátého ročníku místní základní školy, pana starosty, zástupce Národního památkového ústavu a doyna celého projektu bylo v lokalitě vysazeno několik desítek mladých dřevin.

Kakostovité

Geraniaceae

K nejcennějším přírůstkům do sbírky kakostovitých, zde konkrétně pelargonii, patří dva primární hybridy, které vznikly prvním křížením před 200 lety a pěstují se dodnes. Jedním je růžovokvětá forma *Pelargonium* ×*blandfordianum* a druhým 'White Boar' s tmavou kresbou na listech. Sbírkou obohatilo rovněž několik zástupců rodu *Sarcocaulon*. Sortiment kakostů byl rozšířen o 14 zahradních kultivarů. Šlo např. o odrůdu 'Kelly-Anne' s neobvykle růžovofialovými květy a dlouhou dobou kvetení nebo sytě nachově kvetoucí 'Red Admiral'. Přibyla rovněž šlechtitelská novinka *Geranium* 'Sandrine'. Tato nová odrůda kvete jednoduchými, sytě tmavě fialovými květy s tmavším žilkováním a černým středem.

Among the most valuable additions to the *Geraniaceae* collection are two primary pelargonium hybrids. These hybrids, first created through crossbreeding 200 years ago, are still cultivated today. Notable examples include the pink-flowered *Pelargonium* ×*blandfordianum* and the cultivar 'White Boar', distinguished by its dark leaf markings. The collection was further enriched by several representatives of the genus *Sarcocaulon*. The range of cranesbills (*Geranium*) has also been expanded with 14 new garden cultivars. Highlights include 'Kelly-Anne', noted for its unusually pinkish-purple flowers and prolonged blooming period, and the vividly crimson-flowered 'Red Admiral'. Another remarkable addition is the newly bred G. 'Sandrine', featuring simple, intensely dark purple flowers with prominent veining and a striking black centre.

- 01 | Poslední víkend v květnu se uskutečnila tradiční muškátová burza, pořádaná ve spolupráci se členy Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu Pelargonie
- 02 | Kakost (*Geranium*) 'Sandrine' patří k novinkám v trvalkovém sortimentu Botanické zahrady Praha

- 03 | Kakost luční (*Geranium pratense*) 'Plenum Violaceum' je zástupcem nemnoha zdařilých plnokvětých kultivarů mezi kakosty
- 04 | Muškát *Pelargonium xblandfordianum* vyšlechtil George Spencer, markýz z Blandfordu, ale jaké původní druhy pro křížení využil, se jen dohadujeme
- 05 | Květy *Sarcocaulon vanderietiae* mohou být světle růžové až bílé

Čeleď kakostovitých zahrnuje pouze sedm rodů, které dohromady čítají přibližně 800 druhů. Nejvýznamnějšími zástupci této čeledi jsou však dva rody: *Pelargonium*, jehož hlavním centrem výskytu je jižní Afrika a který zahrnuje asi 280 druhů, a kakost (*Geranium*), jenž tvoří téměř polovinu všech druhů této čeledi. Rod *Pelargonium* je zvláště pozoruhodný svou rozmanitostí – zahrnuje keře, plazivé rostliny, byliny, geofyty i sukulenty. Tyto dva rody zároveň dominují mezi exempláři čeledi kakostovitých, které jsou zastoupeny ve sbírkách botanické zahrady. Rod *Geranium* patří mezi perspektivní a atraktivní zahradnické rostliny, a to zejména s ohledem na odolnost a přizpůsobivost mnohých z nich a jejich potenciální využitelnost pro nejrůznější problematická stanoviště. Kakosty jsou k vidění zejména v trvalkových výsadbách Horní i Ornametální zahrady. Ve sbírce venkovních rostlin jsou zastoupeny i druhy rodu pumpava (*Erodium*), k těm nejvýznamnějším patří *E. petraeum*, *E. amanum* a *E. chrysanthum*, všechny zajímavé i značnou odolností vůči suchu.

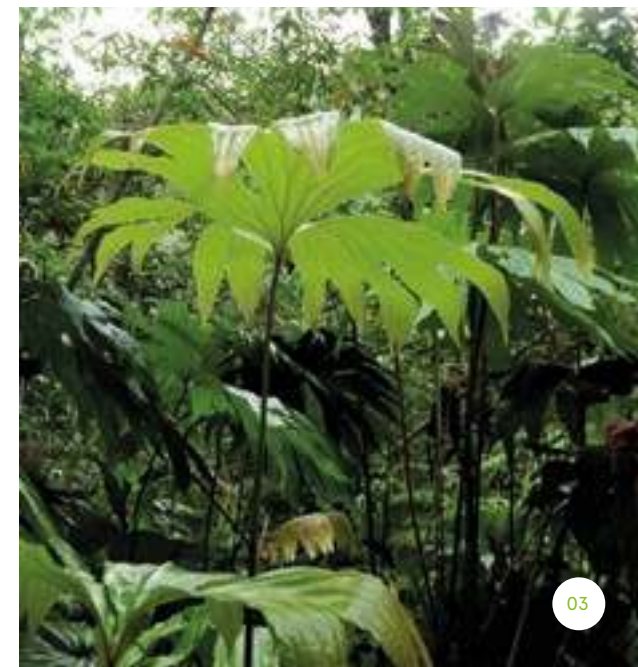
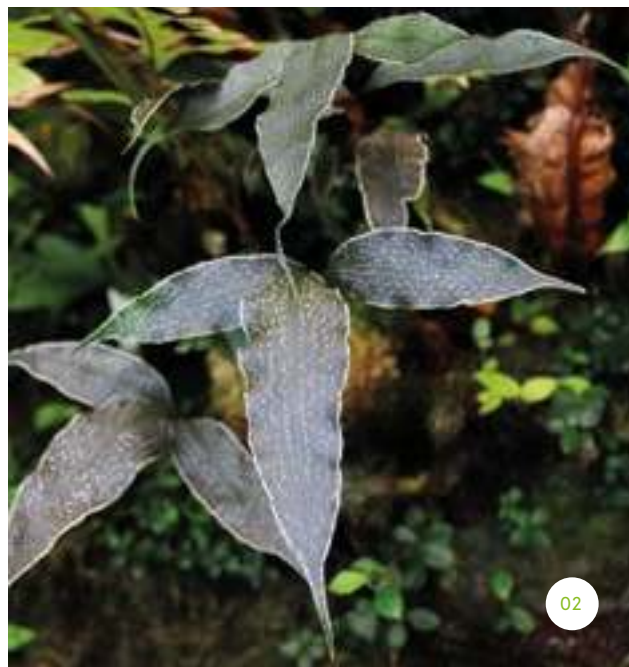
Kapradiny

Ferns

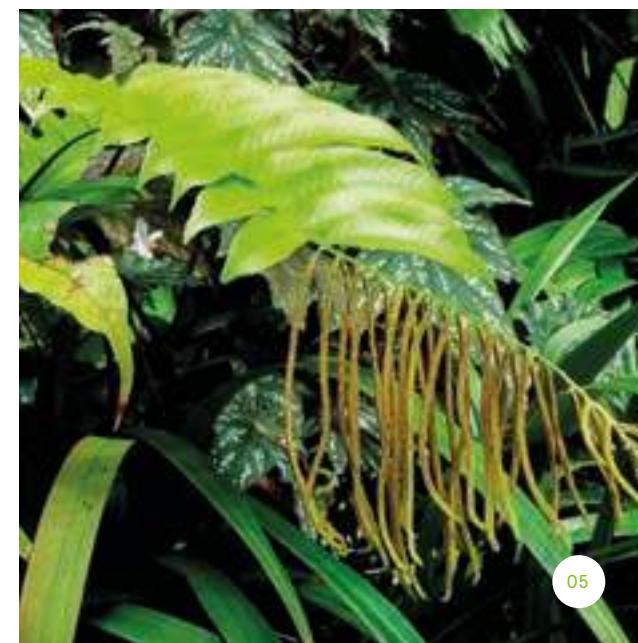
Kaprad'orosty jsou velmi významnou skupinou rostlin, a to jak v přírodě, tak i pěstované v zahradách nebo ve sbírkách botanických institucí. Dělí se do 13 řádů výtrusných rostlin, kromě kapradin zahrnují i vranečky, plavuně, přesličky či šidlatky. Sběrka Botanické zahrady Praha obsahuje přes 550 taxonů jak tropických a subtropických, tak i druhů z mírného pásma, pěstovaných ve venkovních expozicích. Velmi dobře pokrývá evoluční pestrost skupiny. V roce 2024 byly kapradiny vysazeny v nové expozici Japonských mlžných lesů jako součást podrostu a jsou nedílnou součástí nově vznikající expozice Kouzla evoluce.

Ferns are a highly significant group of plants, both in nature and in botanical gardens and collections. They are classified into 13 orders of spore-bearing plants, including true ferns as well as spikemosses (*Selaginella*), ground pines (*Lycopodium*), horsetails (*Equisetum*) and quillworts (*Isoetes*). Our collection features over 550 taxa, representing both tropical and subtropical species as well as those from temperate regions, grown in the Outdoor Expositions. In 2024, ferns were planted as part of the undergrowth in the new Japanese Mountain Forests exposition and have become a key component of the emerging exposition Wonders of Evolution.

-
- 01 | Velmi neobvyklá kapradina *Cheiropleuria bicuspis* z jihovýchodní Asie se v kultuře vůbec nepěstuje. Po několika pokusech jsme patrně první botanickou zahradou, která tuto archaickou kapradinu zařadila do sbírek
- 02 | Epifytně rostoucí horská kapradina *Selliguea albidosquamata* pochází z Bornea
- 03 | *Dipteris conjugata* z hor jihovýchodní Asie zdobí expozice skleníku Fata Morgana již od roku 2006. Žádná další botanická zahrada tuto kapradinu nepěstuje
- 04 | Čínská kapradina *Coniogramme emeiensis* byla přivezena přímo z hory Emei, nyní její barevné listy zdobí expozici lesního skleníčku Emei Shan
- 05 | Plodná epifytní kapradina *Drynaria pleuridioides* ze Sumatry, Jávy, Sulawesi a Moluk už ve skleníku Fata Morgana dorostla dospělé velikosti a krásy
-

V přírodě jsou kapradorosty rozšířeny po celém světě, od rovníku po území za polárním kruhem a od polopouští po vlhké tropy a vysoké hory. Najdeme je na souši, pod vodou i ve vzduchu jako epifytně rostoucí, žijí na suchých skalách i ve vodopádech. V naší zahradě se s nimi návštěvníci setkají na mnoha místech. V roce 2024 přibýlo opět několik zajímavých druhů do tropického skleníku Fata Morgana, např. *Selliguea albidosquamata*. Unikátní je sbírka čínských kapradin v zázemí, některé druhy však již byly vysazeny do lesního skleníčku Emei Shan (*Coniogramme emeiensis*). Největší venkovní výsadby přibližně dvaceti druhů se uskutečnily v nově vzniklé expozici Japonských mlžných lesů, kde kapradiny tvoří velmi významnou součást podrostu. Podstatnou složkou jsou i v připravované expozici prezentující evoluci rostlin. Vzácné a choulostivé druhy množíme a udržujeme ve vlastní laboratoři botanické zahrady.

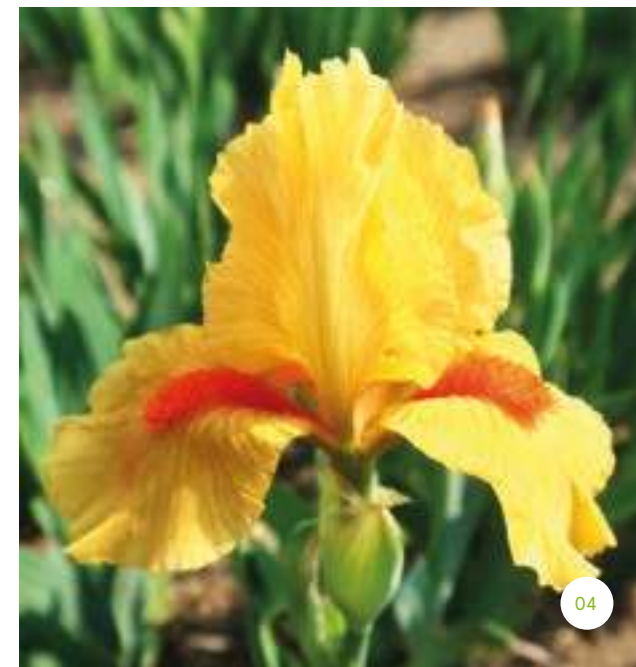
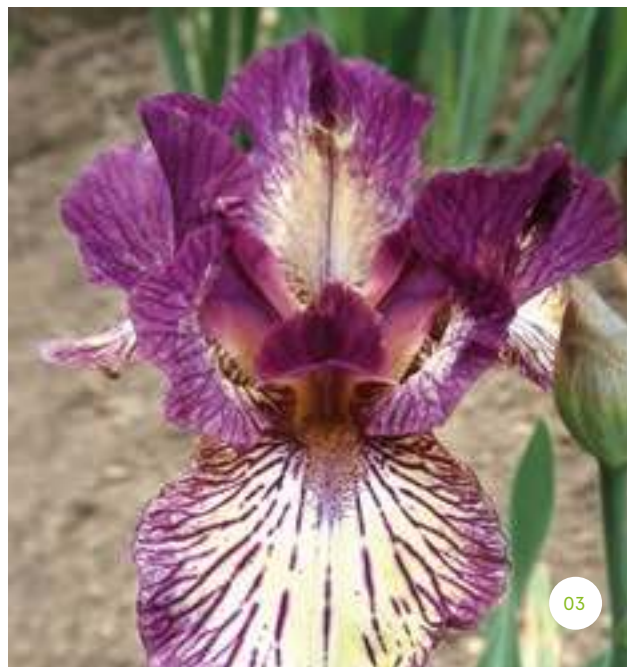

Kosatce

Irises

Sbírka kosatců patří k tradičním sbírkám zahrady, první kosatce se zde pěstovaly již v roce 1972. Dnes kolekce obsahuje více než 120 taxonů a 700 kultivarů kosatců, čímž se právem řadí nejen k nejvýraznějším sbírkám zahrady, ale i k zástupcům Národních sbírek v České republice. V roce 2024 byla obohacena o další přírůstky, které se v soutěži Středoevropské kosatcové společnosti (MEIS) umístily na předních pozicích. Další zajímavé položky byly získány díky mezinárodní výměně semen Index Seminum.

The iris collection is one of the garden's longstanding highlights, with the first irises being cultivated here as early as 1972. Today, it boasts over 120 taxa and 700 cultivars, making it not only one of the garden's most prominent collections but also a representative of Czechia's National collections. In 2024, the collection was further enriched with specimens that ranked highly in the competition organized by the Middle European Iris Society (MEIS). It was also expanded with unique specimens obtained through the international seed exchange program Index Seminum.

01 | Kosatec, *Iris barbata media* 'Pacer'

02 | Kosatec, *Iris barbata elatior* 'Stepping Out' oceněný v roce 1968
Dykesovou medailí za nejlepší kosatec

03 | Kosatec, *Iris barbata media* 'Gnu Rayz'

04 | Kosatec, *Iris barbata nana* 'Gongolo' je krásný nízký kosatec
vyšlechtěný před deseti lety

05 | Kosatec, *Iris barbata media* 'Clara Garland'

Sbírka kosatců se řadí k návštěvnický oblíbeným. Bohužel ani v roce 2024 nebyl veřejnosti přístupný soubor zahradních kosatců, neboť jeho expoziční plocha je připravena na plánovanou rekonstrukci. Naštěstí je naše kolekce širší a může ukázat i další skupiny kosatců. Návštěvníci zahrady tak mohou obdivovat sibiřské kosatce, kosatce skupiny Spuria a vodní kosatce v Ornametální zahradě. Původní druhy kosatců jsou k vidění převážně v geograficky zaměřených expozicích, nově i v expozici Japonských mlžných lesů. V roce 2024 opět proběhlo v rámci Středoevropské kosatcové společnosti hodnocení nových odrůd kosatců v Průhonické botanické zahradě na Chotobuzi. Bohužel je toto hodnocení zřejmě poslední, neboť společnost minulý rok ukončila svoji činnost.

Listnaté dřeviny

Deciduous Woody Plants

Sbírka listnatých dřevin zahrnuje opadavé i neopadavé keře a stromy mírného pásma, které jsou vysazeny ve venkovních expozicích. Díky klimaticky příznivé lokalitě mohou být celoročně pěstovány dřeviny, které jsou v jiných částech republiky považovány za velmi choulostivé a je nutné je na zimu přemístit do krytých prostor. Prioritou roku 2024 byly výsadby v nově vzniklé expozici Japonských mlžných lesů. Jednalo se o listnaté dřeviny japonského původu.

The collection of deciduous woody plants features a diverse array of both deciduous and evergreen shrubs and trees from temperate regions, showcased within the Outdoor Expositions. Thanks to the favourable local climate, the garden successfully cultivates species considered highly delicate in other parts of the country, where they would typically require winter protection in sheltered environments. A priority for 2024 was the planting of deciduous trees of Japanese origin in the newly established Japanese Mountain Forests exposition.

01 | Nově vysazené dřeviny v expozici Japonských mlžných lesů

02 | *Lindera tupolaločná* (*Lindera obtusiloba*) v expozici Japonských mlžných lesů

03 | Japonské javory v expozici Japonských mlžných lesů
04 | *Hydrangea arborescens* 'Emerald Lace'

Některé z nich lze považovat za velmi choulostivé, jako je například fíkus plazivý (*Ficus pumila*) nebo ibišek japonský (*Hibiscus makinoi*), které jsou ve středoevropských sbírkách pěstovány vždy v krytých expozicích sbírkových skleníků. V expozici je soustředěna také sbírka javorů japonského původu. Patří mezi ně javor Shirasawanův (*Acer shirasawanum*), javor malovaný (*Acer pictum*) nebo poddruh javoru dlanitolistého (*Acer palmatum* var. *amoenum*). Zajímavostí je nově vysazená střemcha Grayova (*Prunus grayana*), která tvoří mohutné stromy a v Japonsku je jednou z nejčastěji se vyskytujících peckovin. Mezi stálezelené listnaté dřeviny, které můžeme v nově vzniklé expozici vidět, patří hlošina pichlavá (*Elaeagnus pungens*), která přes své trvalé olistění odolává i těm nejtěžším mrazům. K drobným popínavým dřevinám se řadí také zatím neznámá varieta loubince trojlaločného (*Parthenocissus tricuspidata*), přivezená z Japonska v roce 2017. Ačkoliv se nejedná o kultivar, jeho listy dosahují velikosti pouhých několika centimetrů. V několika skupinách byla vysazena méně známá korunatka Tanakova (*Stephanandra tanakae*), která dosahuje robustnějších rozměrů než její známější příbuzná. Opravdovou raritou je vysazení dvou exemplářů idézie mnohoplodé (*Idesia polycarpa*), která tvoří přes zimu vytrvalé a dekorativní červené plody. Pozornost si také zaslouží méně známý zmarličník nádherný (*Cercidiphyllum magnificum*), pocházející z ostrova Honšú. I v roce 2024 byli přizváni arboristé k prověření, ošetření a vazbě vybraných stromů. Pravidelnou arboristickou péčí se snažíme předejít nechtěným událostem. Sbírká hortenzií byla obohacena o poddruh hortenzie drsné (*Hydrangea aspera* subsp. *villosa*) a stříhanolistý kultivar hortenzie stromečkovité (*Hydrangea arborescens* 'Emerald Lace').

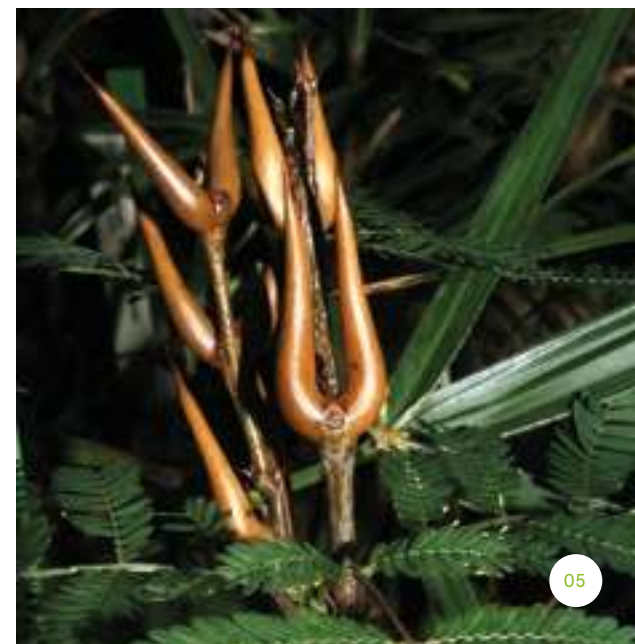
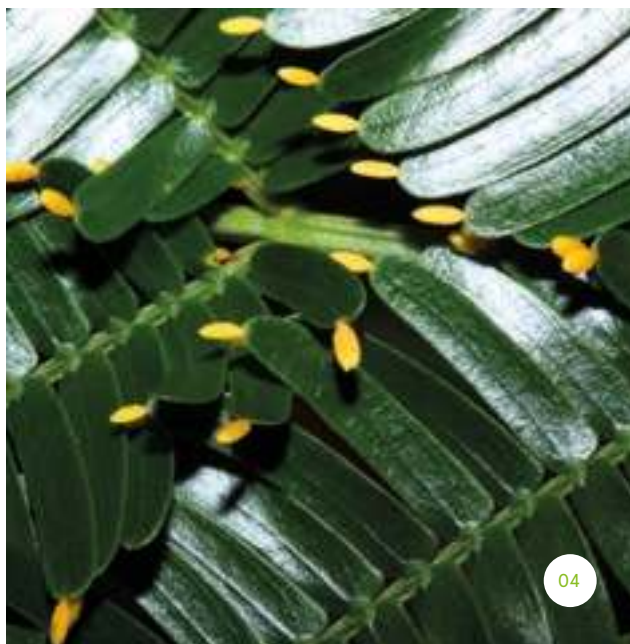
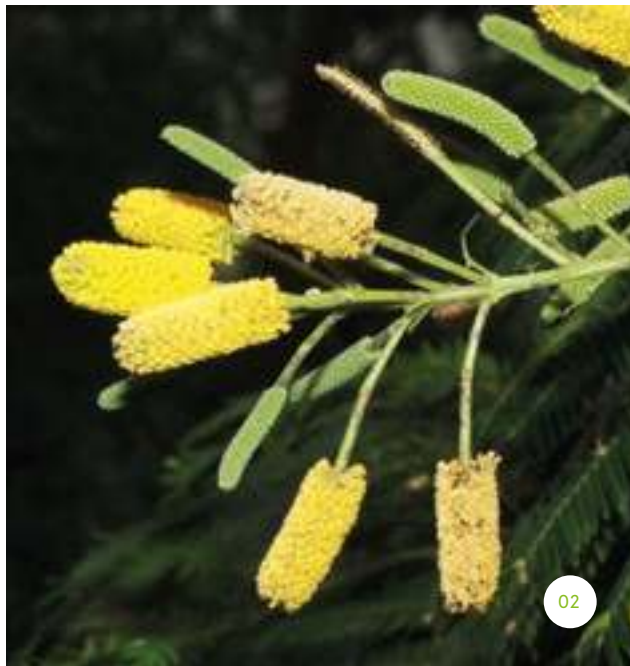
Myrmekofytní rostliny

Myrmecophytes

Do kolekce myrmekofytních rostlin patří druhy z různých čeledí, které spojuje schopnost nabízet výhodné podmínky pro mravence. Jde zejména o bezpečné úkryty v nějak modifikovaných tělech rostlin. Některé druhy jdou ale dál a skýtají na svých listech pro mravence i potravu. V roce 2024 jsme získali zajímavou rostlinu z čeledi mořenovitých *Hillia parasitica* z botanické zahrady v Meise.

The myrmecophyte collection showcases species from diverse plant families, all united by their unique adaptations to support ant colonies. These plants often feature specialized structures that serve as safe shelters for ants, and some species go even further, producing food for their tiny inhabitants directly on their leaves. In 2024, the collection was enriched with the intriguing *Hillia parasitica*, a member of the *Rubiaceae* family, obtained from the Meise Botanical Garden in Belgium.

-
- 01 | Duté kulaté trny *Vachellia drepanolobium* (dříve rod *Acacia*)
 - 02 | Myrmekofytní dřevina *Vachellia cornigera* (dříve *Acacia*) rozkvetla i v našich sbírkách
 - 03 | Druh *Acacia auriculiformis* vytváří na semenech masitý výrůstek, který chutná mravencům. Ti semena odnášejí zpod matečného stromu a napomáhají šíření této dřeviny
 - 04 | Na koncích lístků mnoha druhů rodu *Vachellia* (zde *V. cornigera*) se vyvíjejí tzv. Beltova tělíška, sloužící mravencům k výživě
 - 05 | Duté trny druhu *Vachellia cornigera*. Anglicky se dřevina nazývá Bull-horn acacia, podle tvaru připomínajícího býčí rohy
-

Největší zastoupení mají v kolekci rostliny z čeledi *Rubiaceae*, zejména charismatické rody *Myrmecodia* a *Hydnophytum*. Dobře zastoupená je také sbírka kapradin rodu *Lecanopteris*. Cennou rostlinou je středoamerický pepř *Piper fimbriulatum*, který poskytujeme odborníkům z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR a ti v roce 2024 publikovali své nálezy nových obsahových látek z tohoto pepře. Máme rovněž dvě myrmekofytní dřeviny, středoamerický druh *Vachellia cornigera* a východoafrický *Vachellia drepanolobium*. Celá kolekce myrmekofytů patří ve srovnání botanických zahrad k nejrozsáhlejším.

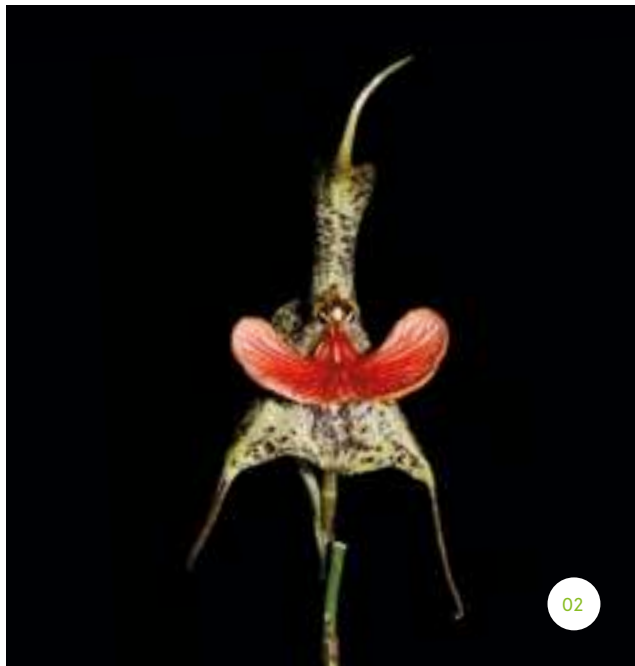

Orchideje

Orchids

Orchideje patří u návštěvníků mezi nejoblíbenější skupiny rostlin a vystavené kvetoucí rostliny bývají obklopené fotografy. V botanické zahradě jich pěstujeme přes 2000 druhů. Nejvíce jsou zastoupené tropické orchideje především z Asie a Jižní Ameriky, ale nechybí ani druhy z chladnějších oblastí, včetně takových, které pěstujeme celoročně venku. V roce 2024 se sbírka rozrostla o několik dalších druhů, některé cenné rostliny poprvé rozkvetly.

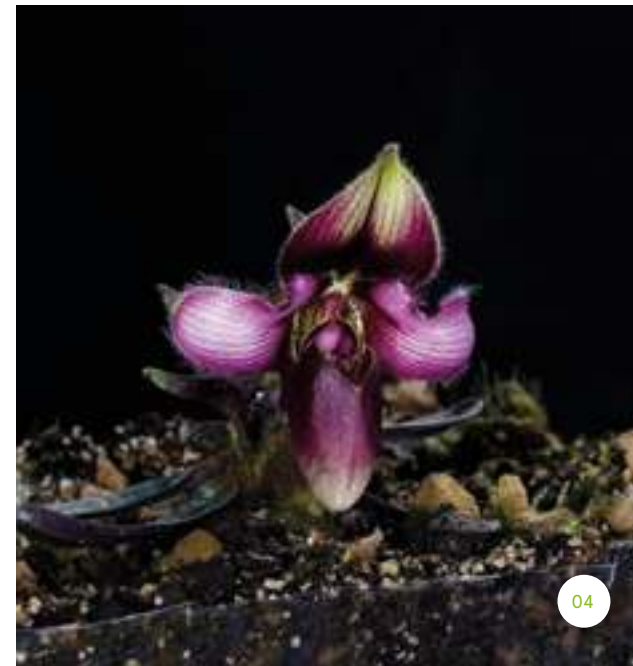
Orchids rank among the most cherished plant groups for visitors, often attracting photographers captivated by their stunning blooms. The botanical garden nurtures a diverse collection of over 2,000 species, with a particular emphasis on tropical orchids from Asia and South America. The collection also features species from cooler climates, including those that flourish outdoors year-round. In 2024, the collection grew with the addition of several new species, and some treasured plants flowered for the very first time.

02

03

04

05

01 | Detail květu *Selenipedium aequinoctiale* v Ekvádoru

02 | Květ orchideje *Dracula chesteronii* působí jako tvář zvířátka

03 | *Cypripedium californicum* roste pouze v horách na pomezí Oregonu a Kalifornie

04 | *Paphiopedilum rungsuriyanum* bylo objeveno v Laosu teprve před zhruba deseti lety. V kultuře je dosud vzácné

05 | Orchidej *Selenipedium aequinoctiale* na přírodním stanovišti v Ekvádoru

Nejzajímavější druhy, které v uplynulém roce ve sbírce orchidejí vyketly, jsou různé střešníčky z podčeledi *Cypripedioideae*. Celá tato skupina čítá pouze pět rodů a v roce 2024 v našich sbírkách vyketly všechny tyto rody. Největším unikátem je rod *Selenipedium*. Jsou to zvláštní, tajemné, téměř neznámé orchideje, které dorůstají výšky v řádech metrů a v neketoucím stavu je lze s trochou nadsázky připodobnit k trsu rákosí. Jedná se o jediný rod podčeledi, u kterého není známo, jak jej úspěšně pěstovat. Nám se podařilo najít způsob optimální péče pro ekvádorský druh *Selenipedium aequinoctiale*, který v uplynulém roce vyketl. Patrně se jedná o první živý květ tohoto rodu nejen v ČR, ale v celé Evropě. Významným úspěchem je také vyketení tropických *Paphiopedilum sanderianum* a *P. rungsuriyanum* či chladnomilných *Cypripedium californicum* a *C. plectrochilum*, které jsou ve sbírkách velice vzácné. Květní lístky *P. sanderianum* mohou dorůstat 80 cm a díky tomu jsou jeho květy někdy považovány za největší mezi orchidejemi. Další skupinou, která je v našich sbírkách výrazně zastoupená, jsou *Pleurothallidinae*, na nichž probíhá ve spolupráci s dalšími institucemi vědecký výzkum. Jsou to většinou velmi drobné orchideje původem z tropické Ameriky. Unikátní je především kvetení *Madisonia ordinata*, která patrně není pěstována v jiných evropských botanických zahradách a vyketla v Evropě poprvé.

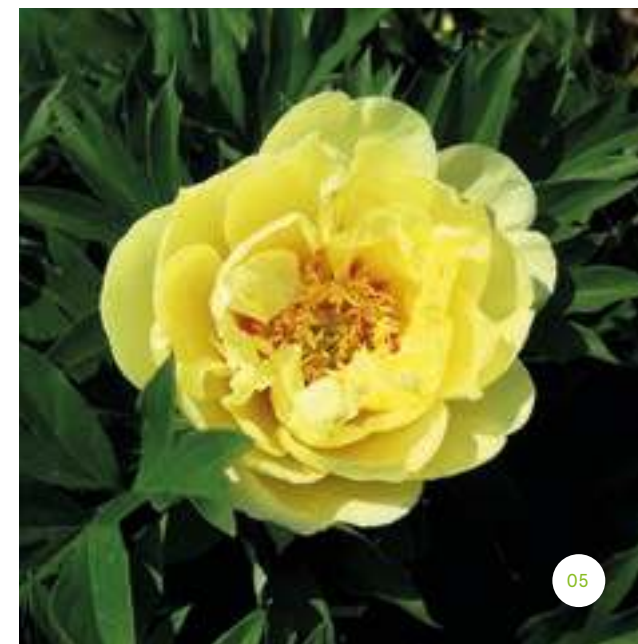
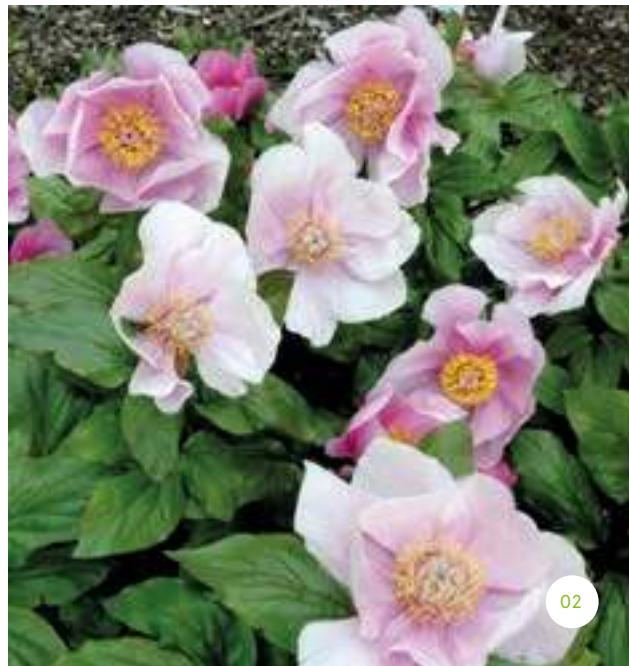
Pivoňky

Peonies

Kolekce pivoňek patří ke klenotům naší zahrady. Představuje více než 600 odrůd a druhů pivoňek, čímž se řadí ke špičkám v Evropě. Navíc se řadí mezi několik významných sbírek České republiky, které byly vybrány jako Národní sbírky. Expozice pivoňek byla rozšířena o nový záhon, kde je prezentována kolekce odrůd dřevité pivoňky *Paeonia rockii*. V roce 2024 byla sbírka doplněna o nové položky získané nákupem, darem či díky mezinárodní výměně semen Index Seminum.

The peony collection is a true jewel of our garden, featuring over 600 varieties and species that rank it among the finest in Europe. It is also one of the select few collections in Czechia recognized as a National collection. In 2024, the display was enhanced with a new flowerbed dedicated to Rock's peony cultivars (*Paeonia rockii*). The collection was further enriched with new specimens acquired through purchases, donations, and international seed exchanges via the Index Seminum program.

-
- 01 | Pivoňka keřovitá (*Paeonia suffruticosa* 'Tamafuyo')
 - 02 | Bylinná pivoňka *Paeonia russoi*
 - 03 | Pivoňka čínská (*Paeonia lactiflora* 'Kelway's Betty')
 - 04 | Pivoňka čínská (*Paeonia lactiflora* 'Trojan Black')
je pivoňka vyšlechtěná v 80. letech minulého století
v naší botanické zahradě P. Sekerkou, v roce 2020 byla
registrována v American Peony Society
 - 05 | *Paeonia intersectional* – hybr. 'Border Charm'
je zástupcem tzv. Itoh hybridů
-

Sbírku pivoňek je možné obdivovat na Pivoňkové louce, která se nachází v Horní zahradě. Pivoňky jsou obohaceny sbírkou magnolií, čímž celý prostor působí velice harmonicky a je lákadlem pro návštěvníky. Kolekce představuje ucelený sortiment všech skupin pivoňek, vedle botanických pivoňek tvoří základ sbírky především pestrý výběr zahradních dřevitých a bylinných pivoňek, který tak ukazuje úspěšné výsledky šlechtění. Zahradní dřevité pivoňky jsou zastoupeny převážně kultivary pocházejícími z pivoňky keřovité, dále pak pivoňkami ze skupiny tzv. Lemoineových hybridů, zajímavostí jsou meziskupinové (Itoh) hybridy. Zahradní bylinné pivoňky jsou zase převážně reprezentovány odrůdami odvozenými od pivoňky čínské, dále pak od pivoňky lékařské, pivoňky úzkolisté a kavkazských pivoňek.

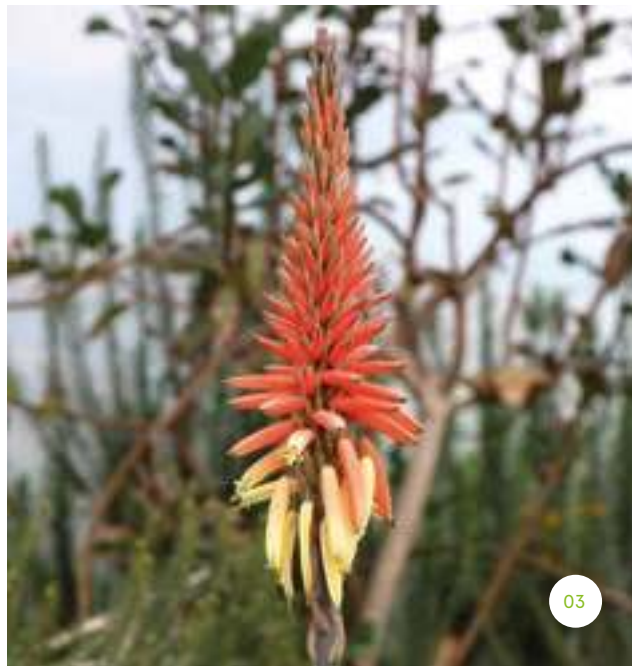
Sukulentní a xerofytní rostliny

Succulent and Xerophytic Plants

.....

Kolekce sukulentů a xerofytů s vysokým množstvím sběrových položek známého původu patří k prioritním sbírkám Botanické zahrady hl. m. Prahy. Rostliny se uplatňují v expozičních plochách skleníku Fata Morgana a v expozicích Svět sukulentů a Severoamerická polopoušť v Horní zahradě. Sbírkky jsou opakovaně prezentovány v rámci větších tematických výstav, v roce 2024 se v botanické zahradě uskutečnila výstava zaměřená na sukulenty v interiéru. Kolekce se rozrostla o téměř 140 taxonů, z toho 50 se známým původem.

The collection of succulents and xerophytes, featuring a large number of well-documented specimens of known origin, is one of the priority collections of the Prague Botanical Garden. These plants are displayed in the Fata Morgana Greenhouse, as well as in the World of Succulents and North American Semi-desert expositions in the Upper Garden. The collections are regularly showcased in larger thematic exhibitions. In 2024, a special exhibition focused on succulents in interior spaces was held at the botanical garden. The collection grew by nearly 140 taxa, including 50 with known origins.

- 01 | Na jediném místě na jihozápadě Madagaskaru najdeme *Aloe castilloniae*. Na strmých svazích je naštěstí celkem dobře chráněná před vypalováním
- 02 | *Aloe guillaumetii*, kriticky ohrožený druh ze severního Madagaskaru, se vyskytuje jen na několika málo lokalitách
- 03 | Ve Světě sukulentů každoročně kvete *Aloe melanacantha* z Namaqualandu v Jihoafrické republice. Kromě až jeden metr vysokého květenství ji zdobí ostré černé trny

- 04 | Zářivě červené květy *Crassula perfoliata* var. *falcata* zdobí celé léto záhon před Světem sukulentů
- 05 | Na Madagaskaru patří bohužel mnoho rostlin mezi ohrožené. Patří mezi ně i *Euphorbia guillauminiana*, která roste na několika málo lokalitách

Ve sbírkách botanické zahrady jsou nejsilněji zastoupeny rostliny z Madagaskaru s mimořádným genofondovým významem. Kolekce obsahuje zhruba 180 rodů ze 41 čeledí. Mezi nimi jsou i xerofytní dřeviny a cibuloviny. V rámci nových položek je významný podíl 80 druhů chráněných podle úmluvy CITES, do Červeného seznamu IUCN je pět druhů zařazeno jako kriticky ohrožené, pět druhů jako ohrožené a sedm druhů jako zranitelné. Při návštěvě botanické zahrady Plantentuin Meise a několika burz sukulentních rostlin, zejména burzy v Elke, jsme sbírku významně obohatili. Získali jsme velmi zajímavé druhy rodů *Euphorbia*, *Jatropha*, *Uncarina*, *Operculicarya* a řadu druhů čeledí *Asteraceae* i *Crassulaceae*. V expozici Severoamerická polopoušť jsme dále pokračovali ve výměně rostlin bez známého původu za druhy lokalizované.

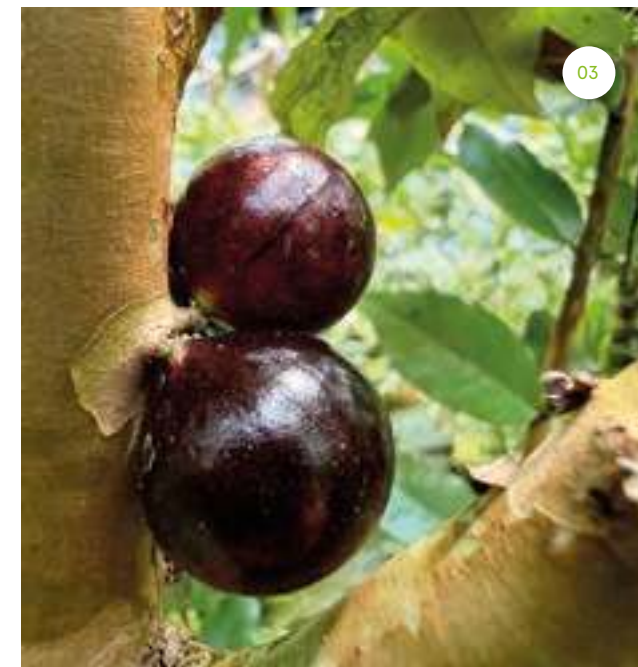
Užitkové rostliny

Useful Plants

V roce 2024 oslavil tropický skleník Fata Morgana dvacáté narozeniny. Důraz byl proto kladen na propagaci tropických sbírek. Užitkové rostliny jsme zviditelnili prostřednictvím přednášek, kurátorských provázení a tří výstav. Ústřední roli sehrály během speciální výstavy pro všechny smysly věnované Asii. Na výstavě k výročí Faty Morgany byla veřejnosti zpřístupněna sbírka tropických přírodnin i kolekce výrobků z rostlinných materiálů dovezených z tropických zemí. Na konci roku jsme uspořádali velkou výstavu o čaji.

In 2024, the tropical Fata Morgana Greenhouse celebrated its twentieth anniversary, which led to a focused effort on promoting the tropical collections. Useful plants were showcased through lectures, guided curator tours, and three exhibitions. They also took centre stage during a special exhibition dedicated to all the senses, with a focus on Asia. The anniversary exhibition of the Fata Morgana Greenhouse allowed the public to explore both the collection of tropical natural materials, and a selection of products made from plant materials imported from tropical countries. At the end of the year, we organized a major exhibition on tea.

-
- 01 | Mezi nejdůležitější okopaniny amerického původu se řadí tropický maniok (*Manihot esculenta*)
 - 02 | Ve skleníku Fata Morgana poprvé zaplodil džekfrut (*Artocarpus heterophyllus*). Jedná se o velmi oblíbené a zároveň největší ovoce světa
 - 03 | *Plinia jaboticaba*, méně známá ovocná dřevina původem z Amazonie, tvoří květy přímo na kmeni. V roce 2024 jsme se dočkali prvních plodů
 - 04 | Witánie snodárná (*Withania somnifera*) patří mezi významné léčivé rostliny ájurvédy. V roce 2024 bohatě plodila
 - 05 | Lokvát (*Eriobotrya japonica*) patří mezi velmi chutné subtropické ovoce. I ten se v roce 2024 urodil před skleníkem Fata Morgana
-

Sbírka užitečných rostlin představuje pestrou kolekci botanicky nepříbuzných rostlin, které spojuje to, že jsou pro člověka hospodářsky nebo spirituálně významné. Od 70. let 20. století se sbírka postupně rozrostla na více než 900 položek, které najdeme v areálu celé zahrady. Soustředěny jsou do dvou tematických expozic. Užitečné rostliny mírného pásu jsou trvale vysazeny v Ornametální zahradě, kde jsou uspořádány podle tradičního využití v domácích medicínách, včetně tradiční čínské medicíny a ájurvédy. Exotické užitečné rostliny Ameriky nebyly v roce 2024 prezentovány v obvyklém rozsahu, vypěstován byl pouze sortiment dýní pro edukační část oblíbené podzimní výstavy. V roce 2024 jsme se spolupodíleli na tvorbě receptury pro botanický gin. Jeho hlavní ingrediencí jsou zázvorovité rostliny a pepřovníky. Unikátním ginem připijíme na zdraví exotickým sbírkám rostlin i dvacetileté Fatě Morganě.

Zázvorovité rostliny

Gingers

V roce 2024 jsme podpořili výsadbu otužilých druhů zázvorovitých rostlin ve venkovních expozicích zahrady s důrazem na rostliny čínského původu. Navázali jsme bližší spolupráci s botanickou zahradou v belgickém Meise. Vyměnili jsme si několik cenných položek, a sbírku jsme tak rozšířili zvláště o rostliny kostusovité. Poprvé nám vykvetly některé vzácné rostliny, jako například laoská kurkuma druhu *Curcuma flammea* nebo *Distichochlamys discolor* a *Zingiber mellis* z Vietnamu. Sbírkou jsme popularizovali přednáškou i kurátorským provázením.

In 2024, we supported the planting of hardy ginger species in the outdoor expositions, with a particular emphasis on plants of Chinese origin. We strengthened our collaboration with the botanical garden in Meise, Belgium, exchanging several valuable specimens. This exchange allowed us to expand our collection, particularly with plants from the Costus family. For the first time, several rare plants bloomed, including Laotian *Curcuma flammea* or *Distichochlamys discolor* and *Zingiber mellis*, both from Vietnam. The collection was also promoted through a lecture and a guided curator tour.

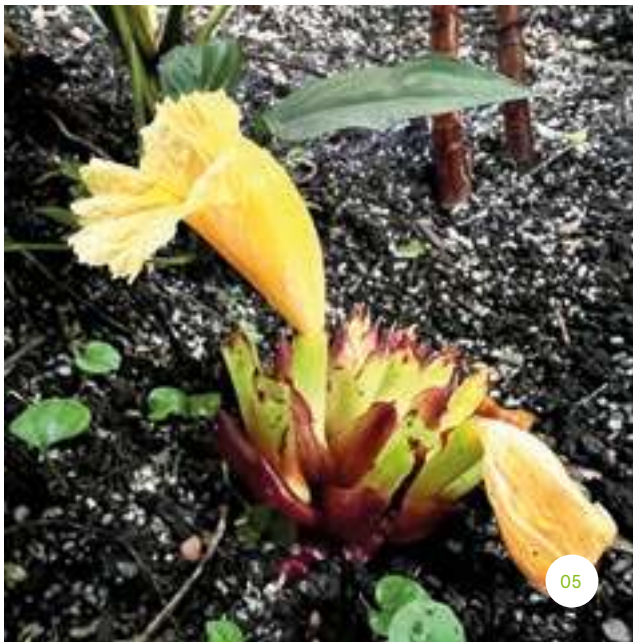
02

03

04

05

- 01 | Kurkuma druhu *Curcuma flammea* roste pouze v Laosu. Druh objevila a pojmenovala naše spolupracovnice Jana Leong-Škorničková
- 02 | *Hedychium yunnanense* je otužilý druh zázvorovitých původem z Číny. Nově byl vysazen v asijské expozici Lesa

- 03 | Vietnamský zázvor druhu *Zingiber mellis* jsme získali na stáži v Singapuru. V roce 2024 poprvé vykvetl
- 04 | Drobná zázvorovitá rostlina *Cautleya gracilis* zdobí nově venkovní expozici věnovanou čínské flóře
- 05 | *Costus tonkinensis* tvoří květenství na povrchu půdy. Velké květy se otvírají na jediný den

Sbírka zázvorovitých je největší ve střední Evropě. Hodnotná je zvláště tím, že sestává téměř výhradně z rostlin se známým původem. Zahrnuje i několik tzv. typů, tedy rostlin sbíraných v lokalitách, kde byl druh pro vědu poprvé popsán. Základem kolekce jsou sběry věnované Janou Leong-Škorničkovou, světově uznávanou specialistkou na zázvorovité. Jedná se především o kurkumy. Velmi cenné jsou expediční sběry z Vietnamu, Thajska, Malajsie a dalších asijských zemí. Na rozvoji sbírky dlouhodobě spolupracujeme s botanickou zahradou v Singapuru. Rostlinný materiál poskytujeme vědeckým týmům z katedry botaniky PŘF UK, Národního muzea a Botanického ústavu AV ČR, které se věnují biologii, evoluci a systematice řádu *Zingiberales*.

03 | Odborná činnost

Významné sbírky

Botany
Important Collections

Obsah kapitoly
Contents of the Chapter

Áronovité

Araceae72 – 73

Begonie

Begonias74 – 75

Cykasy

Cycads76 – 77

Hajní rostliny

Forest Plants 78 – 79

Letničky

Annuals 80 – 81

Masožravé rostliny

Carnivorous Plants 82 – 83

Palmy

Palms 84 – 85

Traviny

Grasses 86 – 87

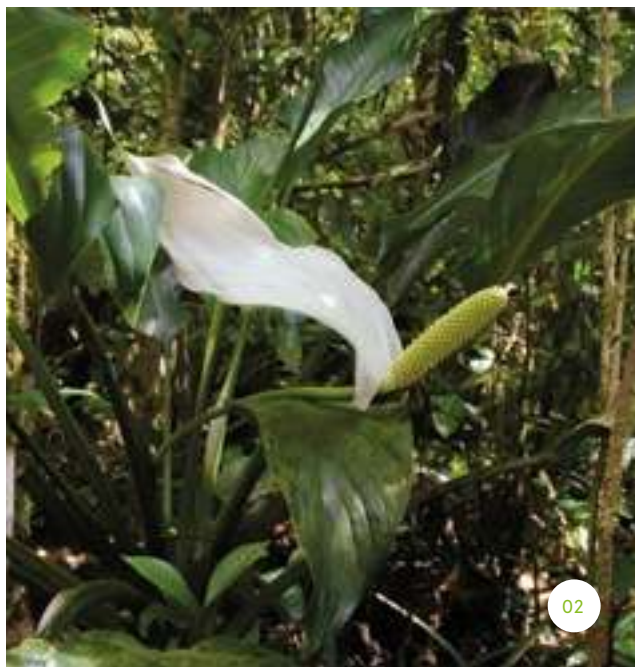
Áronovité

Araceae

Sbíрку áronovitých rostlin obohatilo v roce 2024 mnoho rodů i druhů. Nejvíce cenných druhů jsme získali výměnami s dalšími botanickými zahradami, především z rodu *Stylochaeton*, *Amorphophallus*, *Anthurium* a *Schismatoglottis*, několik druhů přibylo darováním nebo nákupem. Především některé vzrůstnější druhy rodu *Spathiphyllum*, *Monstera*, *Lasia* a *Rhaphidophora* už v tropických expozicích skleníku Fata Morgana dorostly dospělé velikosti a potěšily kvetením i zajímavými plody.

In 2024, the *Araceae* collection saw a remarkable expansion with the addition of numerous genera and species. Many of these valuable contributions came through exchanges with other botanical gardens, notably from the genera *Stylochaeton*, *Amorphophallus*, *Anthurium*, and *Schismatoglottis*. Additional species were acquired via donations or purchases. Among the highlights are larger species such as *Spathiphyllum*, *Monstera*, *Lasia*, and *Rhaphidophora*, which have now matured within the tropical expositions of the Fata Morgana Greenhouse, captivating visitors with their stunning blooms and fascinating fruits.

-
- 01 | *Alocasia clypeolata* byla objevena v roce 1999 na filipínském ostrově Mindanao, v našich sbírkách roste od roku 2001
 - 02 | Vykvetl vzácně pěstovaný druh *Spatiphyllum commutatum* z Filipín, z ostrova Mindoro, kde roste na Mt. Halcon
 - 03 | Jen málokdy mohou návštěvníci vidět cihlově červené plodenství druhu *Epipremnum amplissimum*. Běžnější druh *Epipremnum aureum* je přítom jednou z nejčastějších pokojových rostlin
 - 04 | Dosud neurčený druh *Scindapsus* z Bornea
 - 05 | Dosud neurčený druh rodu *Dieffenbachia* se žlutým květenstvím, přivezený z Peru v roce 2008
-

Pro návštěvníky neustále obohacujeme expozice o nové druhy sbírky, pěstujeme přes 200 taxonů tropických áronovitých rostlin. Pravidelně seznamujeme veřejnost s áronovitými rostlinami, které se nabízejí jako pokojové, a informujeme o jejich jedovatosti a správném pěstování. Z velmi vzácných druhů vykvetla rostlina *Spatiphyllum commutatum*, jeden ze dvou asijských druhů, které se v kultuře prakticky nevyskytují. Pravidelně kvete *Alocasia clypeolata*, která byla popsána z filipínského ostrova Mindanao v roce 1999 a jen o pět let později byla vysazena do skleníku Fata Morgana. Nákupem jsme získali druh *Alocasia tandurusa* ze Sulawesi, popsáný v roce 2023.

Begonie

Begonias

Ještě v roce 2022 se uváděl počet platně popsáných druhů begonií pod dva tisíce, přesněji 1990, pro rok 2024 už jich je 2088. Průzkum tropických lesů hlavně v jihovýchodní Asii přináší velký počet stále ještě neznámých rostlin, ještě rychleji však těchto lesů ubývá. Ve sbírkách Botanické zahrady hl. m. Prahy pěstujeme kolem 230 původních druhů begonií. Přímo v expozicích pak mohou návštěvníci obdivovat přes 50 druhů. V roce 2024 přibylo do sbírky několik zajímavých druhů z oblastí Asie i amerických tropů.

In 2022, the number of formally described begonia species was listed just below 2,000 (specifically 1,990). By 2024, this number had grown to 2,088, reflecting ongoing discoveries from tropical forests, particularly in Southeast Asia. However, these invaluable ecosystems are disappearing at an alarming pace. The Prague Botanical Garden cultivates approximately 230 original begonia species, with over 50 showcased in its expositions. In 2024, the collection was further enriched by the addition of several intriguing species from Asia and the American tropics.

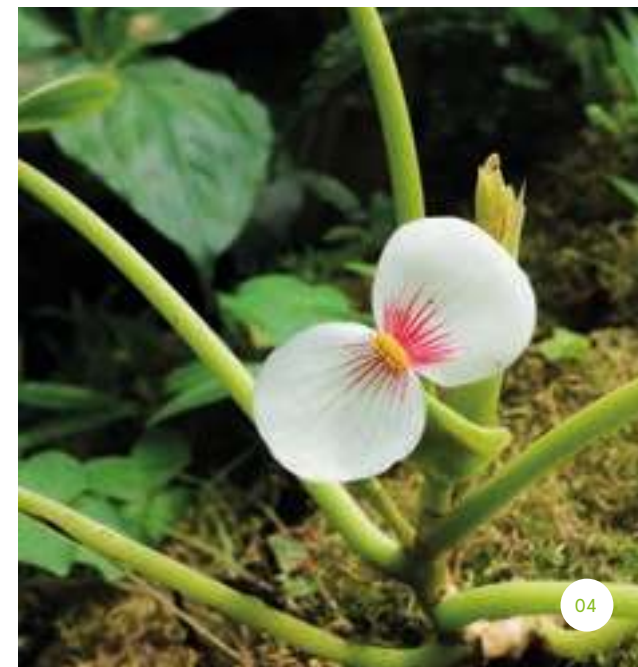

02

03

04

05

- 01 | Africká *Begonia microsperma* je velmi odolná a perspektivní pokojovka
 02 | Kvetoucí *Begonia molleri* je popínavý druh z afrického ostrova São Tomé
 03 | Filipínská horská *Begonia oxysperma* patří mezi vzácné druhy

- 04 | Kvetoucí *Begonia ampla* ve skleníku Fata Morgana
 05 | Kvetoucí porost *Begonia nelumbifolia*. Rostliny pocházejí z expedice do Guatemaly v roce 1997

Zajímavostí mezi novými přírůstkami je drobný liánovitý druh *Begonia hitchcockii* z amazonské části Peru a Ekvádoru s listy téměř černé barvy. Ze semen vyklíčilo několik begonií z Thajska a z Bornea, další druhy jsme získali výměnami s botanickými zahradami v Meise (Belgie) a ve Frankfurtu (Německo). V expozicích skleníku Fata Morgana také přibýly vystavované taxony, především v tropické části. Problémem jsou však horká léta, kdy se zásobní skleníky přehřívají, na což jsou begonie citlivé. Paradoxně druhy z nejteplejších nížin v rovníkových oblastech mají ve svém prostředí trvale vysoké teploty i vlhkost bez větších výkyvů, tedy 24–31 °C, tropický deštný les je totiž velmi stabilní prostředí. Podmínky našich letních veder, kdy se skleníky přehřejí na teploty hodně přes 40 °C, pralesní rostliny vůbec neznaří a v horkých létech velmi trpí.

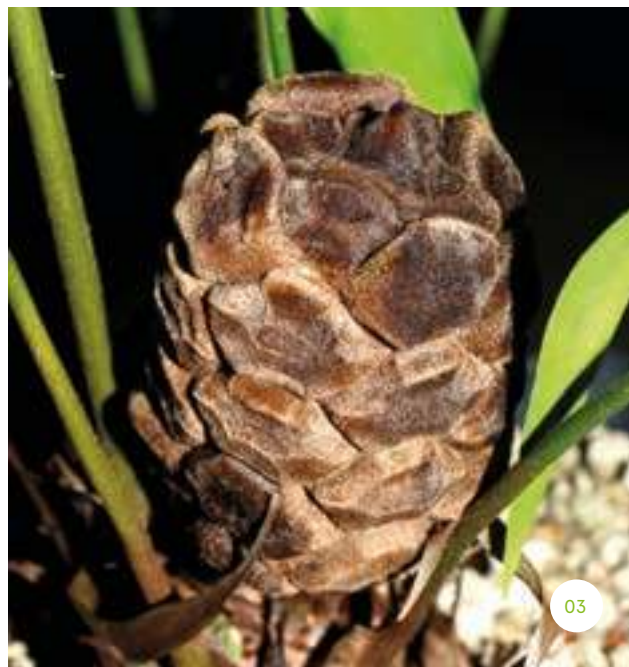
Cykasy

Cycads

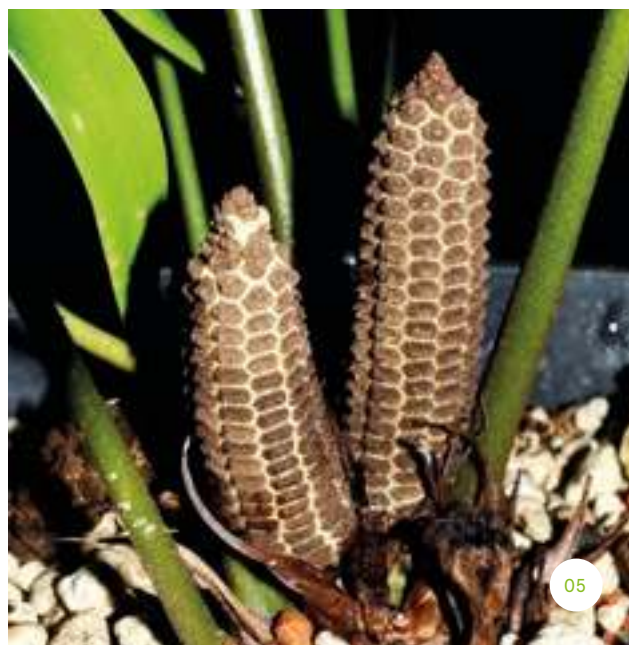
Cykasy jsou stará skupina nahosemenných rostlin. Patří k nim zhruba 300 druhů v 10 rodech a jsou zastoupené zejména v subtropicech, méně v tropech celého světa vyjma Evropy. Mnohé druhy jsou hodně ohrožené, některé dokonce v přírodě vyhynulé. V botanické zahradě udržujeme sbírku od roku 1998. V posledních letech již doplňujeme další druhy jen zcela výjimečně, protože jsme na limitu prostorových možností pro tyto mnohdy statné rostliny. Nejvíce se snažíme obohacovat rod *Zamia*, kde máme u některých druhů skupiny samců i samic a příležitostně se nám je daří množit.

Cycads, an ancient group of gymnosperms, comprise approximately 300 species across 10 genera. These plants are predominantly found in subtropical regions, with fewer species thriving in tropical areas outside Europe. Many cycads face significant threats, with some species already extinct in the wild. The botanical garden has cultivated a cycad collection since 1998. In recent years, new additions have been rare due to space constraints, as these plants often grow to considerable sizes. Current efforts focus on enriching the genus *Zamia*, where the garden maintains both male and female specimens for selected species, occasionally achieving successful propagation.

-
- 01 | Semena cykasů vyrůstají na plodolistech samičích šištice. Nemají ochranný obal, jsou tedy nahá (proto rostliny nahosemenné). Veřejnost málo ví o toxicitě cykasů, jedovatý neurotoxin se nejvíce ukládá právě v semenech
 - 02 | Samičí šištice cykasovité rostliny *Stangeria eriopus* si návštěvníci mohou prohlédnout ve skleníku Fata Morgana
 - 03 | Samičí šištice *Zamia nana* v našich sbírkách. Vzácný druh pochází z Panamy
 - 04 | Nový list jediného epifytně rostoucího cykasu *Zamia pseudoparasitica* ve skleníku Fata Morgana
 - 05 | Samčí šištice *Zamia nana* v našich sbírkách
-

V roce 2024 jsme sbírku nerozšiřovali, ale potěšilo například pěkné rozrůstání jediného epifytního cykasu *Zamia pseudoparasitica* na umělém kmeni ve skleníku Fata Morgana. Pravidelně tvoří samičí šištice *Stangeria eriopus* a více druhů z rodu *Zamia*, šištice obou pohlaví pravidelně tvoří druhy *Z. vazquezii*, *Z. stricta*, *Z. purpurea* a nově i *Z. nana*, která poprvé tvořila šištice v roce 2024 na pětiletých rostlinách.

Hajní rostliny

Forest Plants

Hajní rostliny, hajničky nebo též stínomilné trvalky jsou širokou skupinou rostlin, jejichž společným znakem jsou místa, na kterých rostou – zastíněné, dostatečně vlhké a živinami bohaté lokality. Sbírkou soustřeďuje více než 2000 taxonů a kultivarů. V roce 2024 proběhla v rámci ní řada aktivit, které ji dále rozvíjejí. V expozicích hajních rostlin se v roce 2024 uskutečnila setkání s veřejností v rámci kurátorských provázení.

Forest plants, also known as shade-loving perennials, form a broad group of plants adapted to shaded, moist, and nutrient-rich habitats. The collection includes over 2,000 taxa and cultivars. In 2024, several initiatives were launched to enhance and expand this collection. Among the highlights were public engagement events, including curator-led tours.

- 01 | Pomněnkovec velkolistý (*Brunnera macrophylla*) je nenáročná lesní trvalka, oblíbená zejména pro své efektní listy a květy připomínající pomněnky
- 02 | Východoasijská hajní sasanka *Anemonastrum flaccidum* je drobnějším oddenkatým druhem

- 03 | Hortenzijka *Deinante bifida* pochází z Japonska
- 04 | Čemeřice *Helleborus xericsmithii* 'Champion'
- 05 | Kokořík vonný (*Polygonatum odoratum* 'Flore Pleno') – tento pěkný plnokvětý kultivar se v zahradách bohužel moc často nepěstuje

Asi největším počinem byly trvalkové výsadby v nové expozici Japonských mlžných lesů, která byla v roce 2024 představena veřejnosti. V expozici je možné vidět téměř na sto druhů stínomilných rostlin původem z Japonska. Za mnohé můžeme jmenovat například několik druhů aster, host, kakostů, kosatců, dále pak kapradin či trav. Dále byl v nově budované expozici Kouzla evoluce vysázen záhon věnovaný kapradinám s více než 20 položkami. Taktéž expozice věnovaná rostlinám Číny a Mongolska se rozšířila o další výsadby. Sběrka je soustředěna zejména v lesních expozicích Horní zahrady a Lesa – jak v kultivarových záhonech s výsadbami zahradnického charakteru, tak i v přírodně pojatých plochách, věnovaných jednotlivým geografickým celkům. Kolekce hajních rostlin se utvářela od druhé poloviny 80. let minulého století, kdy se v zahradě začaly objevovat první zástupci této zajímavé skupiny rostlin.

Letničky

Annuals

Kolekce letniček se podle způsobu množení skládá ze dvou skupin rostlin. Generativně množené odrůdy představujeme ve 400 taxonů na největším záhoně uprostřed Ornametální zahrady. K jeho osázení je potřeba každoročně vypěstovat 18 tisíc sazenic v bohatém sortimentu zahrnujícím jak žhavé novinky, tak staré, téměř nepěstované odrůdy i původní druhy z přírodních lokalit. Vegetativně množené letničky zahrnují především pelargonie, africké kopřivy a teplomilné šalvěje, obohacené v roce 2024 o šest atraktivních hybridů z nizozemských školek.

The annuals collection is categorized into two groups based on propagation methods. Generatively propagated varieties encompass 400 taxa, showcased in the largest flower bed at the centre of the Ornamental Garden. This impressive display requires the cultivation of 18,000 seedlings each year, offering a vibrant mix of fresh novelties, cherished heirloom varieties, and botanical species sourced from natural habitats. Complementing these are vegetatively propagated annuals, which primarily feature pelargoniums, coleus, and warmth-loving salvias. In 2024, the collection was further enriched by the addition of six striking hybrids from renowned Dutch nurseries.

02

03

04

05

- 01 | Nevadlec hřebenitý (*Celosia argentea*, forma *plumosa* 'Smart Look Red') se pyšní nejen tmavou barvou, ale především ojedinělým květenstvím péřovitého vzhledu
- 02 | Z viktoriánské epochy se dochoval jako jeden z mála prvních kříženců mezi dvěma druhy pelargonii, tzv. primární hybrid, *Pelargonium xardens*

- 03 | Kokarda spanilá (*Gaillardia pulchella* 'Lorenziana směs') s plnými úbory se dříve pěstovala mnohem hojněji jako záhonová rostlina i k řezu
- 04 | Slunečnice zažívají v posledních letech šlechtitelský boom, jehož výsledkem je i první, téměř bílá odrůda *Helianthus annuus* 'Pro Cut White Cream'
- 05 | Květy v barvách míchané točené zmrzliny nás poprvé potěšila teplomilná drobnolistá šalvěj *Salvia xjamensis* 'Belle de Loire'

Pracnost množení letniček a dvouletek je bohatě vyvážena pestrostí barev, dlouhým kvetením i možností každoročně obměnit sortiment. V rámci Tropického roku jsme ve výsadbách letniček zdůraznili zejména druhy z nejteplejších území světa, jako je begonie *Begonia xsemperflorens*, nevadlec *Celosia argentea*, balzamína *Impatiens balsamina* či dosna *Canna xhybrida*, jejíž moderní odrůdy lze množit semeny stejně snadno jako pravé letničky. Vegetativně množené letničky, zahradnický označované jako balkónovky, vysazené v dekorativních nádobách zpestřují exponovaná místa botanické zahrady. K 50 odrůdám teplomilných šalvějí jsme pořídili další drobnolisté hybridy druhů *Salvia greggii* a *S. microphylla*, které v posledních letech v Praze spolehlivě přezimují. Kolekci muškátů čítající 200 odrůd jsme obohatili o dva vzácné primární hybridy na 11. muškátové burze pořádané ve spolupráci se členy Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu Pelargonie.

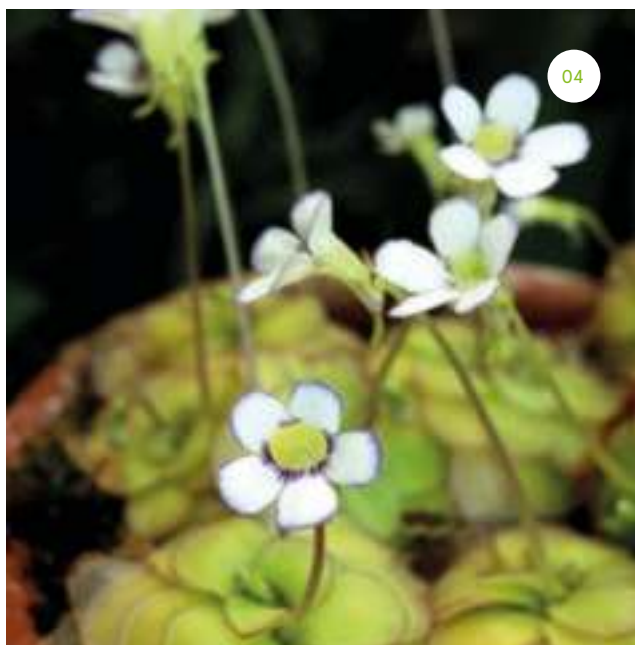
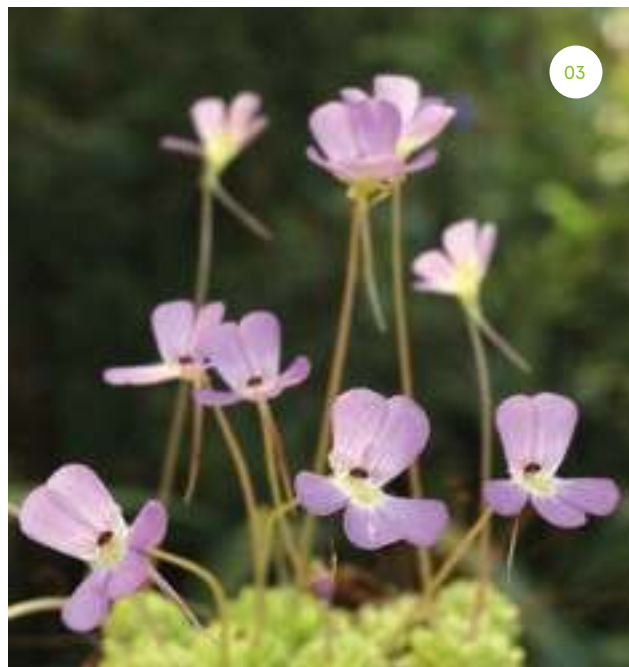
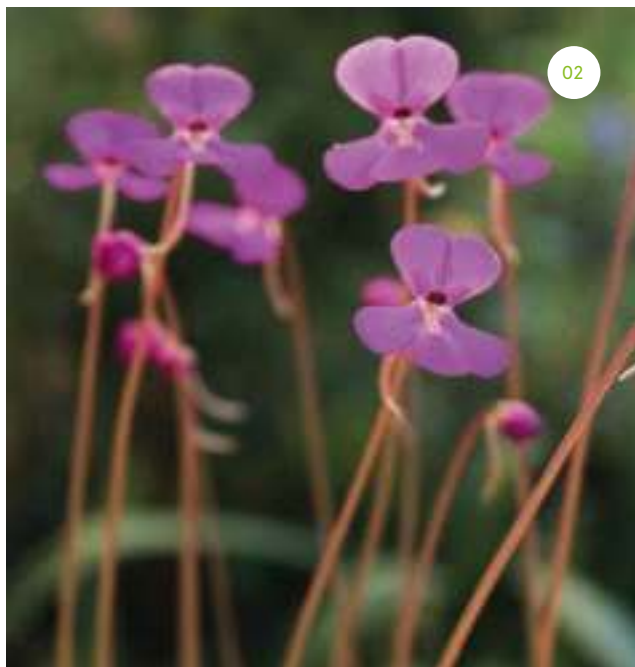
Masožravé rostliny

Carnivorous Plants

Mezi masožravé rostliny se řadí takové, které mají schopnost lapit živočišnou kořist a její živiny využít. Takových rostlin je zhruba 700 z 11 čeledí. V zahradě udržujeme rozsáhlou kolekci masožravých rostlin čítající více než 300 druhů z většiny známých rodů, sbírka je zde od roku 1998 a postupně se rozvíjí. Většina druhů je v zázemí, v expozicích jsou některé druhy láčkovek a heliamfor ve skleníku Fata Morgana a špirlice na rašeliništi.

Carnivorous plants, renowned for their ability to trap and derive nutrients from animal prey, include approximately 700 species across 11 families. The botanical garden proudly maintains an extensive collection of over 300 species, representing most known genera. Established in 1998, this collection continues to expand. While the majority of these plants are cultivated in behind-the-scenes areas, selected tropical pitcher plants (*Nepenthes*) and sun pitchers (*Heliamphora*) are displayed in the Fata Morgana Greenhouse, while trumpet pitchers (*Sarracenia*) grace the Peat Bog exposition.

01 | Past masožravé láčkovice australské (*Cephalotus follicularis*) vypadá podobně jako pasti láčkovek (*Nepenthes*). Ve skutečnosti nejsou příbuzné, ale vytvořily stejnou adaptaci na získání živin

02 | Tučnice *Pinguicula ehlersiae* kvete sytě růžově

03 | Tučnice *Pinguicula esseriana* v našich sbírkách

04 | Tučnice *Pinguicula ibarrae* pochází z Mexika

05 | Na popisu tučnice *Pinguicula pilosa* se podílel český botanik M. Studnička

V roce 2024 došlo k podstatnému rozšíření kolekce bublinek. Také v rodu *genlisea* se daří doplňovat další druhy a *Genlisea uncinata* nám opakovaně vykvetla. Doplnili jsme kolekci rodu *Heliamphora*, nyní pěstujeme všech 23 druhů rodu a většinu z nich máme ve velikosti květoschopných jedinců. V láčkovkách jsme získali některé opravdu cenné rostliny, například bornejské druhy *Nepenthes mapuluensis* a *N. ephippiata*. Tučnice jsou rovněž stále početnější, zejména kolekce mexických druhů je rozsáhlá. Mezi rosnatkami si ceníme druhu *Drosera ramentacea*, získaného z Palmengarten ve Frankfurtu nad Mohanem. Znovu se pokoušíme o dlouhodobou kultivaci vodních bublinek včetně druhů z ČR.

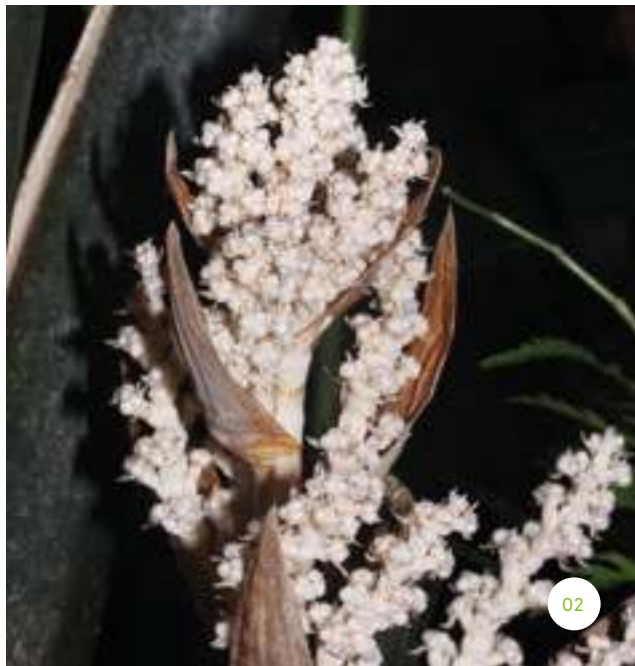
Palmy

Palms

Palmy představují rozsáhlou skupinu rostlin čítající více než 2600 druhů ve 189 rodech. Jsou rozšířené v teplejších oblastech celého světa. Kolekce palem vznikala s rozvojem tropických sbírek a osazováním skleníku Fata Morgana. Etapa jejího největšího rozvoje již mírně odezněla, některé narostlé druhy jsme předali do jiných zahrad a soustředíme se především na menší druhy. Soubor čítá více než 150 druhů v téměř stovce rodů. Patří k jedněm z nejlepších v celoevropském měřítku. Z novinek stojí za zmínku *Pelagodoxa henryana* získaná z Palmengarten ve Frankfurtu nad Mohanem.

Palms form a vast group of over 2,600 species across 189 genera, thriving in warmer regions around the globe. The botanical garden's palm collection began alongside the establishment of its tropical collections and the planting of the Fata Morgana Greenhouse. While its peak development period has passed, the collection has shifted focus to smaller species, with some larger specimens relocated to other gardens. Today, the collection features more than 150 species from nearly 100 genera, ranking among the finest in Europe. A highlight of 2024 is the addition of *Pelagodoxa henryana*, obtained from the Palmengarten in Frankfurt, Germany.

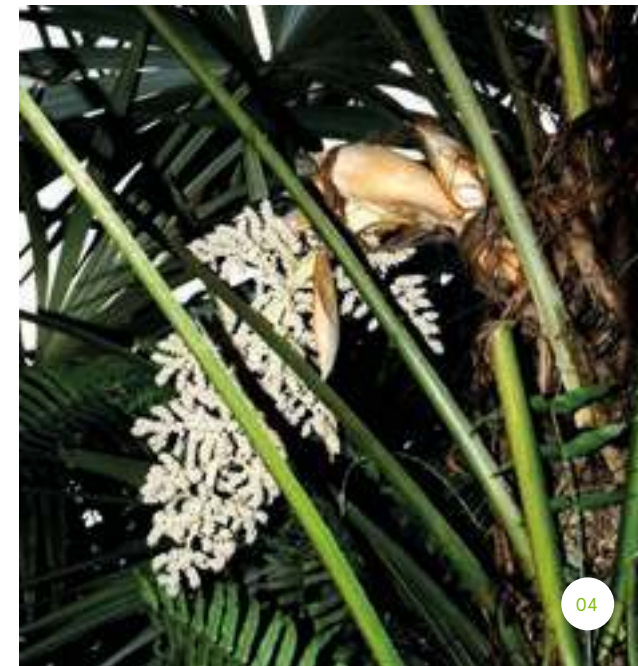

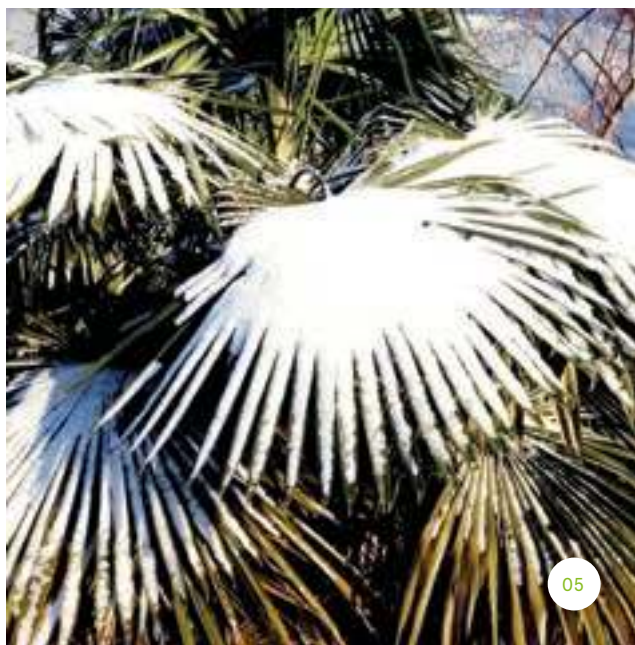
02

03

04

05

- 01 | Thajská palma *Kerriodoxa elegans* se stává dominantou skleníku Fata Morgana, její listy dorůstají průměru téměř dva metry
- 02 | Květenství palmy *Kerriodoxa elegans* mohou návštěvníci obdivovat každou zimu
- 03 | Velké oranžové plody palmy *Kerriodoxa elegans* přetrvávají na rostlině po většinu roku

- 04 | Květenství palmy *Cryosophila stauracantha*
- 05 | Palmy *Trachycarpus fortunei* ze severní Číny snáší bez problémů i mrazy až -20 °C

V roce 2024 jsme ověřili, že venkovní podmínky zvládají i druhy *Sabal minor* a *Rhapidophyllum hystrix* vysazené předešlé léto v lese. U palm *Trachycarpus fortunei* před skleníkem Fata Morgana máme bohatý porost semenáčků, které dokáží přežít i naše zimy zcela bez ochrany. Na vstupu do vinice jsme vysadili marockou palmu *Chamaerops humilis* var. *cerifera*. Potěšilo také vykvetení obou pohlaví čínského druhu *Guihaia grossifibrosa*. Ve skleníku Fata Morgana se konečně rozrůstá krásná miniatura *Arenga hookeriana* a je již plodná, nedaleko od ní se dlouhodobě daří thajská podrostová vzácnost *Kerriodoxa elegans*, na skále pravidelně kvete *Cryosophila stauracantha*.

Traviny

Grasses

V roce 2024 doplnilo sbírku pravých trav bezmála 50 nových taxonů. Šlo zejména o zahradní kultivary původem severoamerických, prérijních trav, jako např. *Andropogon gerardii* 'Weinheim Burgundy' a 'Brocken Delights' a zatím v ČR vzácně pěstovaný *A. scoparius* 'Chameleon'. Nechybí ani přírůstky u oblíbených ozdobnic čínských (*Miscanthus sinensis*). Zde šlo především o nižší odrůdy s nápadněji zbarvenými listy, jako např. 'Navajo', 'Ruby Cute', 'Serengeti' nebo 'Vanilla Sky'. Přibylo rovněž několik nových bambusů, které obohatily novou expozici Japonských mlžných lesů. Sortiment domácích druhů travin pak rozšířila u nás velmi vzácná a kriticky ohrožená *Festuca drymeja*.

In 2024, the grass collection was expanded with nearly 50 new taxa. These included garden cultivars of North American prairie grasses, such as *Andropogon gerardii* 'Weinheim Burgundy' and 'Brocken Delights', as well as the rarely cultivated *A. scoparius* 'Chameleon' in Czechia. The collection also welcomed new cultivars of popular Chinese silver grass (*Miscanthus sinensis*) and several bamboo species, which were added to the newly created Japanese Mountain Forests expositions. The collection of native Czech species of grasses was enriched by the critically endangered *Festuca drymeja*.

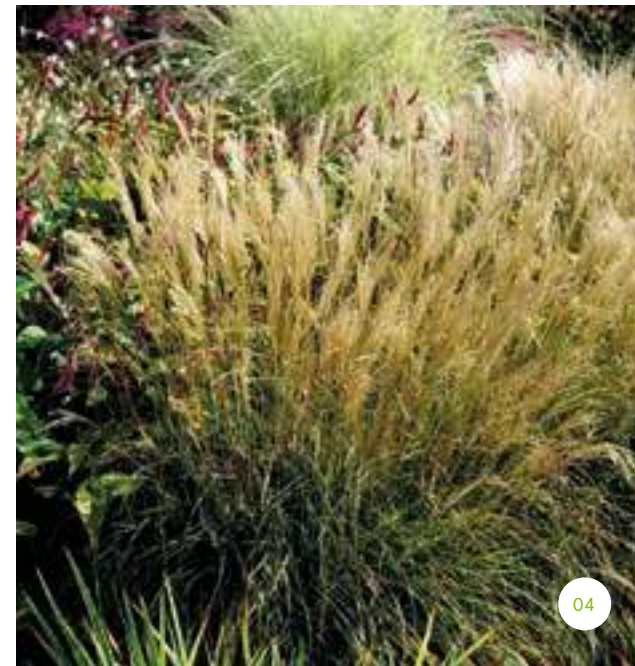

02

03

04

05

- 01 | Vousatice (*Andropogon gerardii*) 'Blackhawk' vyniká červeně zbarvenými stébly i listy po většinu vegetačního období
 02 | Vousatice (*Andropogon hallii*) 'JS Purple Konza' je novější odrůda se stébly načervenalé zbarvenými během léta

- 03 | Kavyl (*Stipa barbata*) na stepní expozici připravované stezky Kouzla evoluce
 04 | Ozdobnice čínská (*Miscanthus sinensis*) 'Cute One' patří k nižším kultivarům tohoto druhu
 05 | Nová výsadba s kavylem (*Stipa tenuissima*) pod výstavním sálem botanické zahrady

Rozrostla se rovněž sbírka rodu ostřice (*Carex*). V roce 2024 to byly zejména druhy domácí či střeoevropské provenience, jako *Carex brizoides*, *C. caryophyllea*, *C. curvata*, *C. montana*, *C. pallescens* a *C. sylvatica*. U kultivarů pak *Carex siderosticta* 'Shiro Nakafu', *C. ciliatmarginata* 'Treasure Island', *C. muskingumensis* 'Bicolor Fountain'. Botanické ostřice se stanou součástí geografických expozic a výsadeb chráněných a ohrožených druhů rostlin. Odrůdy pak doplní podrostové výsadby především v expozicích Horní zahrady. Tato skupina rostlin, které si jsou do určité míry podobné svým vzhledem, zahrnuje zástupce čeledí *Poaceae* (pravé trávy), *Cyperaceae* (šáchorovité) a *Juncaceae* (sítinovité). V botanické zahradě jsou trávy zastoupeny jak botanickými druhy z prérií a stepí, například *Andropogon*, *Festuca* či *Stipa*, tak okrasnými kultivary, jež tvoří součást většiny expozic, jako jsou *Miscanthus*, *Panicum* a *Pennisetum*. Velmi rozsáhlá je rovněž sbírka ostřic (*Carex*), zde dominuje řada domácích a euroasijských, často chráněných druhů a rovněž řada druhů ze Severní Ameriky. K vidění je též mnoho zahradních kultivarů. Významnou a velmi atraktivní část kolekce travin představují také mrazuvzdorné bambusy, kterých je zde pěstováno přibližně 35 druhů.

03 | Odborná činnost
Další sbírky

Botany
Other Collections

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Japonská zahrada a sbírka bonsají

The Japanese Garden and the Bonsai Collection 90 – 91

Akvaristika v botanické zahradě a fauna skleníku Fata Morgana

Fishkeeping in Botanical Garden and Fauna of the Fata Morgana Greenhouse 92 – 93

Bambusy

Bamboos 94 – 95

Japonská zahrada a sbírka bonsají

The Japanese Garden and the Bonsai Collection

Po celou vegetační sezónu byla v expozici Japonská zahrada k vidění stálá sbírka bonsají Botanické zahrady Praha v počtu 60 kusů. Dva exponáty v roce 2024 reprezentovaly naši zahradu na národní výstavě České bonsajové asociace. Sbíрка bonsají je svým rozsahem a podobou unikátní, podobnou nemá žádná jiná zahrada v České republice. V roce 2024 byla realizována cesta do Jižní Koreje, která je příslibem rozšíření sbírky o další cenné rostliny.

Throughout the growing season, the Prague Botanical Garden showcased its bonsai collection of 60 exquisite specimens in the Japanese Garden exposition. In 2024, two of these remarkable bonsai represented the garden at the national exhibition of the Czech Bonsai Association. Renowned for its scope and distinctive presentation, the collection stands unrivalled in Czechia. A noteworthy highlight of 2024 was a journey to South Korea, paving the way for the collection's enrichment with exceptional new additions.

02

03

04

01 | Na jaře rozkvétají v Japonské zahradě japonské azalky a rododendrony

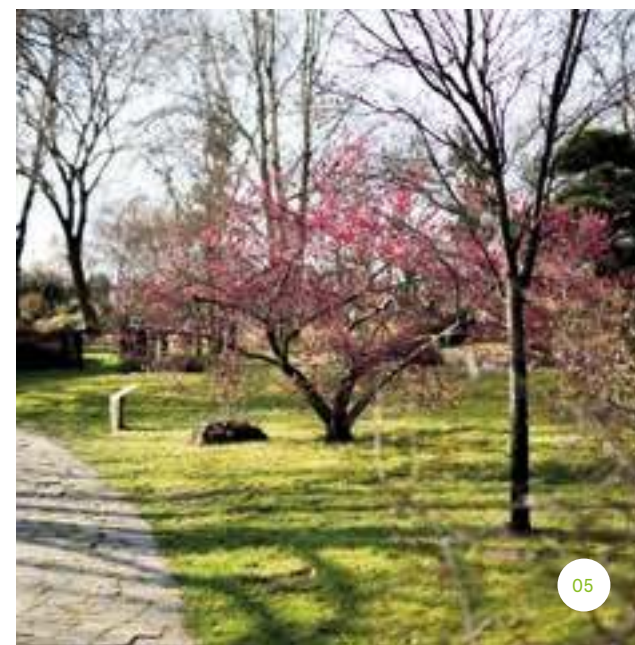
02 | Bonsaj jalovce čínského (*Juniperus chinensis*)

03 | Bonsaj javoru dlanitolistého (*Acer palmatum*) v podzimních barvách

04 | Bonsaj stálezelené hlošiny pichlavé (*Elaeagnus pungens*), která je držitelem několika domácích i zahraničních ocenění

05 | První jarní květy – japonská meruňka (*Prunus mume*)

Během vegetační sezóny průběžně probíhalo tvarování japonského modřínu, solitérní borovice Thunbergovy, vysazené paní Madeleine Albrightovou a vzrostlých japonských javorů. Bohužel původní vzrostlé stromy, které byly zachovány při budování Japonské zahrady, již dožívají a je třeba je postupně nahradit tak, aby i nadále zůstalo neporušené mikroklima a kolorit expozice. Dochází zde tedy k výsadbám nových dřevin. Snahou kurátora Miroslava Horského je průběžné zvyšování kvality sbírky, ať už přesazováním stromků do umělecky hodnotných autorských misek, či rozšiřováním o další exempláře. Při jeho cestě do Jižní Koreje na podzim 2024 bylo vybráno deset špičkových bonsajů, které jsou darem dlouholetého podporovatele botanické zahrady a předsedy světové bonsajové federace WBFF, pana Kima Sae Wona. Tyto bonsaje doplní sbírky botanické zahrady v roce 2026 a měly by být součástí připravované bonsajové zahrady.

05

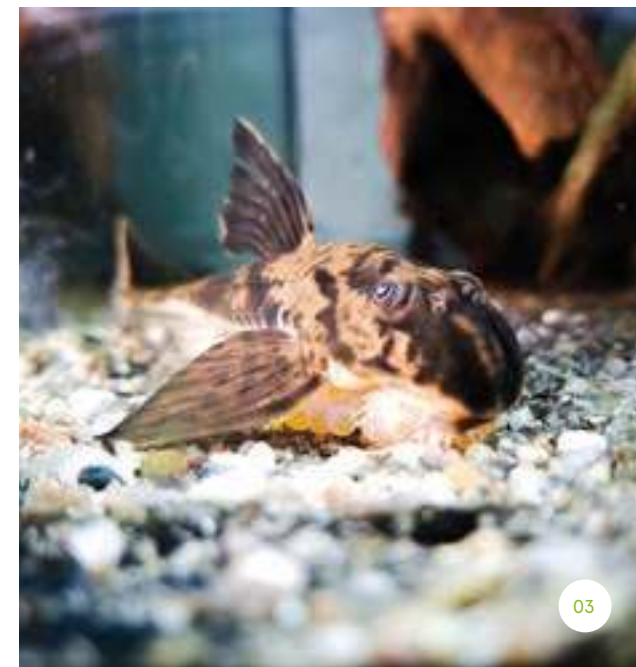
Akvaristika v botanické zahradě a fauna skleníku Fata Morgana

Fishkeeping in Botanical Garden and Fauna of the Fata Morgana Greenhouse

Tropické jezírko ve skleníku Fata Morgana nabízí pohled pod hladinu vodních biotopů. V proskleném tunelu mohou návštěvníci pozorovat tropickou expozici Starého a Nového světa, ve které stovky sladkovodních ryb proplouvají mezi rostlinami ze své domoviny a tvoří tak ukázkou přirozeného prostředí tropických vodních ekosystémů. V roce 2024 jsme instalovali ve skleníku několik nových biotopových vitrín, ve kterých je možno kromě rostlin zahlédnout i malé kraby rodu *Geosesarma* nebo žabky pralesničky.

The tropical pond within the Fata Morgana Greenhouse offers visitors a captivating glimpse beneath the water's surface, revealing vibrant aquatic ecosystems. A glazed tunnel immerses guests in a tropical exposition featuring aquatic life from both the Old and New Worlds, where hundreds of freshwater fish swim gracefully among plants native to their natural habitats. This dynamic display provides an authentic representation of tropical aquatic environments. In 2024, the greenhouse was further enriched with the addition of several new biotope vitrines. These displays showcase not only plants but also fascinating creatures, including vibrant poison dart frogs (*Dendrobatidae*) and small crabs of the genus *Geosesarma*.

01 | Akarka černozeleňá (*Ivanacara adoketa*)
02 | Krunýřovec L129 (*Hypancistrus debilittera*)

03 | Krunýřovec ekvádorský (*Loricaria simillima*)
04 | Dianema ocasopruhá (*Dianema urostriatum*)

Do skleníku jsme v roce 2024 vypustili pagekony řasnaté, kteří nám nejen pomohou v boji se škůdci rostlin, ale i ozvláštní noční prohlídky skleníku. Do tropického jezírka jsme v zázemí odchovali více než 1500 ryb, mimo jiné akarky černozeleňé (*Ivanacara adoketa*), krunýřovce *Hypancistrus debilittera*, krunýřovce ekvádorské a různé divoké formy skalár. Rozmnožili jsme a zavedli do kultury nově objevený druh dánií z ostrova Phu Quoc, který je velice podobný dániu duhovému, ale jedná se o poddruh, nebo dokonce nový druh, který akvaristika ještě nezná – *Danio cf. albolineatus*. V roce 2024 jsme odchovali několik nově objevených druhů teter, například *Hyphessobrycon wadaí*, *Hyphessobrycon negodagua* nebo znovuobjevenou tetru Rathbunovu. Získali jsme první české odchovy dianem ocasopruhých a pro akvaristiku zatím prakticky neznámé sladkovodní platýze *Brachirus panoides*.

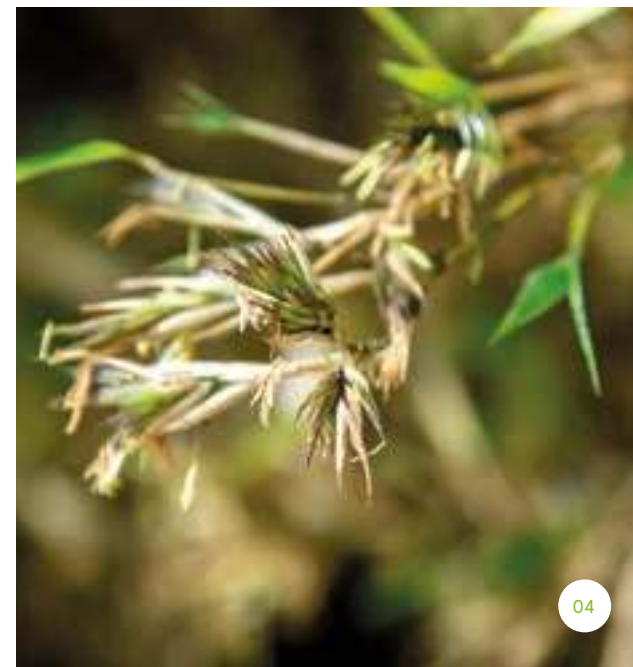
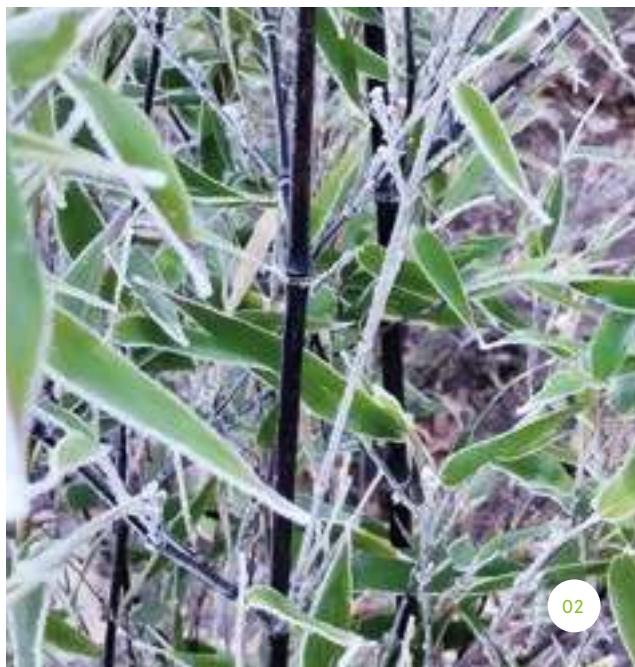
Bambusy

Bamboos

Sbírka bambusů v botanické zahradě se každoročně rozrůstá. V současné době zde pěstujeme více než 35 venkovních taxonů, pocházejících z různých částí Asie. Bambusy se stávají nedílnou součástí nově budovaných expozic, jako jsou Japonské mlžné lesy nebo Lesní biotopy východní Asie. Nejstarší expozice bambusů je v Ornametální zahradě, kde jsou soustředěny především druhy rodu listoklasec. S trochou nadsázky tvoří již bambusový les známý z asijských oblastí. V roce 2024 bylo vysazeno několik zajímavých druhů v nové expozici Japonských mlžných lesů. Mezi nejzajímavější patří sasa kostkovaná (*Indocalamus tessellatus*), která má jeden z nejširších listů mezi bambusy.

The bamboo collection in the botanical garden continues to expand each year. Currently, it comprises over 35 outdoor taxa sourced from various regions of Asia. Bamboos have become an integral part of newly developed expositions, including the Japanese Mountain Forests and the Eastern Asian Forest Habitats. The oldest bamboo exposition, located in the Ornamental Garden, primarily showcases species from the *Sasa* genus. Over time, this area has transformed into a picturesque "bamboo forest", reminiscent of those found in Asian landscapes. In 2024, the Japanese Mountain Forests exposition was enriched with several fascinating bamboo species. Among these, *Indocalamus tessellatus* stands out for its exceptionally wide leaves, making it one of the most remarkable additions to the collection.

01 | Listoklasec černý (*Phyllostachys nigra*) v expozici Japonských mlžných lesů
 02 | Černé stéblo listoklasce černého (*Phyllostachys nigra*) vyniká i v zimních měsících

03 | Listoklasec temnopochvatý (*Phyllostachys atrovaginata*)
 04 | Květ listoklasce černého (*Phyllostachys nigra* var. *henonis*)
 05 | Květ listoklasce zlatobrázditého (*Phyllostachys aureosulcata*)

Součástí expozice Japonských mlžných lesů je i nově vysazený bambus listoklasec černý (*Phyllostachys nigra* var. *nigra*) s hnědočernými silnými stébly. V expozici Lesních biotopů východní Asie pak byly vysazeny dva vzácné bambusy rodu listoklasec, které netvoří agresivní výběžky (*Phyllostachys angusta* a *Phyllostachys atrovaginata*). Zajímavostí roku 2024 bylo kvetení bambusů – konkrétně variety listoklasce černého (*Phyllostachys nigra* var. *henonis*) a listoklasce zlatobrázditého (*Phyllostachys aureosulcata*) v bambusovém háji v Ornametální zahradě. Kvetení bambusů není časté, jejich květy se na rostlině objevují jedenkrát zhruba po 40 až 120 letech. Květy také rostlinu poškozují, stébla a často i celá rostlina po odkvetení odumírají.

A woman with brown hair tied back, wearing a dark brown zip-up cardigan over a dark top, is working in a laboratory or greenhouse. She is wearing light blue nitrile gloves and is focused on tending to several small potted plants on a grey table. The background is filled with various laboratory equipment, including shelves with books and papers, and a blue metal frame. The lighting is bright and even.

04 Další odborná činnost

Other Expert Activities

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Oddělení etnobotaniky a prezentace botaniky

Department of Ethnobotany and Botany Presentation 98 – 99

Genofond – Ochrana ohrožených druhů rostlin

Plant Conservation – Endangered Species 102 – 103

Laboratoř

Laboratory. 104 – 105

Záchranné centrum CITES

CITES Rescue Centre. 106

Odborná knihovna

Scientific Library 107

Florius

Florius 108 – 109

Index Seminarum

Index Seminarum 110 – 111

Botanické expedice a zahraniční cesty

Botanical Expeditions and International Travels 112 – 117

Publikační činnost

Publishing Activity. 118 – 119

Knihy

Books. 120 – 121

Oddělení etnobotaniky a prezentace botaniky

Department of Ethnobotany and Botany Presentation

Oddělení etnobotaniky a prezentace botaniky se podílelo na vytvoření konceptu celého roku 2024, kdy jsme se vzhledem k 20. výročí skleníku Fata Morgana zaměřili na tropickou flóru. Připravili jsme dvě originální výstavy a na realizaci dalších dvou jsme se významnou měrou podíleli. Sbírkou užitečných rostlin i další naši činnost jsme prezentovali formou přednášek a kurátorských provázení. Vyjeli jsme na dvě studijní cesty do Německa a na expedici po jihozápadu USA. Intenzivně jsme se věnovali také dalšímu studiu unikátního renesančního herbáře ze sbírek Muzea Broumovska a spolupracovali s řadou vědeckých institucí. Společně s firmou Land Craft Spirits jsme vytvořili jedinečný gin Fata Morgana.

In 2024, the Department of Ethnobotany and Botany Presentation played a key role in developing the year's concept, with a special focus on tropical flora to mark the 20th anniversary of the Fata Morgana Greenhouse. We curated two original exhibitions and contributed significantly to the execution of two additional ones. Our collections of useful plants, along with other initiatives, were showcased through lectures and curator-led tours. We also embarked on two study trips to Germany and an expedition across the southwestern USA. In addition, we dedicated considerable effort to advancing research on the unique Renaissance herbarium *Hortus siccus* and established collaborations with several scientific institutions. A highlight of the year was our partnership with Land Craft Spirits, through which we created a distinctive Fata Morgana gin.

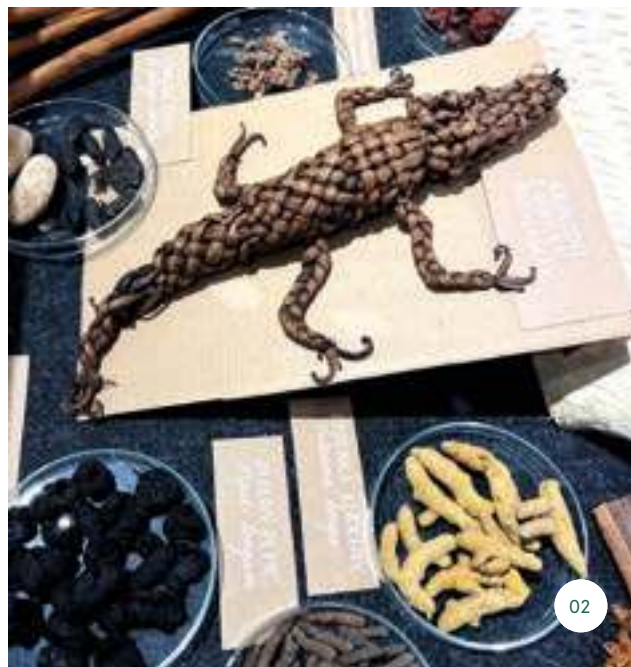

01 | V rámci expedice po jihozápadě USA jsme navštívili významnou archeologickou lokalitu v NP Mesa Verde

02 | Šalvěj bílá (*Salvia apiana*) a pelyněk *Artemisia tridentata* patří mezi významné léčivé a rituální rostliny původních obyvatel jihozápadu USA

03 | Výstava pro všechny smysly byla v roce 2024 zaměřena na Asii. Návštěvníkům jsme nabídli možnost poznat ji i po hmatu a čichu, některé exponáty bylo možné také ochutnat

V roce 2024 jsme se intenzivně věnovali výstavní činnosti. Naše oddělení připravilo společně s metodičkami vzdělávání dvě autorské výstavy – výstavu pro všechny smysly Za kořením a slávou a výstavu o čaji Sedmý šálek čaje. Podíleli jsme se také na konceptu a instalaci výstavy 20 let Faty Morgany. Návštěvníkům jsme během ní zpřístupnili velkou část sbírky tropických přírodnin a výrobků z rostlinných materiálů dovozených z našich expedic. Intenzivně jsme spolupracovali také s Veronikou Richterovou na přípravě její umělecké výstavy Nová PET Tropicana ve skleníku Fata Morgana, pro kterou jsme připravili odborné názvy k exponátům. Kromě výstavní činnosti jsme se věnovali dokončení další etapy informačního systému. S Evou Novozámskou, která je za podobu informačního systému zodpovědná, jsme konzultovali dílčí úkoly, např. zadání ilustrací pro nové informační sloupky. Ve spolupráci s ilustrátorem Pavlem Procházkou jsme rozpracovali panely o živočiších v botanické zahradě. Dokončili jsme také informační panely v nové expozici Archa Bohemica. Na zřeteli jsme přitom měli i nároky návštěvníků se specifickými potřebami. Společně s tiskovou mluvčí Michaelou Bičíkovou jsme formulovali kapitolu o naší zahradě do připravovaného průvodce po botanických zahradách České republiky zastřešených Uníí botanických zahrad ČR. Společně s Evou Novozámskou a Vlastíkem Rybkou jsme spolupracovali také na tvorbě nové expozice Kouzla evoluce. Připravili jsme koncept kalendáře na rok 2025, pro který jsme formulovali texty a podíleli se na výběru fotografií. Ve sdělovacích prostředcích jsme prezentovali naše výstavy, odborná témata i vzdělávací projekty. Jednalo se především o Český rozhlas, Českou televizi a TV Nova. V roce 2024 jsme se ve spolupráci s metodičkami věnovali také rozvoji aktivit pro návštěvníky se specifickými potřebami. Kromě výstavy pro všechny smysly to bylo provázení pro studenty vyšší odborné školy Jabok a aktivní účast na konferenci mapující aktivity na tomto poli v muzeích a dalších kulturních institucích. V rámci příprav na expediční cestu do USA a zimní výstavu o čaji jsme navštívili etnologické sbírky v berlínském Humboldt Foru. Jedním z hlavních cílů jmenované expedice bylo terénní studium vztahu původních

obyvatel Kalifornie, Arizony a Nového Mexika k rostlinám s důrazem na aromatické, léčivé a jedlé druhy. Zabývali jsme se také sběrem etnobotanických dat a fotodokumentace. Při příležitosti každoročního setkání odborníků na studium historických zahrad a oranžerií Orfian jsme navštívili Český Krumlov a řadu objektů Jihomoravského kraje. V roce 2024 proběhlo několik odborných provázení, a to nejen v cyklu kurátorských provázení v botanické zahradě, ale také pro kolegy z dalších botanických zahrad, českých i zahraničních (např. BZ Meise, Belgie, Royal Botanic Garden Edinburgh, Velká Británie, BZ Fakulty tropického zemědělství ČZU v Praze). Sami jsme měli možnost se vzdělávat během odborných konferencí i zahraničních studijních cest. Spolupráce na projektu Alchemies of Scent (Filozofický ústav AV ČR, GAČR Grant ID 21-30494M) přinesla první konkrétní výsledky. V roce 2024 jsme objednali a následně vysadili společně s týmem Seana Coughlina tisícovku cibulí lilie bělostné (*Lilium candidum*). Během příštího roku, kdy mají lilie vykvést, se jeho výzkumný tým pokusí napodobit postup výroby starověkého parfému *susinum*. V rámci projektu, resp. mezinárodní konference Perfume Production in the Ancient World: Second Meeting, proběhlo také provázení po expozici aromatických rostlin. Znalosti o aromatických rostlinách jsme letos zhmotnili do lahve destilátu, konkrétně jubilejního ginu k dvacátému výročí skleníku Fata Morgana. Pro zhotovitele v Land Craft Spirits jsme vybrali vonné rostliny vhodně reprezentující náš tropický skleník.

-
- 01 | V roce 2024 jsme navštívili nově zrekonstruovanou unikátní fíkovnu v zahradách zámku Lysice s hodnotnou sbírkou mobilní zeleně
 - 02 | Na výstavě k dvacátému výročí skleníku Fata Morgana jsme zpřístupnili rozsáhlou sbírku tropických přírodnin a výrobků z rostlinných materiálů dovezených z expedic
 - 03 | Gin Fata Morgana obsahuje aromatické byliny posbírané přímo ve skleníku
 - 04 | Během expedice na jihozápad USA jsme měli možnost navštívit pueblo v Novém Mexiku dosud obývané kmenem Acoma
 - 05 | V rámci příprav výstavy o čaji jsme navštívili mnoho inspirativních míst. Patřila k nim i čajová zahrada v kalifornské Santa Barbaře
 - 06 | Prezentace užitkových rostlin v botanické zahradě v Berkeley, USA
-

Kurátorská provázení:

LORENCOVÁ, K., *Zrádné pokojovky a další jedovaté rostliny ve skleníku Fata Morgana*

LORENCOVÁ, K., *Užitkové rostliny ve skleníku Fata Morgana*, BZ FTZ, Praha

LORENCOVÁ, K., *Gingers in PBG's collections*, RBGE, Scotland

LORENCOVÁ, K., SKRUŽNÁ, J., *Aromatic plants in the collection of Prague Botanical Garden*. Perfume Production in the Ancient World: Second Meeting, 21–23 October 2024, Institute of Philosophy, Czech Academy of Sciences, Prague

SKRUŽNÁ, J., *Komu se nelení, tomu se zelení... aneb Co do velikonoční nádivky (ne)patří*

SKRUŽNÁ, J., *Monastýrování... o rostlinách klášterních zahrad*. 1. června 2024, Klášter Kladruby.

SKRUŽNÁ, J., NOVOZÁMSKÁ, E., *Aktivita pro návštěvníky se specifickými potřebami v Botanické zahradě Praha*. Pro studenty Jaboku, Vyšší odborné školy sociálněpedagogické a teologické

Přednášková činnost:

LORENCOVÁ, K., NOVOZÁMSKÁ, E., *Singapurská botanická zahrada, perla mezi zahradami jihovýchodní Asie*. Botanická zahrada Praha

LORENCOVÁ, K., NOVOZÁMSKÁ, E., *Singapurská botanická zahrada, report z pracovní stáže*. Botanická zahrada Praha

SKRUŽNÁ, J. a kol. *Renesanční herbář z Muzea Broumova: Stav jeho poznání*. Mezinárodní konference Léčivé rostliny v historii. MENDELU, Prušánky, 11.–12. září 2024

BRZKOVÁ, L., LORENCOVÁ, K., NOVOZÁMSKÁ, E., SKRUŽNÁ, J., *Dotýkejte se, prosím!* Konference Komunikace s návštěvníky se speciálními potřebami. Národní muzeum, Praha, 29.–30. 5. 2024

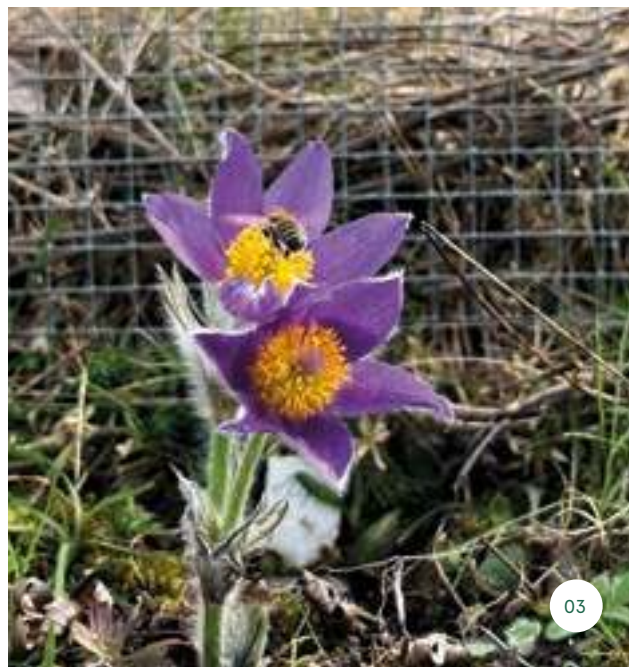
Genofond – Ochrana ohrožených druhů rostlin

Plant Conservation – Endangered Species

V roce 2024 jsme postoupili v profesionalizaci naší práce při ochraně genofondu. Expozice Archa Bohemica funguje jako místo pro dlouhodobé pěstování mnoha ohrožených druhů a učíme se v ní pěstovat a množit stále širší okruh rostlin. Zvyšuje se i počet rostlin, které pěstujeme v zázemí, včetně některých pěstitelsky obtížnějších skupin. I v tropických sbírkách jsme doplnili mnoho ohrožených druhů rostlin.

In 2024, we advanced the professionalization of our efforts in genetic resources protection. The Archa Bohemica has become a key space for the long-term cultivation of numerous endangered species, and we are continually expanding our knowledge of how to grow and propagate a growing variety of plants within it. Additionally, the number of plants in our backstage areas has grown, including more challenging-to-cultivate groups. We also enhanced our tropical collections with several new endangered plant species.

01 | Náměstek odborného oddělení Vlastik Rybka při výsevu semen ohrožené kostřavy písečné (*Festuca psammophila*)

02 | Kontrola na výsadbové lokalitě koniklece otevřeného (*Pulsatilla patens*)

03 | Kvetoucí koniklec otevřený ve výsadbě v Praze

04 | Ohrožené druhy české květeny v pěstební zázemí botanické zahrady, mezi nimi i kostřava písečná

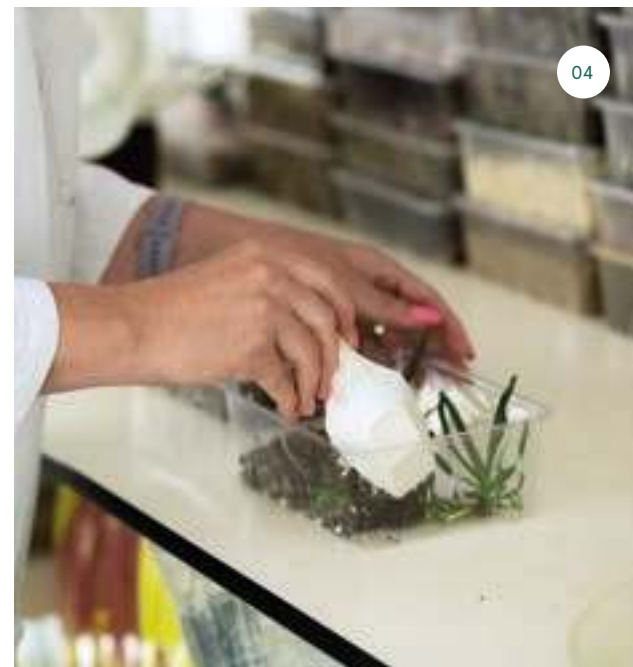
Nejnovějším projektem je ochrana kostřavy písečné a silenky lepkavé za podpory společnosti Ahmad Tea. V rámci projektu jsme již zmapovali významnou část aktuálního rozšíření obou druhů v Čechách a začínáme řešit možnosti zlepšení jejich situace v potvrzených lokalitách ve spolupráci s místními znalci a obcemi, v jejichž katastrech druhy rostou. Oba druhy úspěšně pěstujeme a máme dostatek semen pro posílení populací. Podařilo se doplnit expozici rostlin vyhynulých v ČR o další druhy, jako je kozinec drsný, halucha dutá nebo dvě silenky, dlouhokvětá a skalní. Péči o stepní biotopy jsme zlepšili pořízením menšího stáda ovcí a pastvou na cenných plochách. V rámci ochrany ohrožených druhů na území Prahy nám na jaře udělal radost koniklec otevřený výsadbové lokalitě, který přežil do roku 2024 ve vysokých počtech a bohatě kvetl. Na podzim jsme vysazovali na mírně zasolené plochy v majetku hlavního města v blízkosti vodní nádrže Slatina ohrožené druhy ostřice žitná, hadí mord šedý a jetel jahodnatý. Podařilo se ověřit na území Prahy vzácnou violku slatinnou a zavést ji do kultury a sklídit semena silně ohroženého kavylu tenkolistého z jediné pražské lokality. Teď ještě musíme být úspěšní při jejich množení. O úspěchu už můžeme psát v případě sleziníku netíkovitého z Vršovic, který se podařilo rozmnožit ze spor v naší laboratoři. Zintenzivnili jsme také spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, pro záchranný program zaměřený na zvonovec liliovitý jsme poskytli nejen semena, ale i semenáčky pro výsadby v karlístejské lokalitě. Pěstujeme také další druhy, které jsou předmětem záchranných programů či regionálních akčních plánů. Začali jsme se věnovat i skupinám, jejichž pěstování je obtížné, a máme první úspěchy s pěstováním hořečku nahořklého z Prahy, ze semen vyklíčily mladé rostliny a vytvořily pěkné listové růžice. S napětím nyní čekáme, zda je úspěšně dopěstujeme do plodného stavu a následně dokážeme znovu úspěšně vysít. Získali jsme také některé mimořádně vzácné rostliny, například v přírodě již zcela vyhynulý druh *Abutilon pitcairnense* z Pitcairnova ostrova.

Laboratoř

Laboratory

V laboratoři se zabýváme množením vzácných rostlin, především orchidejí a kapradin. Rostliny se pěstují na sterilních živných médiích metodou *in vitro*. Je rozpracováno přes 140 druhů orchidejí a přes 130 druhů kapradin, z nichž je řazeno v celosvětovém červeném seznamu 24 druhů jako ohrožené. V roce 2024 bylo převedeno z laboratoře do skleníku přes 250 ks vzácných kapradin a přes 1200 ks orchidejí k dalšímu pěstování. V rámci spolupráce botanických zahrad jsme předali k rozšíření sbírek šest druhů orchidejí Botanické zahradě SOŠ Malešice a pět druhů orchidejí Botanické zahradě PĚF UK. V rámci záchrany rodu *Paphiopedilum*, který je zahrnutý v příloze 1 mezinárodní úmluvy CITES, jsme navázali spolupráci s Botanickou zahradou Meise v Belgii a předali jim k záchraně 15 kusů kriticky ohrožených rostlin.

In the laboratory, we focus on propagating rare plants, particularly orchids and ferns. These plants are grown on sterile nutrient media using *in vitro* methods. Over 140 orchid species and 130 fern species are currently under cultivation, 24 of which are listed as endangered on the IUCN Red List. In 2024, more than 250 rare ferns and over 1,200 orchids were transferred from the laboratory to the greenhouse for further cultivation. As part of our botanical garden collaboration, we shared six orchid species with the Botanical Garden of High School for building industry, horticulture and sports management in Prague – Jarov, and five species with the Botanical Garden of the Science Faculty, Charles University. As part of the *Paphiopedilum* rescue program, which is listed in Appendix 1 of the CITES international convention, we established a partnership with the Meise Botanic Garden in Belgium and sent them 15 critically endangered plants for conservation.

01 | Kultivace orchidejí *in vitro*

02 | Vykličená orchidej *in vitro*

03 | Převod orchideje *Angraecum didieri* z *in vitro* do *ex vitro*

04 | Příprava substrátu pro převod orchidejí z *in vitro* na *ex vitro*

04 | Druhá pasáž orchidejí ve flow boxu

Záchranné centrum CITES

CITES Rescue Centre

Botanická zahrada je záchranným centrem pro zadržené exempláře rostlin chráněných mezinárodní úmluvou CITES a jako jediné záchranné centrum v ČR je držitelem oprávnění provozovat izolační zařízení. V roce 2024 prošlo péčí záchranného centra celkem 222 živých exemplářů rostlin. Jednalo se především o kaktusy, orchideje a masožravé rostliny. stituce CITES. To ji opravňuje vyměňovat vzorky rostlin chráněných mezinárodní úmluvou CITES s ostatními registrovanými vědeckými institucemi bez vyřizování klasického dovozního a vývozního povolení. Přináší to výrazné zjednodušení a zrychlení celého procesu.

The Prague Botanical Garden functions as a rescue centre for detained specimens of plants protected under the CITES international convention. Uniquely in Czechia, it holds authorization to operate specialized isolation facilities. In 2024, the centre cared for 222 live plant specimens, including cacti, orchids, and carnivorous plants. Additionally, the garden is registered as a CITES scientific institution, enabling the exchange of CITES-protected plant specimens with other registered scientific institutions. This designation streamlines and accelerates the process by eliminating the need for traditional import/export permits.

Odborná knihovna

Scientific Library

Knihovna Botanické zahrady hl. m. Prahy zahrnuje především specializovanou odbornou literaturu týkající se rostlin pěstovaných v botanické zahradě. Publikace shromažďuje od roku 1969 a nyní má ve svém fondu přes 6600 položek. V roce 2024 jsme vzhledem k nedostatku finančních prostředků pořídili menší množství knih. Získali jsme například knihu *Flora Cretica* zpracovávající všechny rostliny Kréty. Knihovna je určena především pracovníkům botanické zahrady. Externím čtenářům se literatura půjčuje pouze prezenčně.

The Prague Botanical Garden's library specializes in literature focused on the plants cultivated within the garden. Established in 1969, the collection has grown to over 6,600 items. In 2024, budget constraints limited new acquisitions, but notable additions included *Flora Cretica*, a comprehensive guide to the plants of Crete. While primarily serving the garden's staff, the library also provides on-site access to external readers.

01 | Masožravá láčkovka *Nepenthes stenophylla* roste pouze na Borneu a je chráněna mezinárodní úmluvou CITES

02 | Orchidej *Paphiopedilum insigne* je zařazena v nejvyšším stupni ochrany mezinárodní úmluvy CITES. V přírodě roste v jihovýchodní Asii

03 | Orchidej *Cattleya dowiana* z tropické Ameriky je vysoce ceněná pro své nápadné květy a je chráněna mezinárodní úmluvou CITES

04 | Orchidej *Paphiopedilum potentianum* bylo objevené v roce 1995 a je zařazeno v nejvyšším stupni ochrany mezinárodní úmluvy CITES

Florius

Florius

Databáze Florius je společný projekt Unie botanických zahrad ČR a Botanické zahrady hl. m. Prahy. Slouží k evidenci pěstovaných rostlin a ke zveřejnění jejich údajů na webovém rozhraní. Program vznikl koncem roku 2005 v Botanické zahradě hl. m. Prahy, během roku 2007 se do programu zapojily další botanické zahrady. Postupně byly ve Floriu vymazány rostliny evidované zdvojeně a případně úhyny. V roce 2024 mírně vzrostl celkový počet evidovaných rostlin v Botanické zahradě hl. m. Prahy na 33 883 položek. Nově bylo zapsáno 1346 položek, z toho bylo 739 získáno v roce 2024 a zbývající zápisy se týkají revizí již zařazených položek. Ve slovníčích databáze bylo nově zaevidováno 668 druhů a 786 odrůd.

The Florius database is a collaborative project between the Czech Botanical Gardens Union and the Prague Botanical Garden, designed to document cultivated plants and make their data accessible through a web interface. Launched at the Prague Botanical Garden in late 2005, the program expanded to include other botanical gardens by 2007. Over the years, the database has been refined by removing duplicate records and any instances of plant mortality were recorded. In 2024, the total number of documented plants at the Prague Botanical Garden slightly decreased to 33,883 items. During that year, 1,346 new entries were added, including 739 newly acquired plants and revisions of previously cultivated specimens. Additionally, 668 species and 786 varieties were newly registered in the database, further enriching its scope.

- 01 | Sortiment trvalek a letniček v Ornametální zahradě
- 02 | Díky kontrastům barev, textur a velikostí vynikne ve společné výsadbě letniček a trvalek jemná krása jednoleté bílé chrpy *Centaurea cyanus* 'Snowman'
- 03 | Druh pěstovaný jako letnička, *Salvia splendens* 'Vista Red', představuje společně s dalšími 350 taxony národní sbírku šalvějí

Během roku jsme předali pasportní data do mezinárodní databáze rostlin pěstovaných v botanických zahradách, vedené Botanic Gardens Conservation International – PlantSearch. Tím jsme se zařadili mezi 1100 světových botanických zahrad, které uvádějí informace o svých sbírkách a umožňují tak sdílení genetického materiálu pro výzkum a ochranu genofondu. Během roku 2024 proběhly jak v botanické zahradě, tak v rámci Unie botanických zahrad ČR schůzky kurátorů a vedoucích zahradníků, které se týkaly přípravy nového databázového systému. Byly definovány funkce, které by měl systém plnit. Připravili jsme zadávací dokumentaci pro výběrové řízení na získání firmy, která databázový systém bude programovat.

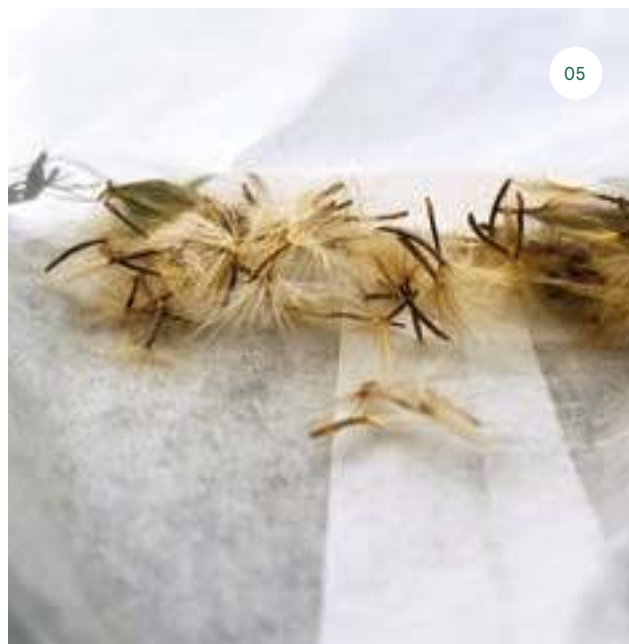
Index Seminum

Index Seminum

Botanické zahrady si mezi sebou pravidelně vyměňují semena i rostliny. Začátkem roku 2025 Botanická zahrada Praha, jako každý rok, vydá Index seminum se semeny sesbíranými během roku 2024. Sběru semen se zúčastnili všichni kurátoři, sběr zajišťuje odborné oddělení. V době uzávěrky výroční zprávy počet nabízených semen ještě nebyl přesně znám, předběžně se odhaduje, že to je přes 350 položek.

Botanical gardens regularly exchange seeds and plants, and, as in previous years, the Prague Botanical Garden will release the Index Seminum in early 2025, cataloguing the seeds collected throughout 2024. All curators participated in the collection process, with the Botany Department overseeing the organization. While the final count of offered seeds is still being determined as of the annual report's closing date, it is expected to exceed 350 items.

Index 2023 jsme vydali 23. 2. 2024. Zaslali jsme ho elektronicky na 414 emailových adres. Obsahoval 412 sběrových položek. Během roku nám přišly objednávky z 84 botanických zahrad, a to celkem na 1263 položek semen. K nejžádanějším semenům patřila semena rostlin *Aframomum angustifolium* (21 žádostí), *Eriogonum ovalifolium* (19) a *Cladium mariscus* (16). Naopak jsme získali nabídku semen od 134 botanických zahrad a arboret. Při výměně se musí dodržovat mezinárodní dohody, především Dohoda o biologické rozmanitosti (CBD). Většina zahradpožadujekžádostí ozaslání semen podepsané prohlášení, že získaný rostlinný materiál bude použit pouze k nekomerčním účelům, přičemž za komerční je považovaný i netaxonomický výzkum. Některé zahrady dodávají semena s jedinečným kódem původu (IPEN).

-
- 01 | Očištěná semena ohroženého jetelu jahodnatého (*Trifolium fragiferum*)
 - 02 | Čistění semen ohrožené silenky lepkavé
 - 03 | Semena ohrožené kostřavy písečné
 - 04 | Očištěná semena ostřice žitné (*Carex secalina*)
 - 05 | Očištěná semena ohroženého hadího mordu (*Scorzonera cana*)
-

Botanické expedice a zahraniční cesty

Cesta do severního Laosu

Botanical Expeditions 2024 - Laos

Termín: 22. 2. – 12. 3. 2024

Účastníci: Romana Rybková (Botanická zahrada hl. m. Prahy),

Jiří Rill (Botanická zahrada Univerzity Karlovy Na Slupi),

Roman Kváč (zámek Kačina, Národní zemědělské muzeum)

Výprava zaměřená na orchideje a jejich růst v přírodních podmínkách výrazně monzunové kontinentální Asie navázala na předchozí cesty do Vietnamu. Orchideje v botanické zahradě pěstujeme už třetí desetiletí a u některých druhů dendrobií si stále lámeme hlavu, kde je klíč ke zdravým rostlinám a k bohatému kvetení. Únorový Laos nám dal jednoduchou odpověď – co znamená monzunové klima a jakou roli hraje období sucha. Od konce listopadu zde prakticky nezaprší. Teplota stoupá až k 35 °C. Vedro, sucho, spousta stromů shodila listy, hlíznaté rostliny a cibuloviny zalezly pod zem, trvalky zatáhly a zvířata hibernují. Ale s blížícím se deštěm raší poupata květů stromů i orchidejí, rostliny vědí, kdy přichází déšť. Necelé tři týdny putování po nížinných i horských stanovištích orchidejí nás naučily víc než léta teoretických studií. Laos je země, kde se zastavil čas. Pokud se někde zachovala atmosféra a duše staré Asie, tak právě tady. Lidé tu ještě žijí na venkově, pracují na svých políčkách a nakupují na trzích. Rozmanitá tržiště nám dala mnoho poznání o užitkových rostlinách, fotografického materiálu i chuti na tvorbu dalších výstav.

01 | Sušení trávy na pletení košťat

Botanické expedice a zahraniční cesty

Korejská republika

Botanical Expeditions 2024 - Republic of Korea

Termín: 17. 4. – 27. 4. 2024

Účastníci: Iveta Bulánková, Pavel Sekerka, Jan Ponert

Na jaře roku 2024 se uskutečnila již třetí expedice do Korejské republiky, které se zúčastnili naši tři odborníci. Cestu opět finančně podpořil generální partner botanické zahrady, společnost Hyundai Motor Czech. Hlavním cílem naší cesty, podobně jako v minulých letech, bylo získání řady cenných informací o ekologii korejských rostlin, jejich výskytu v přírodě, pěstitelských nárocích a charakteru rostlinných společenstev. Tyto poznatky poslouží pro přípravu plánované expozice, která bude prezentovat flóru národních parků jihu Korejského poloostrova. Pořízený fotografický materiál a zkušenosti z cest využijeme při psaní knihy a realizaci výstavy věnované této zemi. Navštívili jsme mnohé botanicky i kulturně významné lokality, jako jsou národní parky Seoraksan, Odaesan, Taebaeksan a Songnisan nebo zahrada National Institute of Ecology poblíž Maseo-myeon, která mimo jiné hostí rozsáhlou sbírku domácích korejských rostlin. Výsledkem naší expedice byly i čtyři odborné přednášky pro kolegy z dalších botanických zahrad a specializovaných klubů na téma korejské flóry nebo umění bonsají.

01 | Klášter Beopjusa v národním parku Songnisan

04 | Další odborná činnost

Botanické expedice a zahraniční cesty

USA

Botanical Expeditions 2024 - USA

Termín: 26. 9. – 18. 10. 2024

Účastníci: Jarmila Skružná, Petr Hanzelka, Iveta Bulánková, Klára Lorencová

Cílem expedice byla oblast jihozápadu Spojených států, Kalifornie, Arizona, Nové Mexiko, Utah a Nevada. Hlavním záměrem cesty bylo podpořit rozvoj geografické expozice flóry Severní Ameriky a připravit podklady pro plánovanou etnobotanickou expozici v nové budově Puebla. Během expedice byly dokumentovány navštívené lokality, rostlinná společenstva, jednotlivé druhy bylin a dřevin a také jejich přirozené stanovištní podmínky. V některých chráněných oblastech, jako jsou národní parky Prescott, Tahoe a Eldorado, se podařilo získat povolení ke sběru semen. Z těch budou vypěstovány rostliny pro expozici flóry USA a pro sbírku užitkových druhů Severní Ameriky. Součástí expedice byla také návštěva významných botanických zahrad, například v Santa Barbaře, Santa Cruz, Berkeley a Claremontu. Návštěva poskytla příležitost ke konzultacím o možnostech výměny semen a spolupráci v oblastech *ex situ* konzervace rostlin. Velmi inspirativní bylo seznámení s druhy kalifornského mediteránu – specifického společenstva křovin a bylin přizpůsobených suchým a teplým podmínkám, které bychom rádi v budoucnu také pěstovali.

01 | Po požáru obrůstající sekvoje vždyzelené (*Sequoia sempervirens*) v oblasti Big Basin Redwoods State Park v Kalifornii. Tuto rezervaci postihl v roce 2020 ničivý požár, který zasáhl bezmála 97 % území parku

Botanické expedice a zahraniční cesty

Japonsko – ostrov Honšú

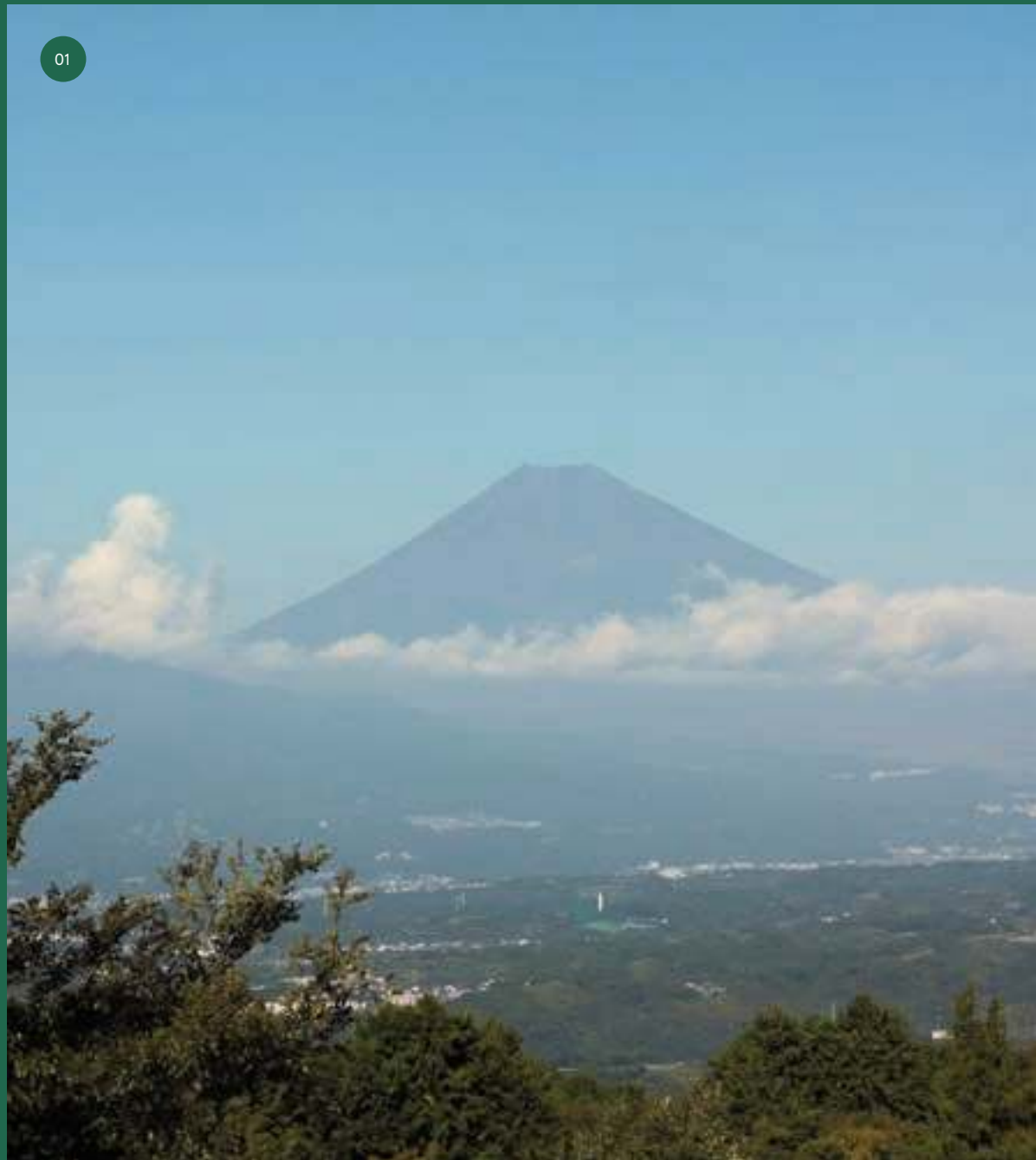
Botanical Expeditions 2024 – Japan – Honshu Island

Termín: 6. 11. – 27. 11. 2024

Účastníci: Tomáš Vencálek, Miroslav Horský

Výsledkem cesty do Japonska bylo navázání kontaktů a dohody o spolupráci s několika botanickými zahradami. Na různých stanovištích byla studována volná krajina, zejména pak horských japonských biotopů. Toho bude využito při tvorbě nově vznikajících expozic, jako jsou Japonské mlžné lesy a rekonstrukce Lesních biotopů východní Asie. Dále byly studovány tradiční japonské zahrady, včetně neživých doprovodných prvků. To se stane inspirací při rekonstrukci Japonské zahrady a pro nově vznikající projekt Bonsajové zahrady. Mimořádnou příležitostí byla možnost navštívit jednu z nejprestižnějších výstav bonsajů Taikanten a soukromou sbírku mistra Suzukiho. Na základě nabytých zkušeností bude větší důraz kladen i na sbírku rostlin ve stylu kusamono a sbírku krásných kamenů, tzv. suiseki. Expedici lze tak hodnotit jako velmi přínosnou a zásadní v udržování kontaktu s Japonskem. Posílila dlouhodobou snahu o navázání odborných vztahů s ostatními asijskými zeměmi.

01 | Hora Fuji

Botanické expedice a zahraniční cesty

Reprezentace Prahy v projektu Cervia Citta Giardino – Maggio in Fiore v Itálii

Representation of Prague in the project
Cervia Citta Giardino – Maggio in Fiore in Italy

Termín: 10. 5. – 14. 5. 2024

Účastníci: Jan Hruška, Alena Nováková, Jiří Martinek

Botanická zahrada hl. m. Prahy v roce 2024 již po 16. zastupovala hlavní město na přehlídce zahradnických expozičních projektů v projektu Cervia Citta Giardino – Maggio in Fiore v Itálii. Záměrem návrhu architekta Jiřího Martinka ze Zahradnické fakulty MENDELU v Lednici bylo prezentovat naši snahu obnovit a chránit přírodní bohatství ve velkoměstě. Zároveň měla expozice inspirovat návštěvníky k úsilí o udržitelnější budoucnost. Umístění některých rostlin do proutěných a dřevěných nádob dodalo výstavě nejen estetický rozměr, ale i symbolické zpodobnění malých a křehkých rezervací s původní flórou v Praze. Fotografie představily chráněné pražské rostliny, jako je např. koniklec otevřený, křivatec český či hvozdík sivý.

01 | Pro dosažení lučního vzhledu jsme do zahradní kompozice vysadili 500 rostlin v pastelových barvách s velkým podílem trav a aromatických bylin, které kontrastují s plochami šedivého štěrku

01

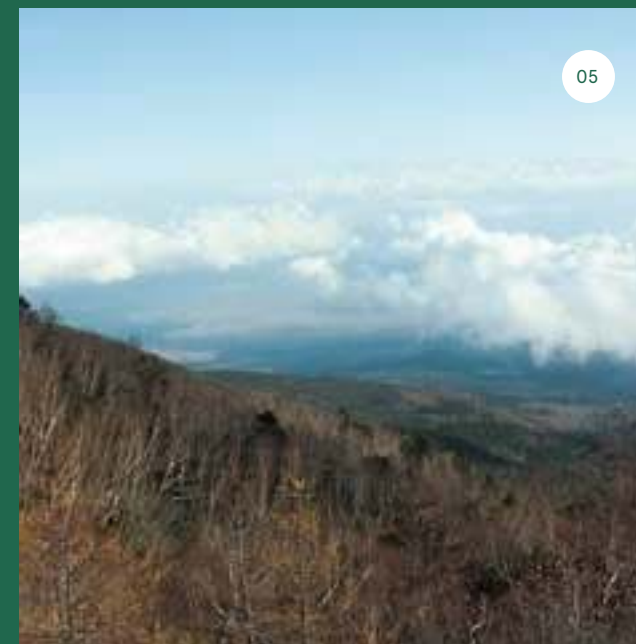
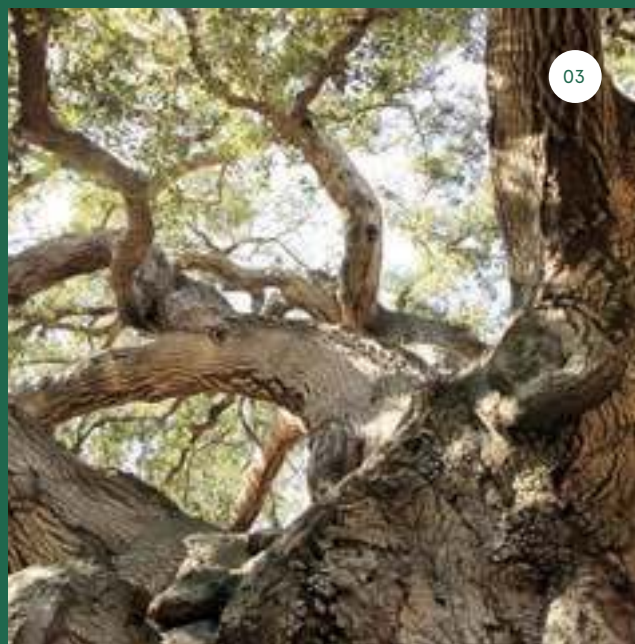
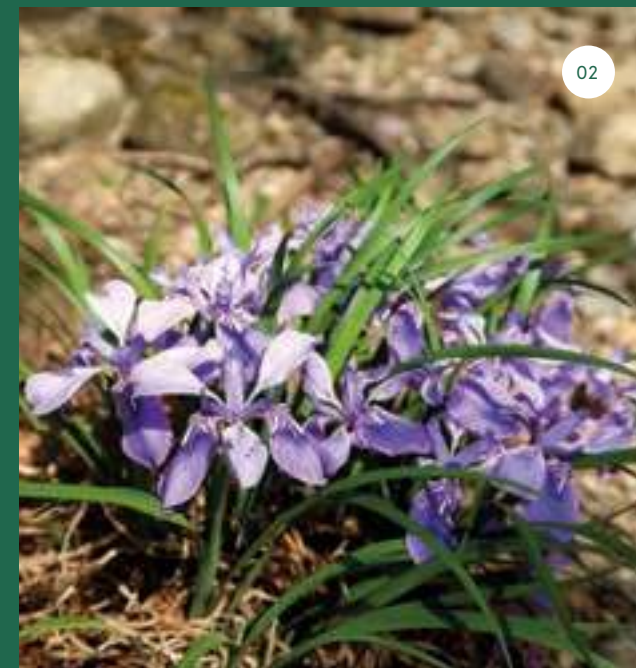

Botanické expedice a zahraniční cesty

Fotografie z Expedic

Pictures from Expeditions

- 01 | Laos – orchidej *Gastrochilus*
- 02 | Korejská republika – *Iris rossii*
- 03 | USA – Duby patří k významným užitkovým dřevinám původních obyvatel Kalifornie. Detail kmene 300 let starého exempláře *Quercus agrifolia* var. *agrifolia*
- 04 | Japonsko – tvarovaný strom niwaki u rodinného domu
- 05 | Japonsko – pohled z hory Fuji

Publikační činnost

Publishing Activity

Odbornost a snaha o popularizaci botaniky a s tím souvisejících činností se odráží i v publikační činnosti Odborného útvaru. Zaměstnanci botanické zahrady přispívají svými texty do řady domácích i zahraničních časopisů. V roce 2024 vydali přes tři desítky statí od ryze odborných textů v zahraničních impaktovaných časopisech přes příspěvky v odborných domácích periodikách, jako je např. Zahradnictví, Receptář nebo Zahrádkář. Pokračovala spolupráce s městskou částí Praha 8 a jejich měsíčníkem Osmička, který každý měsíc přinesl populárně-naučné články od botanické zahrady. Vydali jsme knihu Květiny v zahradní tvorbě Petra Hanzelky. Specialisté botanické zahrady pravidelně vystupují v odborně zaměřených a hobby pořadech v TV a na přednáškách jak v České republice, tak v zahraničí.

The expertise and dedication to promoting botany and related activities are also evident in the publishing work of the Botany Department. Botanical garden staff contribute to numerous national and international journals. In 2024, more than thirty papers were published, ranging from highly specialized articles in international peer-reviewed journals to contributions in domestic periodicals and magazines. Collaboration with the Municipal District of Prague 8 continued, with their monthly publication Osmička. Additionally, we published the book *Květiny v zahradní tvorbě* (Flowers in Garden Design) by Petr Hanzelka. Experts from the Prague Botanical Garden also regularly appear on specialized and hobby TV programs and deliver lectures both in Czechia and abroad.

Knihy:

HANZELKA P. *Květiny v zahradní tvorbě*.

Botanická zahrada hl.m. Prahy, Praha, 2024, ISBN 978-80-88312-17-8

Články:

BRZKOVÁ L., 2024. Kamélie, nejen rostliny pro potěchu oka, *Osmička 11/2024*, s. 28.

BULÁNKOVÁ I., 2024. Kosatec sibiřský – rostlina roku 2024, *Osmička 5/2024*, s. 17.

HANZELKA P., 2024. Chryzantémy neboli listopadky, *Osmička 10/2024*, s. 26.

HANZELKA P., 2024. Za rostlinami jarního a podzimního Kypru II. - květena pobřeží, letničky, trvalky, léčivky a aromatické rostliny, *Zahradnictví 1/2024*.

HANZELKA P., 2024. Za rostlinami jarního a podzimního Kypru III. – cibuloviny, hlíznaté rostliny a endemické druhy Kypru, *Zahradnictví 2/2024*.

HANZELKA P., 2024. Za rostlinami jarního a podzimního Kypru IV. – orchideje, dřeviny a lesy, *Zahradnictví 3/2024*.

HANZELKA P., 2024. Přednáška - Zkušenosti s pěstováním střeozemních rostlin v Botanické zahradě hl.m. Prahy, Mezinárodní konference: *Die Garrigue kommt nach Mitteleuropa, Fachhochschule Erfurt*, 16.11.2024

JELÍNEK T., 2024. Opomenutá meruzalka, *Zahradkář 2/2024*, s. 16–17.

JELÍNEK T., 2024. Motýly v zahradě I, *Zahradkář 7/2024*, s. 48–50.

JELÍNEK T., 2024. Motýly v zahradě II, *Zahradkář 8/2024*, s. 42–43.

JELÍNEK T., 2024. Motýly v zahradě II, *Zahradkář 8/2024*, s. 42–43.

NOVÁKOVÁ A., 2024. Léto patří půvabným slunečnicím, *Osmička 7–8/2024*, s. 20.

PONERT J., FIGURA T., TYLOVÁ E., SUETSUGU K., KIKUCHI S.A.B.I., MERCKX V., GREDOVÁ A., MAKOTO K., SELOSSE M.A., 2024. Japonolirion osense, a close relative of the mycoheterotrophic genus *Petrosavia*, exhibits complete autotrophic capabilities. *BMC Plant Biology 24*, 1058.

<https://doi.org/10.1186/s12870-024-05721-1>

PONERT J., FIGURA T., TYLOVÁ E., MATSUDA Y., JANOUŠKOVÁ M., 2024. Nitrate inhibition of germination in Ericaceae relates to seed size and mycoheterotrophy. *Functional Ecology*, <https://doi.org/10.1111/1365-2435.14710>

PONERT J. TRÁVNÍČEK P., CHUMOVÁ Z., 2024. Záhada částečné endoreplikace: orchideje a jejich evoluční trik. *Živa 4*, s. 163.

RYBKOVÁ R., 2024. Od cibulky tulipánu ke květinové velmoci, *Země světa*, 8/2024, s. 12–19.

RYBKOVÁ R., 2024. Sen o dálavách (skleník Fata Morgana), *Receptář 1/2024*, s. 28–31.

RYBKOVÁ R., 2024. Zima kvete, *Receptář 2/2024*, s. 50–51.

RYBKOVÁ R., 2024. Eukalyptus či blahovičnick, *Receptář 3/2024*, s. 46–47.

RYBKOVÁ R., 2024. Krásné a zlé brugmansie, *Receptář 4/2024*, s. 42–44.

RYBKOVÁ R., 2024. Průvodce světem akácií, *Receptář Speciál 2/2024*, s. 46–49.

RYBKOVÁ R., 2024. Živá ozdoba letního Středomoří, *Receptář 7/2024*, s. 44–46.

RYBKOVÁ R., 2024. Mučenky, *Receptář 8/2024*, s. 42–44.

RYBKOVÁ R., 2024. Mučenky – obrovské, mučivé i okřídlené, *Receptář 9/2024*, s. 46–48.

RYBKOVÁ R., 2024. Květina pana Mandevilla, *Receptář 11/2024*, s. 32–34.

SKRUŽNÁ J., POKORNÁ A., DOBALOVÁ S., STRNADOVÁ L. Nejstarší herbář sušených rostlin na území České republiky (1595). Dějiny věd a techniky, Praha, 2024 (recenzováno, v tisku).

(Příspěvek je výstupem projektu DH-23P03OVVO44 – Historie užívání a pěstování léčivých rostlin jako součást národní a kulturní identity, který v rámci programu na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030, NAKI III, podpořilo Ministerstvo kultury ČR.)

SKRUŽNÁ J., 2024. Sběrka užitkových rostlin BZHMP ve světle archeobotanického a etnobotanického výzkumu, *Zpravodaj Unie BZ*, s. 60–66

SKRUŽNÁ J., 2024. Z Rájce do zahradnického Ráje... Vzpomínka na Evžena Kopeckého, *Zpravodaj Unie BZ*, s. 156

SKRUŽNÁ J., 2024. O klášterních zahradách a archeobotanice, *ČT - Dobré ráno*, 18. 12. 2024

SKRUŽNÁ J., LORENCOVÁ K., 2024. Blahodárný čaj, *ČRo Dvojka - Káva o čtvrté*, 22. 11. 2024

SKRUŽNÁ J., 2024. O klášterních zahradách a archeobotanice, *ČRo Radiožurnál - Host Radiožurnálu*, 7. 7. 2024

VENCÁLEK T., 2024. Růže - přehlídka letních krásek, *Osmička 6/2024*, s. 18

VENCÁLEK T., 2024. Lagerstrémie – exotická krása v zahradách, *Osmička 9/2024*, s. 35

VENCÁLEK T., 2024. Wojslavice, perla mezi polskými arborety, *Zahradkář 6/2024*, s. 26–28.

VENCÁLEK T., 2024. Kryptomerie a její kultivary I. díl, *Zahradnictví 8/2024*, s. 16–20.

VENCÁLEK T., 2024. Kryptomerie a její kultivary II. díl, *Zahradnictví 9/2024*, s. 43–45.

VENCÁLEK T., 2024. Dřeviny do malé i velké zahrady, *Český rozhlas - Hobby magazín*, 12.10. 2024

VENCÁLEK T., 2024., Brusinky,

TV Nova – Rady ptáka loskutáka, 5.10. 2024

Knihy

Books

Květiny v zahradní tvorbě

Autor: Petr Hanzelka

Zahradní květiny představují neobyčejně pestrou a různorodou skupinu rostlin, kterou spojuje možnost jejich uplatnění na zahradě. Publikace kurátora Petra Hanzelky se zabývá především druhy pěstovanými na zahradách coby okrasné, případně i jako užitkové, např. léčivé či kořeninové. Přibližuje široké spektrum okrasných rostlin a také to, co se od konkrétních skupin a druhů dá očekávat a jakým způsobem mohou být na zahradě použity.

Flowers in Garden Design

Author: Petr Hanzelka

Garden flowers encompass an incredibly diverse group of plants, unified by their potential uses in garden settings. This publication by curator Petr Hanzelka focuses primarily on species cultivated for their ornamental value, though it also highlights plants with practical applications, such as medicinal or culinary uses. The book introduces a broad spectrum of ornamental plants, offering insights into what to expect from various groups and species and how they can be effectively utilized in garden design.

02

03

01 | Kniha poskytuje inspiraci pro použití různých druhů rostlin v okrasné zahradě

02 | Autorem knihy je kurátor Botanické zahrady hl. m. Prahy Petr Hanzelka

03 | Součástí okrasných záhonů mohou být i nízké dřeviny

Jednotlivé kapitoly osvětlují základní principy uplatnění okrasných rostlin v zahradě, poradí, na co se zaměřit při jejich výběru, jak jim zvolit vhodné stanoviště, a třeba také to, jak pomocí rostlin přilákat na zahradu hmyz a jiné živočichy a vytvořit jim pro jejich život přátelské prostředí. Při správném členění a plánování může být zahrada krásná od časného jara až do pozdního podzimu, či dokonce i během zimy. Petr Hanzelka je absolventem Zahradnické fakulty Mendlovy univerzity v Lednici na Moravě. Od roku 2003 je v Botanické zahradě hl. m. Prahy kurátorem sbírek záhonových trvalek, okrasných trav, skalniček a také středozezemních a severoamerických prérijních a horských rostlin.

05 Vzdělávání

Education

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Komentované prohlídky

Guided Tours 124

Botanická zahrada na akcích

Prague Botanical Garden at Public Events 125

Příměstské tábory

Suburban Camps 126 – 127

Botanická pro školy

Botanical Garden for Schools 128 – 129

Granty, dotace a partneři vzdělávání

Grants, Subsidies and Educational Partners 130 – 133

Komentované prohlídky

Guided Tours

V rámci akcí pro veřejnost jsme v roce 2024 nabídli návštěvníkům možnost zúčastnit se komentovaných prohlídek u příležitosti pořádaných tematických výstav. Jednalo se o provázení po výstavě určené pro všechny smysly, tentokrát s podtitulem Za kořením a slávou, provázení po výstavě sukulentů i výstavě dýní. Nově jsme zařadili obecné komentované prohlídky expozic napříč celou zahradou. Nechyběla ani tradiční akce Nedělní sklep, kdy je možnost seznámit se s naší historickou vinicí a výrobou vína. V roce 2024 jsme rovněž nabídli tradiční večerní provázení skleníkem Fata Morgana, které návštěvníkům zprostředkuje nevdědní zážitek setmělého tropického deštného lesa.

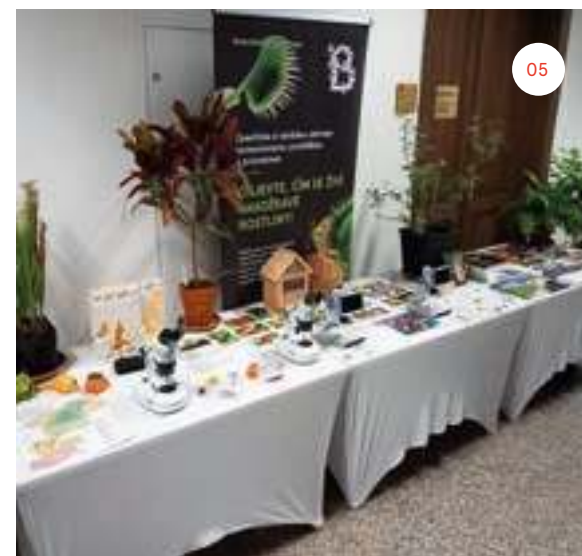
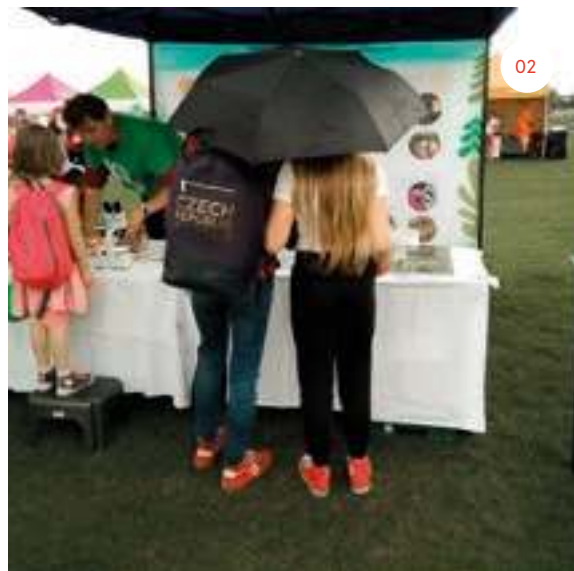
In 2024, our public programs featured a diverse selection of guided tours connected to our thematic exhibitions. Highlights included the exhibition for all senses "Quest for Spice and Glory," along with tours focused on succulents and pumpkins. We also introduced new general tours showcasing various garden expositions. The traditional Sunday Cellar event, held weekly, offered visitors a fascinating glimpse into our historical vineyard and wine production. Furthermore, we continued to host the ever-popular evening tours of the Fata Morgana Greenhouse, providing an enchanting experience of the tropical rainforest at twilight.

Botanická zahrada na akcích

Prague Botanical Garden at Public Events

Botanickou zahradu bylo možno v průběhu roku 2024 potkat i na různých akcích pro širokou veřejnost. V květnu jsme byli k zastížení na Dnu dětí na Vypichu, v červnu jsme se v areálu Výstaviště Praha zúčastnili Rodinného dne Prahy 7. V druhé polovině roku jsme zavítali na Den otevřených dveří Magistrátu hl. m. Prahy a v listopadu jsme se tradičně stali součástí veletrhu vzdělávání Schola Pragensis. Na všech akcích jsme návštěvníky seznamovali jak s říší rostlin, tak i například se světem hmyzu, který je nejen pro rostliny nepostradatelný.

Throughout 2024, the Prague Botanical Garden took part in several public events. In May, we joined Children's Day at Vypich, followed by the Family Day event at Výstaviště Praha in June. In the second half of the year, we participated in the Open House Day at Prague City Hall and, in November, took part in the Schola Pragensis Education Fair. At these events, we introduced visitors to the plant kingdom and, for the first time, explored the fascinating world of insects and their vital role in the life of plants.

01 | Komentované prohlídky s kurátory jsou oblíbené -
na fotografii Petr Hanzelka

02 | Den dětí na Vypichu

03 | Den Děti na Vypichu

04 | Rodinný den Prahy 7

05 | Den otevřených dveří na Magistrátu hl. m. Prahy

Příměstské tábory

Suburban Camps

I v roce 2024 jsme uspořádali během léta dva běhy příměstského tábora. Jeden byl badatelský, určený pro starší děti ve věku od 8 do 12 let, druhý byl pro děti ve věku od 6 do 14 let. Oba turnusy nabídly svým účastníkům pestrý program plný her, poznávání a tvoření. Naše tábory svou náplní představily dětem možnosti smysluplného trávení volného času v podnětném prostředí a propojovaly zážitkovou pedagogiku s environmentálním vzděláváním.

In 2024, we hosted two week-long summer day camps. One was a research-focused camp for children aged 8 to 12, while the other catered to kids between 6 and 14 years old. Both camps offered a rich program filled with games, exploration, and creativity. The camps provided children with an opportunity to spend their free time meaningfully in an inspiring environment, blending hands-on learning with environmental education.

-
- 01 | Cestovatelský příměstský tábor
 - 02 | Výroba afrických masek
 - 03 | Výroba misky ze sádry
 - 04 | Účastníci příměstského tábora
-

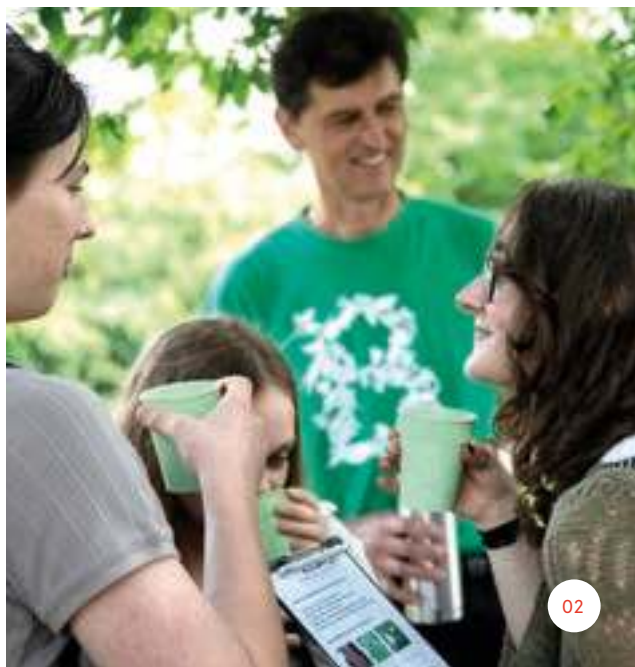

Botanická pro školy

Botanical Garden for Schools

Školám od mateřských po střední jsme v roce 2024 nabídli 26 výukových programů, které reflektují rámcové vzdělávací programy. Realizovali jsme 1386 provázení s odborně proškoleným průvodcem. Tradičně největší zájem školy projevily o aktivity spojené s výstavou motýlů. Pozornost přitahovaly také programy v Zahradě mEDU i ve venkovní expozici. Za podpory generálního partnera Hyundai Motor Czech jsme nově do naší programové nabídky zařadili program Botanická na cestách, se kterým jsme navštívili osm pražských základních škol.

In 2024, we offered 26 educational programs tailored to schools, from preschools to high schools, all aligned with the national curriculum framework. A total of 1,386 sessions were conducted by our professionally trained guides. As in previous years, the butterfly-themed activities during the annual butterfly exhibition drew the most interest. Programs in the Bee Garden and Outdoor Expositions were also popular. With the support of our general partner Hyundai Motor Czech, we have newly added Botanical Garden on the Road initiative, which brought our educational programs directly to eight primary schools in Prague.

01 | Botanická na cestách při programu na ZŠ
 02 | Program o léčivých rostlinách
 03 | Botanická na cestách – laboratorní okénko

04 | Práce s rostlinným materiálem na programu o jehličnanech
 05 | Seminář pro pedagogy na UJEP v Ústí n. Labem

Botanická na cestách je nový program určený žákům druhých až šestých tříd základních škol. Přímo ve škole jim přibližuje smysl a poslání botanických zahrad a seznamuje je s aktivitami, které si mohou vyzkoušet v případě, že zahradu navštíví. Od ledna do března a poté na podzim jsme opět nabídli pro studenty základních a středních škol lektorované programy v laboratorní učebně. Aktivity v laboratorní učebně vyvažují nabídku činností, které jsou vázány na vegetační sezónu, tak aby i v zimních měsících u nás školy našly pestrý a zajímavý program. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsme zrealizovali ve spolupráci s Pedf UK a UJEP v Ústí nad Labem sérii workshopů, jak učit zábavně o botanice. Na seminářích jsme učitelům prezentovali možnosti, jak do výuky zapojovat inovativní metody práce s dětmi.

Granty, dotace a partneři vzdělávání

Grants, Subsidies and Educational Partners

Díky finančním prostředkům, které jsme získali z grantů a dotací, jsme schopni neustále zvyšovat kvalitu poskytovaných vzdělávacích služeb. I v roce 2024 jsme mohli nabídnout školám zvýhodněné vstupné na vzdělávací programy díky podpoře generálního partnera – značky Hyundai. V rámci projektů pro seniory využíváme podpory Magistrátu hl. m. Prahy, a tak můžeme poskytnout zvýhodněné čerpání průvodcovských aktivit, aby účast na jednotlivých workshopech byla přístupná i pro tuto skupinu návštěvníků.

Thanks to grants and subsidies, we continued to enhance the quality of our educational programs in 2024. With the support of our general partner Hyundai, we were able to offer schools discounted entry fees for educational activities. Additionally, funding from the City of Prague allowed us to provide subsidized guided tours and workshops for senior visitors, ensuring these opportunities remained accessible to this important audience.

Granty, dotace a partneři vzdělávání

Blahodárná zahrada – Zahrada mEDU a prohlídky pro seniory

The "Beneficial Garden" Project
and Senior Tours - Summer in the Botanical
Garden

.....

Projekt Blahodárná zahrada v roce 2024 pokračoval již třetím rokem. Opět jsme nabídli možnost trávení volného času aktivním seniorům, a to jak jednotlivcům, tak i seniorům organizovaným v zájmových uskupeních. Senioři tak mohli absolvovat programy z cyklu Babi, dědo, poďte se mnou do zahrady, ale i další, jako například Minizahrádka v recyklovaných nádobách a Bylinky u nás doma. Projektů se v roce 2024 zúčastnilo celkem 58 osob. Komentované prohlídky pro seniory v roce 2024 navštívilo 186 seniorů. Senioři tak mohli podniknout cestu kolem světa ve skleníku Fata Morgana, obdivovat krásy Japonské zahrady i zhlédnout expozici výroby vína či zahradu léčivých rostlin.

02

03

01 | Prohlídky zaměřené na letničky a jejich pěstování se konají v Ornametální zahradě

02 | Prohlídky pro seniory - provázení po léčivých rostlinách
03 | Výroba bylinkového mýdla

Granty, dotace a partneři vzdělávání

Revitalizace expozice Medonosných rostlin a včel

Revitalization of the Exposition of Melliferous Plants and Bees

V roce 2024 jsme pokračovali v revitalizaci expozice Medonosných rostlin a včel - Zahrada mEDU. Expozici nyní zdobí vstup v podobě včelí plástve v nadživotní velikosti, jenž zároveň návštěvníkům slouží jako přirozený fotopoint. Dále byly doplněny nové modely dvou včelích klátů. Pozornost jsme rovněž zaměřili na další opylovače naší krajiny, kterým jsme v expozici vystavěli nový hmyzí domek s řadou interaktivních prvků, seznamujících s životem těchto užitečných živočichů. Komplexní renovací prošel také vodní prvek u Domku včelaře sloužící včelám jako pítčko.

02

03

04

-
- 01 | Vstupní brána do Zahrady mEDU
 - 02 | Nové umístění klát s dřevorezbu
 - 03 | Dřevorezba včely dělnice na Zahradě mEDU
 - 04 | Instalace vodního prvku na Zahradě mEDU
-

A man in a light-colored jacket and glasses is standing in profile, looking at a large informational poster mounted on a stone wall. The poster features a close-up of a pine cone. The wall is made of grey stones and has a metal mesh overlay. Several other smaller posters are visible on the wall to the left. The scene is outdoors, with a gravel path in the foreground and a dark planter box containing soil and some plants.

06

Botanická zahrada pro veřejnost

Prague Botanical Garden for the Public

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Propagace v roce 2024

Promotion in 2024. 136 – 137

Výstavy v botanické zahradě

Exhibitions in the Prague Botanical Garden 138 – 147

Akce pro veřejnost

Public Events 148 – 149

PR a média

PR and Media. 150 – 153

Kořeny osobností

Roots of Prominent Personalities 154 – 155

Propagace v roce 2024

Promotion in 2024

Botanická zahrada Praha vstoupila do roku 2024 v plné síle a plánovala s radostí oslavit 20. výročí skleníku Fata Morgana. Toto významné jubileum se stalo ústředním motivem celého roku a prolínalo se všemi našimi aktivitami. Rok 2024 byl v mnoha ohledech výjimečný a přinesl nespočet úspěchů. V zimních měsících se zahrada poprvé v historii rozzářila světelnými uměleckými instalacemi. Získali jsme podporu nových partnerů a uvedli do života výjimečný projekt – botanickou roadshow. Vytvořili jsme speciální edici botanických čajů, jejichž prodej podporuje ochranu ohrožených druhů rostlin v České republice. Webové stránky botanické zahrady získaly nový, moderní design. Rok 2024 přinesl také rekordní počet vzdělávacích prohlídek a do zahrady přišlo historicky nejvíce, a sice 415 288 návštěvníků.

The Prague Botanical Garden entered 2024 with great enthusiasm, celebrating the 20th anniversary of the Fata Morgana Greenhouse. This milestone became the central theme of the year, shaping our events and initiatives. The year brought remarkable achievements. For the first time in our history, the garden lit up the winter months with artistic light installations. We secured new partnerships and introduced an innovative project—the Botanical Roadshow. Additionally, we launched a special edition of botanical teas, with proceeds supporting the conservation of endangered plant species in Czechia. The website of the Botanical Garden has a new, modern design. Education reached new heights, with a record-breaking number of guided tours, and the garden welcomed an all-time high of 415,288 visitors, making 2024 a truly extraordinary year.

Novou sezónu jsme zahájili uměleckou výstavou Nová PET Tropicana od Veroniky Richterové, která vnesla do skleníku Fata Morgana harmonii nádherných rostlin a originálních uměleckých děl. Na konci března byla výstava obohacena o květinovou výstavu Tropické květy. Ve výstavním sále jsme připravili výstavu Za kořením a slávou, která návštěvníky zavedla do tajemného světa Orientu. Na začátku dubna se skleník Fata Morgana stal domovem pro motýly. Ti se návštěvníkům předvedli jako zdatní cestovatelé, kteří jsou schopni při migraci překonat stovky, ne-li tisíce kilometrů. Výstava sukulentů inspirovala všechny, kteří toužili obohatit své interiéry o exotické pokojové rostliny. K 20. výročí skleníku Fata Morgana jsme připravili jedinečnou panelovou výstavu, která návštěvníkům nabídla unikátní pohled na jeho historii. V létě jsme s radostí spustili první ročník letního kina, propojený s prestižním mezinárodním filmovým festivalem EKOFILM. Po létě jsme byli nuceni učinit těžké rozhodnutí. Vzhledem k nepříznivému počasí a s cílem zajistit bezpečnost našich návštěvníků jsme poprvé v historii museli zrušit slavnost vinobraní. V říjnu jsme tradičně uspořádali výstavu dýní, která se nesla v duchu oslav Día de los Muertos a přilákala rekordní počet návštěvníků. Na první adventní víkend zahrada poprvé rozkvetla a doslova se rozzářila jedinečnými skleněnými instalacemi uměleckého skláře Jiřího Pačinka. Výstava Křišťálová zahrada zaujala návštěvníky nejen svou krásou, ale i magickým přenesením do fascinujícího světa uměleckých skleněných děl, která v zahradě vytvořila nezapomenutelnou atmosféru.

01 | Ve spolupráci se značkou Ahmad Tea jsme představili unikátní řadu čajů

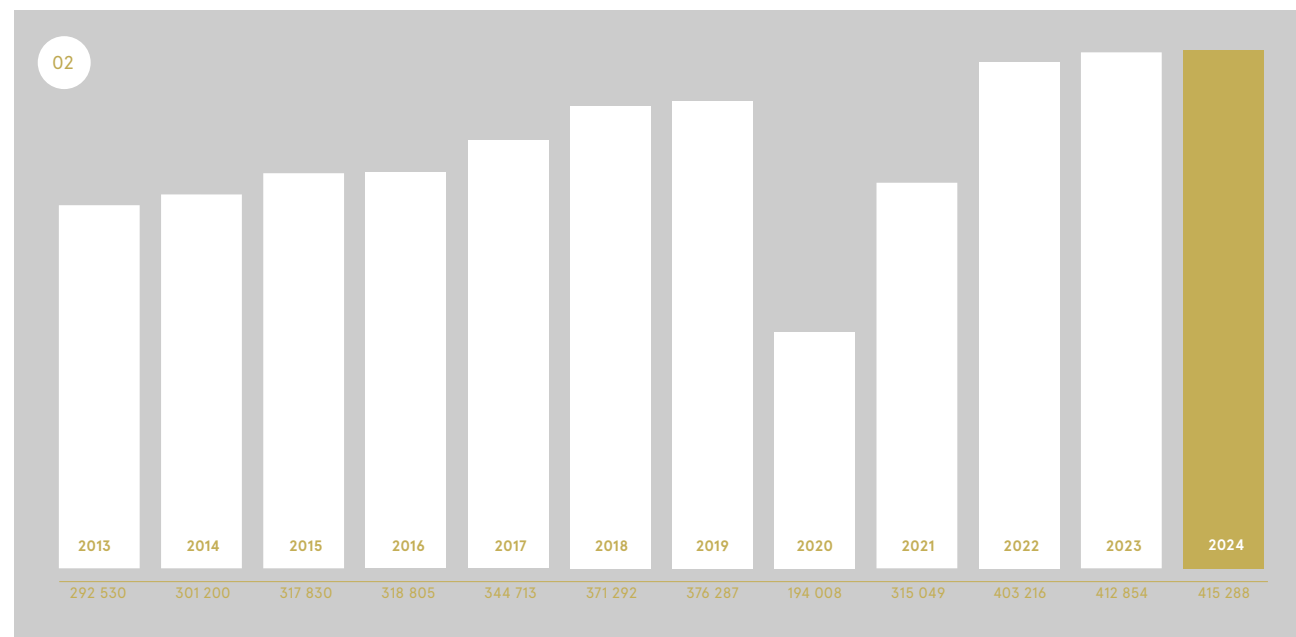
02 | Graf návštěvnosti od roku 2013 do roku 2024

06 | Botanická zahrada pro veřejnost

Podařilo se nám ještě více prohloubit náš přístup k udržitelnosti při výrobě nových dárkových předmětů a rozvoji vzdělávacích aktivit. Ve spolupráci se společností Big Shock, která zastupuje značku Ahmad Tea, jsme na český trh uvedli unikátní botanickou řadu čajů. Projekt má výjimečný charakter, ale i silný ekologický rozměr, jelikož z každého zakoupeného balení botanického čaje Ahmad Tea je darováno 10 Kč na podporu ochrany ohrožených rostlinných druhů v České republice. S podporou značky Hyundai jsme vytvořili ojedinělou botanickou roadshow Botanická na cestách, která zavítala na základní školy a žákům přímo v jejich třídách umožnila nahlédnout do fascinujícího světa rostlin a seznámila je s jeho ochranou a významem pro naši planetu. Díky dlouhodobé spolupráci s dopravním podnikem je v Praze k vidění kromě „naší“

tramvaje i „botanický“ autobus, který květinovým polepem upozorňuje na krásy naší zahrady. Velmi si vážíme odhodlání všech zaměstnanců botanické zahrady, kteří svým neúnavným úsilím každoročně přispívají k jejímu rozvoji a přibližují návštěvníkům jedinečnou krásu rostlin. I v tomto roce se nám povedlo udržet důvěru našich partnerů a zároveň rozšířit jejich počet o další, kteří s námi sdílí myšlenku důležitosti ochrany rostlin a péče o ně. Velmi si ceníme významné podpory, kterou nám poskytuje náš zřizovatel – Magistrát hl. m. Prahy, a naše poděkování patří také všem partnerům.

Ing. Martin Jodas
náměstek obchodu a marketingu,
Botanické zahrady hl. m. Prahy

Výstavy v botanické zahradě

Exhibitions in the Prague Botanical Garden

Nová PET Tropicana

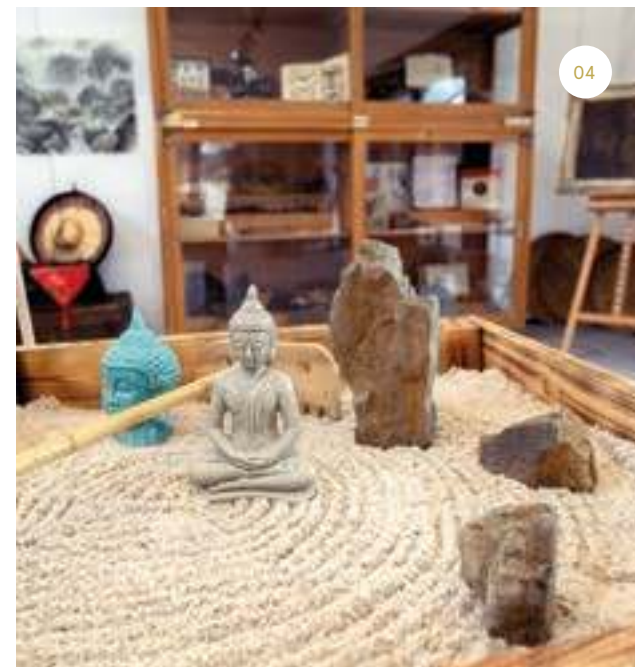
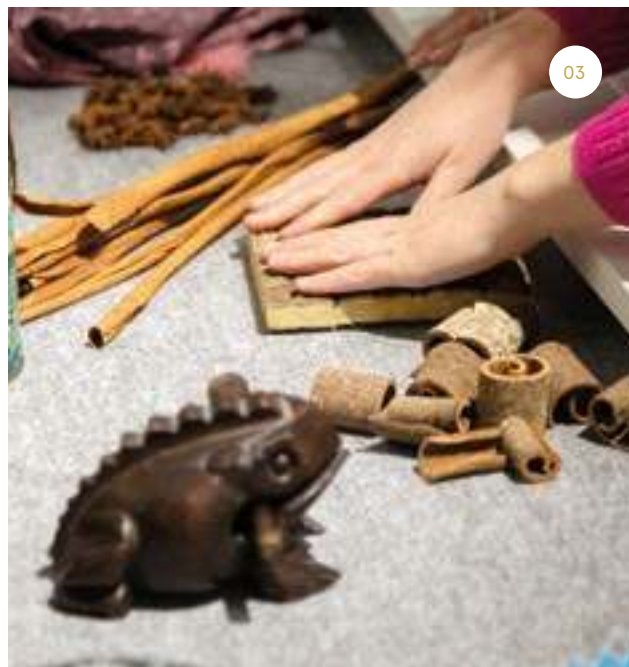
New PET Tropicana

(19. 1. – 7. 4. 2024)

Návštěvnost | Attendance: 34 058

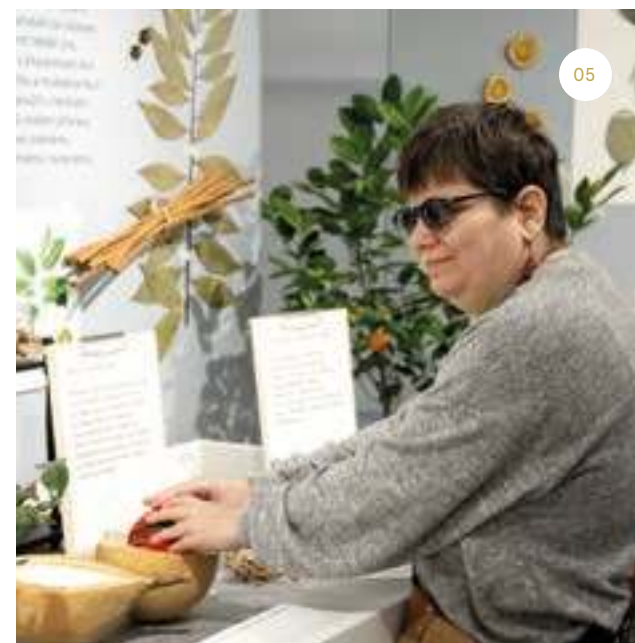
V roce 2024 proběhla jedinečná výstava sochařky Veroniky Richterové, která se již bezmála 20 let zabývá uměleckou recyklací a tvorbou barevných plastik z použitých PET lahví. Výstava Nová PET Tropicana navázala na výstavu z roku 2010, která proběhla také v tropickém skleníku Fata Morgana. Návštěvníci měli možnost vidět skleník netradičně „rozkvetlý“ barevnými květy a rostlinami. Celkem se ve Fatě Morganě objevilo téměř 130 objektů inspirovaných tropickou flórou a faunou. Roztodivné tvary květů, plastové liány, masožravky nebo houby nabídly možnost vstoupit do snového světa, kde mohl každý nechat na sebe působit kontrast umění z PET lahví zakomponovaného do přírodního prostředí. Veronika Richterová se tvorbě z plastu věnuje již mnoho let a je průkopnicí v nových technikách zpracování. K tvorbě využívá vždy vyhozené PET lahve a vdechuje jim tak nový život. Poslední dva týdny výstavy skleník Fata Morgana rozkvetl doplňkovou přehlídkou Tropické květy a plastové instalace byl doplněny živými exotickými rostlinami. Příchozí se najednou ocitli ve zcela novém, pestrém a barevném světě. Na své si přišli jak milovníci umění, tak návštěvníci vyhledávající výstavu živých tropických rostlin, převážně orchidejí, která se v tomto období tradičně koná. *(foto 01, 02)*

Za kořením a slávou – výstava pro všechny smysly
Quest for Spice and Glory: Exhibition for All Senses
(1. 3. – 17. 3. 2024)
Návštěvnost | Attendance: 15 343

Výstavy pro všechny smysly mají v Botanické zahradě Praha dlouhou historii. Svým uspořádáním a nadstandardními službami jsou přístupné všem, tedy i osobám se specifickými potřebami. Tento, už 23. ročník byl zaměřen na objevování botanických a kulturních krás Asie. Průvodcem byl cestovatel a učitel 19. století Josef Kořenský, který ze svých cest přivezl mnoho exponátů a poznatků. Výstavní sál Botanické zahrady Praha byl rozdělen do dvou částí: úvodní, navozující atmosféru pracovny cestovatele a učitele, a interaktivní s informacemi a exponáty. Haptické modely, zvukový průvodce, ochutnávky ovoce nebo exponáty, k nimž bylo možné si přivonět na speciálně uzpůsobených stolech, přinesly návštěvníkům všech věkových kategorií maximální zážitek, který opravdu pocítily všechny smysly. Součástí byly též komentované prohlídky pro školy či skupiny osob se specifickými potřebami, jimž se věnovali speciálně proškolení průvodci. Nevšední zážitek přinesl i nevidomý průvodce, který naopak nabídl vidoucím návštěvníkům své poznatky. (foto 03, 04, 05)

Motýli – dobrodružná cesta
Butterflies: Odyssey of Adventure
(19. 4. – 2. 6. 2024)
Návštěvnost | Attendance: 90 037

I v roce 2024 se ve skleníku Fata Morgana rozlétnou tropičtí motýli a zahájí tak jednu z nejnavštěvovanějších výstav Botanické zahrady Praha. Téměř 5 000 kulek z motýlí farmy ve Stratfordu nad Avonou bylo průběžně umísťováno do líhní, z nichž následně vylétali dospělí jedinci. Let motýla byl i tématem roku 2024, neboť jsme se zaměřovali na migraci jednotlivých druhů po celém světě. Návštěvníci měli možnost seznámit se jak se stavbou těla motýla ukázanou na modelech v nadživotní velikosti, tak i právě s důvody migrace různých druhů. Nejznámějším migrujícím druhem je monarcha stěhovavý, který na svých cestách urazí téměř 4 000 km. Čeští motýli mají také své stěhovavé zástupce, babočka admirál k nám každoročně přilétá ze Středozeří. Výstava v roce 2024 byla obohacena ještě o menší výstavu českých druhů, kde byly k vidění preparáty motýlů, z nichž mnoho druhů bohužel mizí z české krajiny. Sbírkou motýlů měla Botanická zahrada Praha zapůjčenou z Muzea východních Čech v Hradci Králové. Venkovní expozice byly dále doplněny o poznávací stezku propojenou QR kódy s mobilní aplikací. (foto 01, 02, 03)

Botanická zahrada Praha

FATA MORGANA
20 LET
YEARS

Motýli

dobrodružná cesta

19. 4. – 2. 6. 2024

skleník Fata Morgana

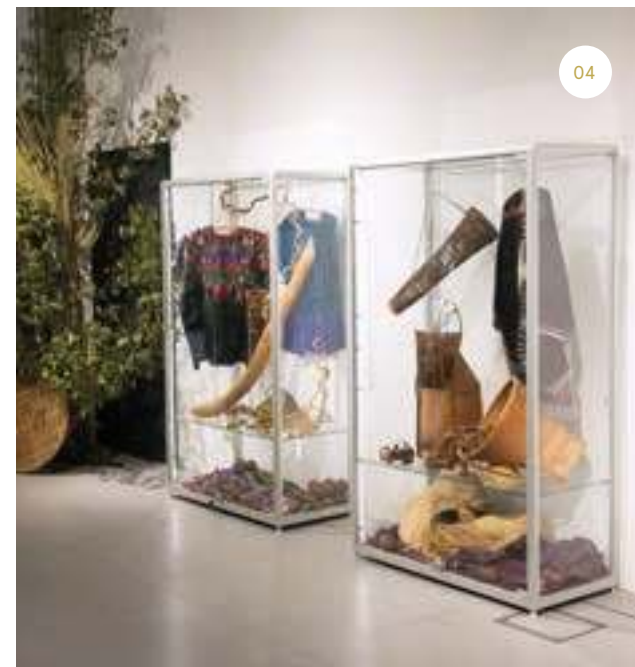
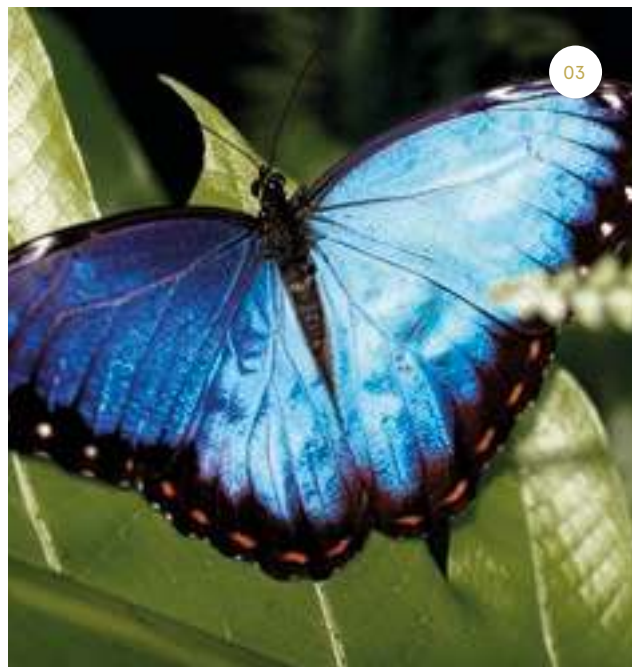
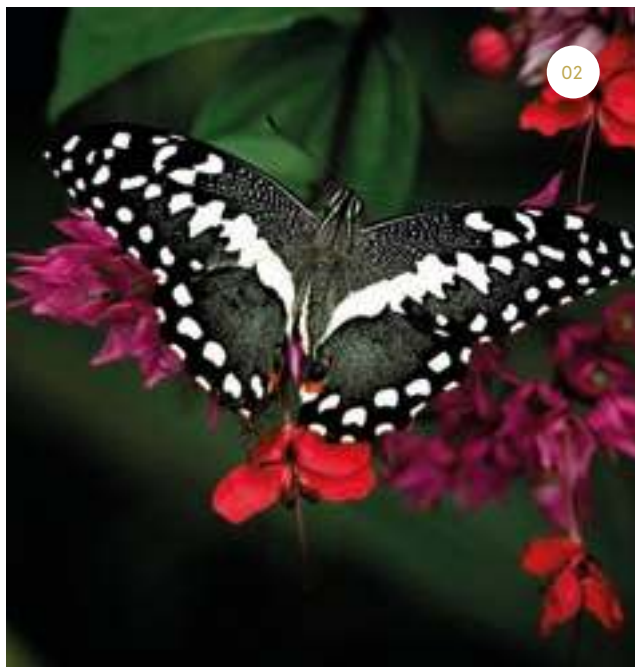
Výstava motýlů
zaměřená na migraci

01
botanicka.cz

HITRÁDIO
CITY 93,7 FM

HYUNDAI

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Fata Morgana 20 let 20th Anniversary of Fata Morgana Greenhouse (17. 5. – 31. 8. 2024)

V roce 2004, přesně 12. června, se veřejnosti otevřel tropický skleník Fata Morgana. V roce 2024 tedy uplynulo fantastických 20 let od tohoto okamžiku. K významnému výročí 20 let od slavnostního přestřižení pásky jsme připravili výstavu, jak se skleník během této doby vyvíjel a měnil do krásy. Hlavní část výstavy byla situována ve výstavním sále, kde byly na panelech představeny významné expediční oblasti a hlavní sbírky rostlin, které jsme nejen na těchto expedicích získali. Součástí expozice byly i vzácné tropické přírodniny, artefakty a předměty získané na expedicích. Před vchodem do Faty Morgany si návštěvníci mohli prohlédnout historické fotografie ze stavby a prvních výsadeb rostlin, uvnitř skleníku nacházeli fotografie expozic z let 2000 až 2005 k porovnání s dnešní podobou. Výstava byla volně přístupná od otevření až do konce srpna. V rámci ní 12. června také proběhla zahradní slavnost, na kterou byli pozváni všichni současní i bývalí zaměstnanci a partneři Botanické zahrady Praha. (foto 04, 05)

Sukulenty v interiéru
Succulents in Interiors
(7. 6. – 7. 7. 2024)

Návštěvnost | Attendance: 25 158

Jednou za tři roky v Botanické zahradě Praha pořádáme výstavu sukulentů. V roce 2024 měli návštěvníci příležitost se dozvědět, jaké druhy sukulentů je vhodné pěstovat doma. Výstavní prostor byl podobně jako běžný byt rozdělený do několika „pokojíčků“, které se lišily orientací na světové strany, teplotou a světelnými podmínkami. Sukulenty ze sbírek naší botanické zahrady zaplnily vytvořenou domácnost, a tak si návštěvníci ověřili, které druhy jsou do jednotlivých místností podle podmínek pěstování vhodné. Součástí instalace byl také koutek největších a nejčastějších pěstitelských omylů a návody správného přesazování sukulentů. Výstava byla doplněna prodejem rostlin odborníky pod záštitou Petra Pavelky a provázením s poradenstvím zajištěným našimi odbornými pracovníky. (foto 01, 02, 03)

Botanická zahrada Praha

FATA MORGANA
20
LET
YEARS

Sukulenty v interiéru

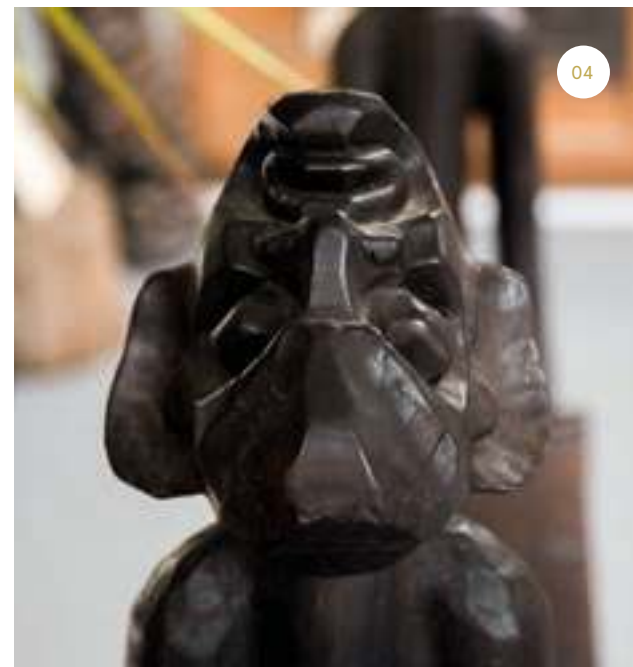
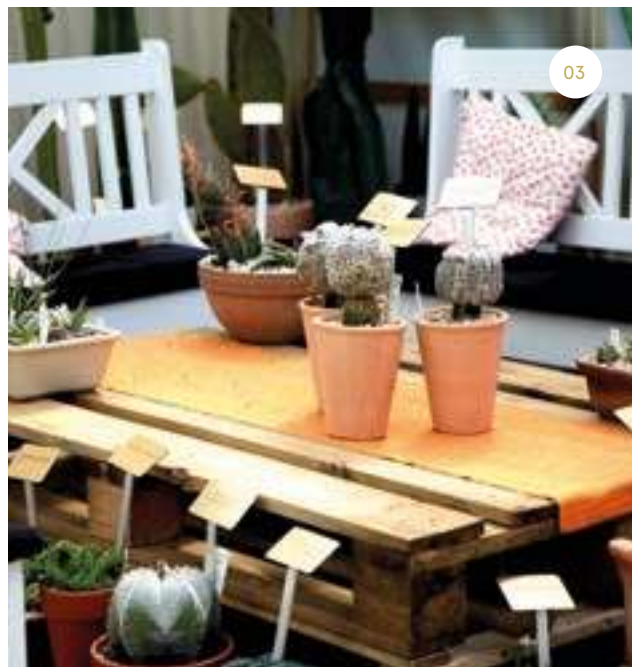
7. 6. – 7. 7. 2024
expozice Svět sukulentů

Výstava
s prodejem rostlin.
Jak je pěstovat,
jak se o ně starat.

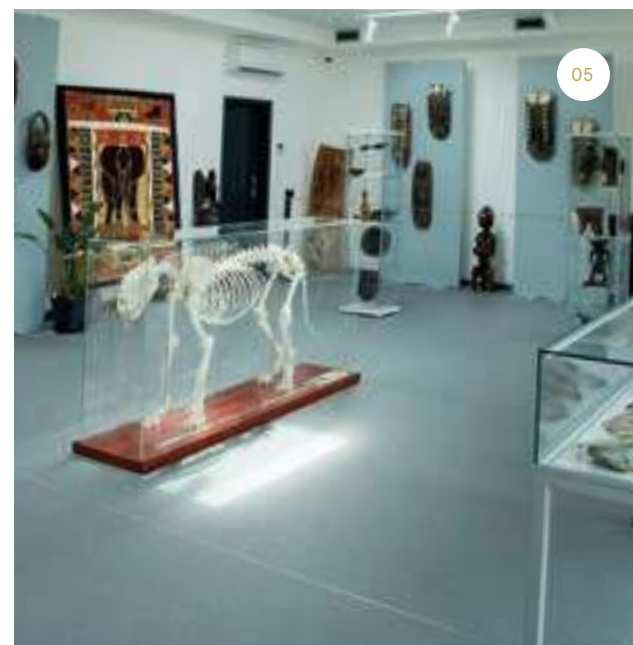
01 botanicka.cz

forestia

Výstava afrického umění
Exhibition of African Art
(7. 6. – 7. 7. 2024)

Výstava afrického umění byla doplňkovou akcí k výstavě sukulentů a navazoval na ni víkendový Festival africké kultury. Na této výstavě v Malém sále bylo možné vidět artefakty zapůjčené ze soukromé sbírky manželů Ambrožových, kterou vybudovali za léta dobrodružných výprav. K vidění byly domorodé masky, zbraně a oděvy. Dominantou byla kostra lvíce. (foto 04, 05)

Výstava dýní
Pumpkin Exhibition
(11. 10. – 3. 11. 2024)

Návštěvnost | Attendance: 78 561

Každý podzim zaplní Botanickou zahradu Praha dýně a ani v roce 2024 tomu nebylo jinak. Ve spolupráci s Českou zahradnickou akademií Mělník vzniklo více než 15 dýňových aranží, které návštěvníky tentokrát přenesly do Mexika, k oslavám Día de los Muertos. Procházka barevnou podzimní krajinou tak byla zpestřena barevnými lebkami, dýňovými strašidly, oltářem zemřelých a podobně. K tomu měli všichni možnost projít si výstavu s průvodcem nebo o víkendech navštívit jeden z workshopů pro děti. Návštěvníci si odnesli vydlabané dýně, zvířátka z podzimních plodů nebo lampion. Celá akce byla tradičně zakončena halloweenským lampionovým průvodem, při kterém byla zahrada nasvětlena a ozvučena. Všichni se tak přenesli do jiného světa, mezi strašidla a halloweenské příšery. *(foto 01, 02, 03)*

Botanická zahrada Praha

VÝSTAVA DÝNÍ

Día de los Muertos

11. 10.–3. 11. 2024

Kreativní dílny /12.–13. 10./

Dýňohrátky /19.–20. 10./

Dlabání dýní /26.–27. 10./

Halloween /31. 10./

Sedmý šálek čaje The Seventh Cup of Tea (15. 11. – 5. 1. 2024)

Báseň od Lu Tchung z 9. století vypráví o působení sedmi šálek čaje na člověka. Inspirováni touto ódou jsme vybrali sedm témat a představili pěstování, zpracování a servírování čaje po celém světě. Mapa oblastí nám odhalila, že čaj se pěstuje dokonce i ve Švýcarsku nebo Skotsku, vysvětlili jsme různé způsoby zpracování a kvality a představili blahodárny účinek nápoje na lidský organismus. Návštěvníci měli příležitost nechat se přenést do jiného světa díky čajové místnosti postavené uprostřed výstavního sálu nebo poznat vůně různých druhů čajů díky čichacímu panelu. O víkendech bylo možné zážitek doplnit ochutnávkou čajů připravených v improvizované čajovně. Pomyslnou třešňí na dortu byla výstava Čajválové fotografa Michala Thomy. (foto 04, 05)

Křišťálová zahrada

Crystal Garden

(29. 11. – 2. 2. 2024)

Návštěvnost | Attendance: 27 727 (počet uveden k 31. 12. 2024)

Jiří Pačinek je umělecký sklář s dílnou na severu Čech. Spolupráce s ním vyústila v jedinečnou výstavu představující sochy a díla přímo v expozici Ornametální zahrada. Přes den bylo možné obdivovat tradiční české řemeslo umělecky zasazené do přírody. Rostlinné tvary či fantastičtí ptáci vytvořili pohádkový svět. Každé dílo bylo vyrobeno s maximální pečlivostí a představovalo různé technologie zpracování. Bylo možné vidět uranová skla, různé barevné variace, nebo dokonce skleněné stromy inspirované dílem Bořka Šípk. Právě kouzlo nastalo po setmění, kdy se sochy a instalace rozsvítily a rozezněly krásnou hudbou. Návštěvník měl tak možnost vidět zahradu doslova v novém světle. K vidění byly hrající houby či křišťálové varhany, na které bylo možno hrát. Výstava byla obohacena komentovanými prohlídkami vedenými přímo Jiřím Pačinkem. (foto 01–07)

Botanická zahrada Praha

KŘIŠŤÁLOVÁ ZAHRADA

Jiří Pačinek

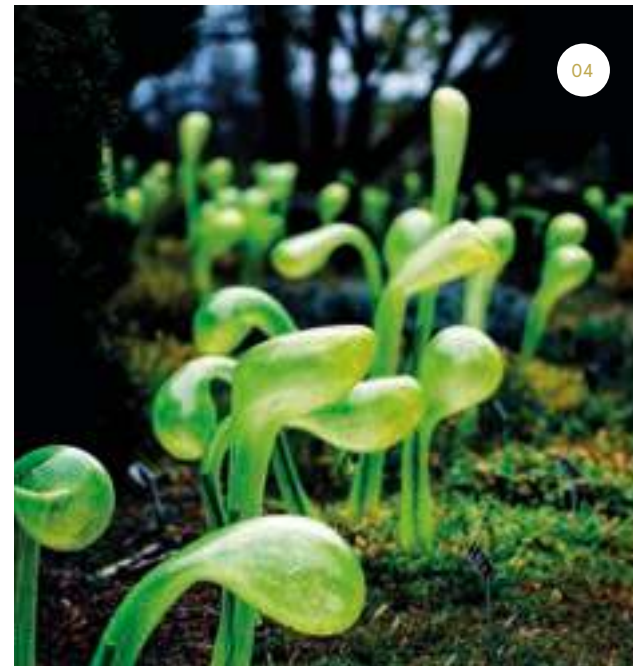
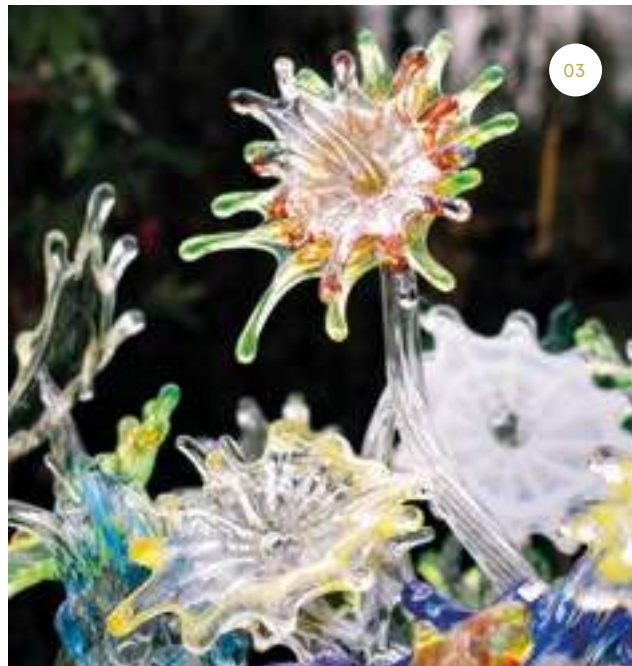
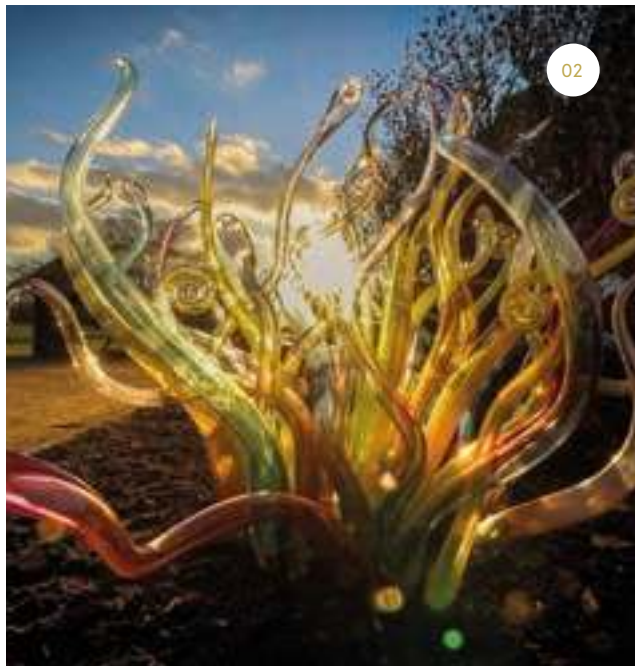
29. 11. 2024 – 2. 2. 2025

Království skla ožívá v záři světla
a za zvuku skleněné harfy.
Vstupte do světa fantazie!

01 botanicka.cz

PAČINEK
GLASS

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Akce pro veřejnost

Public Events

Džungle, která nespí | A Jungle that Never Sleeps

(19. 1. – 23. 3. 2024, 15. 11. – 15. 12. 2024)

Tropický skleník v noci ožívá. Každý rok návštěvníci mají možnost zažít mimořádné provázení ztemnělým skleníkem Fata Morgana, kdy se seznámí se zajímavostmi nočního života rostlin a tropické džungle. Tradiční akci v noci oživuje zpěv žabek bezblanek a k vidění jsou rostliny, které rozkvétají právě v noci. Večerní provázení tak vykouzlí neopakovatelný zážitek exotické krajiny. *(foto 04)*

Přednáškový cyklus | Series of Lectures

(1. 2. – 21. 3. 2024)

Odborníci Botanické zahrady Praha se neúnavně věnují zkoumání a ochraně rostlin a biodiverzity. Nahlédnout pod pokličku jejich práce mohou zájemci během přednášek, kde jsou prezentovány výsledky botanického výzkumu. V roce 2024 se tak účastníci dozvěděli zajímavosti z expedic do Thajska, Chile, Polska, Singapuru nebo Madagaskaru. Vedle toho se konaly přednášky cestovatelů a dobrodruhů Radka Jaroše či Tomáše Vejmolý. Odbornost se tak krásně propojila s cestovateslkou vášní. Přednášky byly tradičně streamovány on-line.

Kurátorská provázení | Guided Tours

(28. 3. – 12. 9. 2024)

Vybrané čtvrtky hlavní sezóny Botanické zahrady Praha tradičně patří kurátorskému provázení po jednotlivých expozicích. Návštěvníci tak měli i v roce 2024 možnost bezplatné prohlídky s těmi nejpovolanějšími a mohli se dozvědět zajímavosti a pěstitelské triky týkající se jednotlivých druhů rostlin. Provázení probíhá v různých částech zahrady a je volně přístupné, i proto se těší takové popularitě zejména u pravidelných návštěvníků. *(foto 02)*

Muškatová burza | Geranium Market

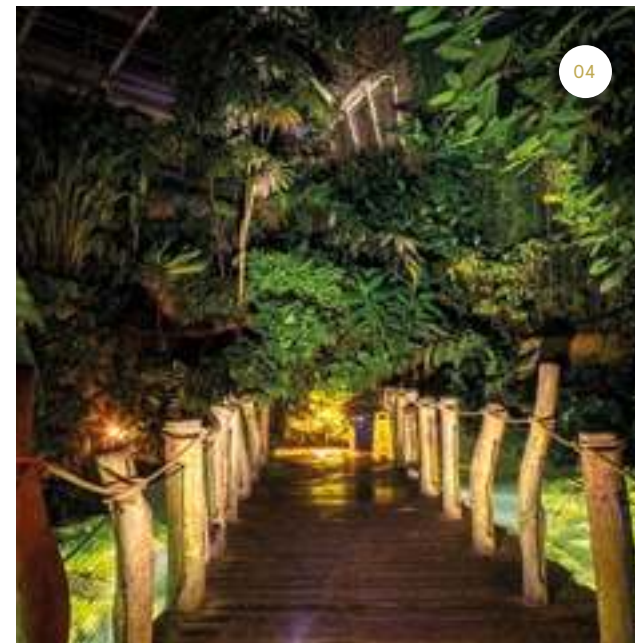
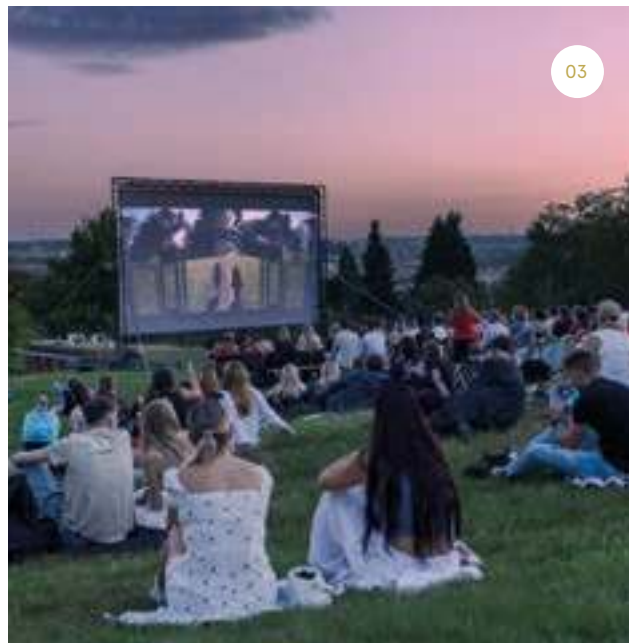
(24. 5. – 26. 5. 2024)

Ve spolupráci s členy Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu Pelargonie proběhla v Horní zahradě Muškátová burza, tedy prodej pelargonií. Kromě klasických druhů, na které jsme zvyklí z běžných obchodů, bylo možné zakoupit méně obvyklé a sbírkové druhy. Odborníci ze svazu Pelargonie tak nabídli vonné, sukulentní, velkokvěté i andělské druhy, ke kterým dávali komplexní pěstitelské rady. Zájemci tedy mohli získat vhodný druh pro pěstování právě dle jejich možností. Prodej byl doplněn dalšími rostlinami a tradičně byly nejlepší kusy okamžitě vyprodány. *(foto 01)*

Letní kino | Summer Cinema

(2. 8. – 31. 8. 2024)

Novinkou, která se ale téměř ihned osvědčila, bylo letní kino na Stráni Botanické zahrady Praha. Každý pátek a sobotu měli návštěvníci možnost zhlédnout jedno ze známých děl stříbrného plátna. Šlo o oblíbené filmy jak české, tak hollywoodské produkce. A protože smysl Botanické zahrady Praha je i ochrana přírody, zapojili jsme do promítání předfilmy z přehlídky kratších snímků Mezinárodního filmového festivalu EKOFILM. *(foto 03)*

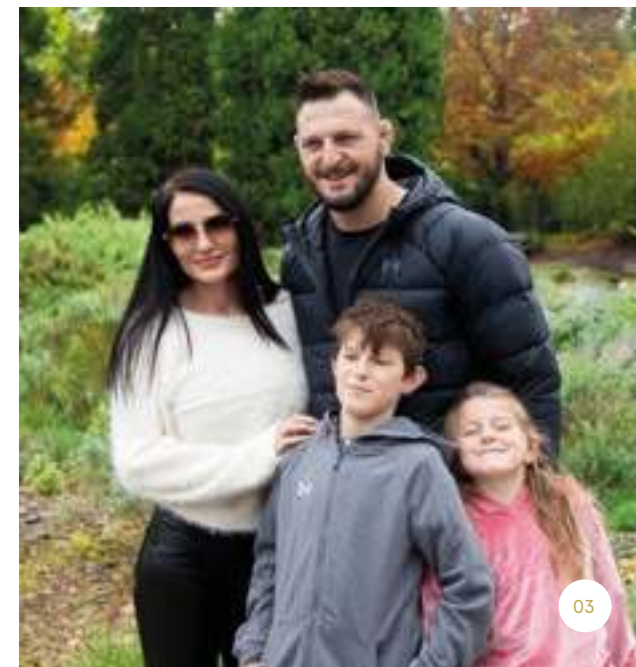
Zázvory

PR a média

PR and Media

V roce 2024 se Botanická zahrada Praha opět těšila zájmu médií a veřejnosti. Vydali jsme na 50 tiskových zpráv a oznámení a uspořádali 5 tiskových konferencí nebo setkání s médii. Tropiccký rok jsme zahájili společně s výstavou Nová PET Tropicana hned v lednu. Zaznamenali jsme téměř 3500 mediálních výstupů a dostali jsme příležitost prezentovat aktivity botanické zahrady v českých televizních stanicích, rádiích a tištěných i online novinách i magazínech. Také v roce 2024 podpořila botanickou zahradu řada známých osobností, které spolu s námi zahájily a prezentovaly oblíbené akce a výstavy.

In 2024, the Prague Botanical Garden remained in the media spotlight, drawing significant public attention. We issued 50 press releases and announcements and hosted five press conferences and media briefings. The tropical-themed year was launched in January alongside the New PET Tropicana exhibition. Throughout the year, the garden was featured in almost 3,500 media reports, with opportunities to showcase its activities on Czech television, radio, and across print and online platforms. A number of well-known public figures also lent their support, helping to inaugurate and promote the garden's most popular exhibitions and events.

01 | Gratulantkou k 20. výročí skleníku Fata Morgana se stala zpěvačka Aneta Langerová

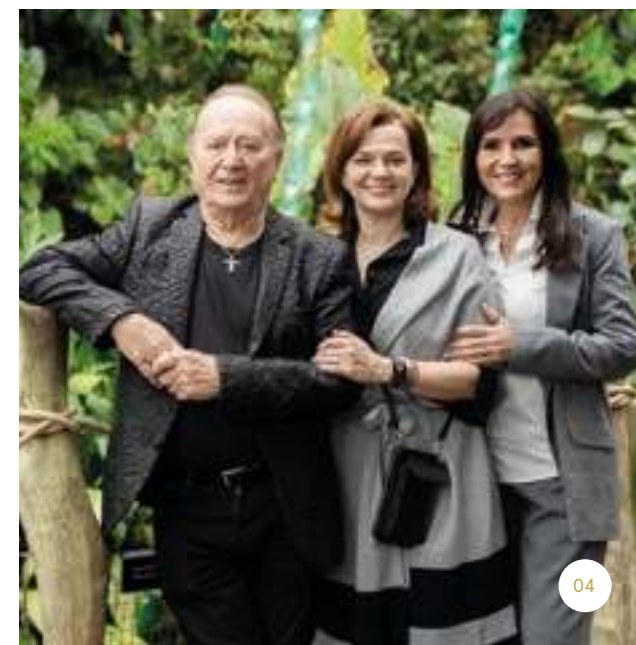
02 | Cestující patroni výstavy Motýli - Dobrodružná cesta: Sandra Pogodová, Linda Finková, Jitka Asterová a Jakub Wehrenberg

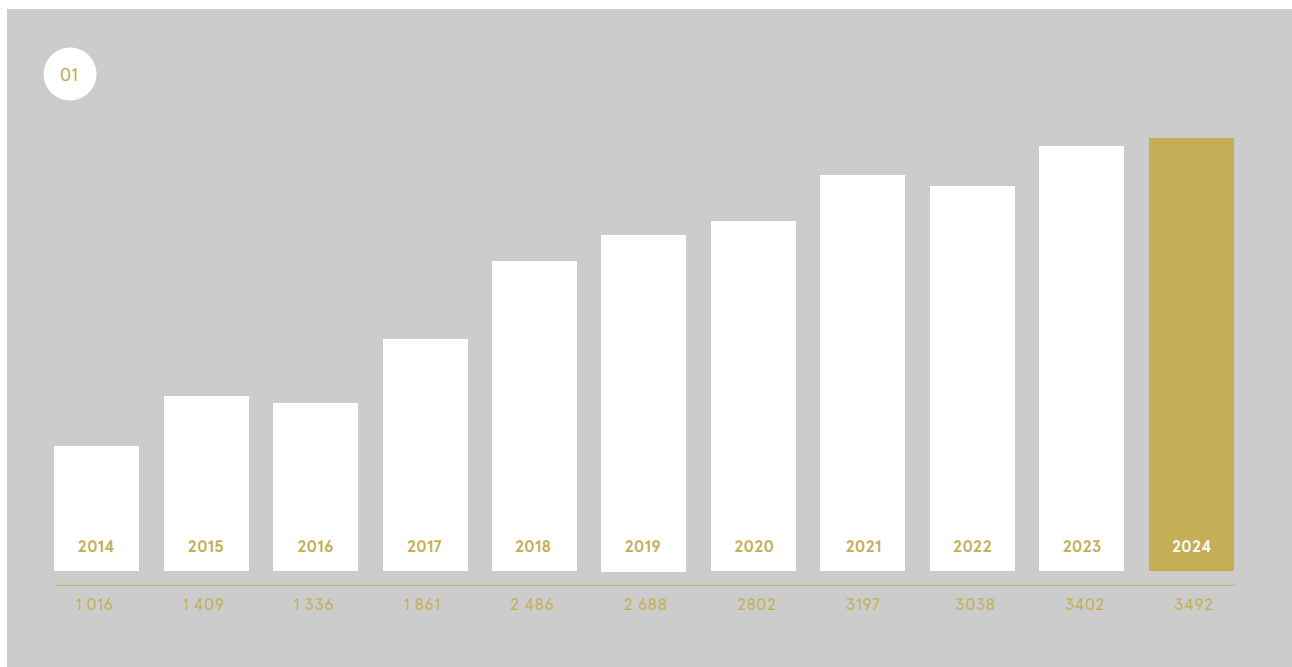
03| VIP diabání dny se zúčastnil judista Lukáš Krpálek s rodinou

04| Patrony 55. sezóny botanické zahrady a výstavy Nová PET Tropicana byli Petr, Marta a Martina Jandovi

Public relations v roce 2024

Zájem médií a veřejnosti vzbudily nejenom pravidelné a oblíbené akce a výstavy v botanické zahradě, média ocenila i novinky v oblasti rozvoje botanické zahrady, mimo jiné znovuotevření Vinotéky sv. Kláry po rekonstrukci, a také sezónní informace a zajímavosti z expozic. PR oddělení pod vedením tiskové mluvčí Michaely Bičíkové pokračovalo v proaktivní komunikaci a ve vztahu k novinářům jej podpořila externí PR manažerka Darina Miklovičová. Komunikace botanické zahrady je dlouhodobě součástí aktivního přístupu a strategie ředitele Bohumila Černého. Na komunikaci spolupracuje PR oddělení i s oddělením marketingu a odborným oddělením. Nejvýznamnějšími akcemi pro novináře bylo slavnostní zahájení 55. sezóny a výstavy Nová PET Tropicana v lednu. V dalších měsících následovala tisková konference a slavnostní zahájení oblíbené výstavy motýlů a stranou nezůstaly ani oslavy 20 let od otevření skleníku Fata Morgana veřejnosti. S novináři jsme prožili příjemné a zábavné odpoledne při zahájení výstavy dýní a velkou společenskou událostí byla tisková konference spojená s vernisáží zimní výstavy uměleckého skla Křišťálová zahrada.

01 | I v roce 2024 se nám podařilo zvýšit zájem médií o akce botanické zahrady, zaznamenali jsme téměř 3500 mediálních výstupů

02 | Ředitel botanické zahrady Bohumil Černý při rozhovoru pro Českou televizi

Monitoring médií a výstupy v médiích

Pro monitoring médií využíváme služby společnosti Mediaboard. V roce 2024 jsme zaznamenali téměř 3500 mediálních výstupů, které se týkaly Botanické zahrady Praha. Výstupy vznikaly částečně na základě vydaných tiskových zpráv a uspořádaných tiskových konferencí, jednalo se také o samostatné rozhovory a články odborníků botanické zahrady. Naše aktivity jsme představili v oblíbených televizních pořadech napříč českými televizními stanicemi (Česká televize, CNN Prima News, TV Seznam, Prima a Nova), a to v rámci zpravodajských nebo dalších pořadů, jako je

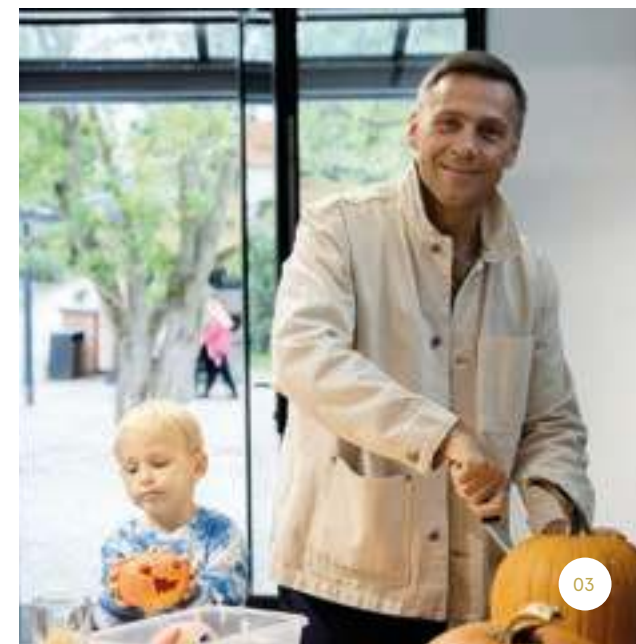
např. Studio 6, Dobré ráno, Nový den, Sama doma, Toulavá kamera, Polopatě či Rady ptáka Loskutáka. Pokračovala také spolupráce s dětským kanálem ČT :D a jeho pořady Tamtam a Zprávičky. Akce a projekty botanické zahrady jsme rovněž propagovali prostřednictvím rozhovorů v českých rádiích (Český rozhlas, Rádio Blaník, Hitrádio City, Express FM, Signál Rádio, Rádio Impuls, Rádio Prostor a další). Nechyběly ani rozhovory a články v tištěných médiích, ať už se jednalo o deníky, nebo lifestylové a hobby časopisy. O činnosti botanické zahrady informovala v rámci

článků či videoreportáží též online zpravodajská média (Seznamzpravy.cz, TN.cz), ale i volnočasové portály (Kudyznudy.cz, Vyletnik.cz, Kdykde.cz a další). V našich aktivitách nás podpořili také mediální partneři. Poděkování patří Radiu Blaník, Českému rozhlasu (Rádio DAB Praha), časopisům Praktik a Zahrádkář a volnočasovým webům Kudyznudy.cz, Vyletnik.cz a Kdykde.cz. Hodnota výstupů, které jsme v médiích zaznamenali, přepočítaná na hodnotu inzertního prostoru (AVE) v roce 2024 dosáhla téměř 400 milionů Kč.

01 | Slavnostní zahájení výstavy Křišťálová zahrada – zleva radní Jana Komrsková, zpěvačka Leona Machálková, dramatik Arnošt Goldflam, módní návrhářka Blanka Matragi, sklář Jiří Pačinek a ředitel botanické zahrady Bohumil Černý

02 | Natáčení dětského pořadu České televize – My se máme
03 | Herec Roman Vojtek se s rodinou zúčastnil VIP diabáň dýní

Spolupráce se známými osobnostmi

Publicitu botanické zahrady i v roce 2024 podpořila spolupráce se známými osobnostmi. Patrony Tropickeho roku 2024 a výstavy Nová PET Ttropicana se stali zpěvačka Marta Jandová, zpěvák a muzikant Petr Janda a moderátorka Martina Jandová. Oblíbenou výstavu motýlů, konanou pod názvem Motýli, dobrodružná cesta, podpořily herečka a moderátorka Jitka Asterová, zpěvačka a moderátorka Linda Finková a herečka Sandra Pogodová alias Sirény na cestách. Toto trio doplnil herec, režisér a vášnivý cestovatel Jakub Wehrenberg. Patronkou oslav 20. výročí skleníku Fata Morgana a gratulantkou se stala zpěvačka Aneta Langerová, která v roce 2024 rovněž oslavila 20 let své pěvecké kariéry. Podzimní výstavu dýní s námi zahájili herec a moderátor Roman Vojtek a judista a olympionik Lukáš Krpálek se svými rodinami. V závěru roku jsme pak otevřeli unikátní výstavu Křišťálová zahrada, a to společně s osobnostmi, které mají vřelý vztah k zahradě, sklu i sklář Jiřímu Pačinkovi – zpěvačkou Leonou Machálkovou, filmovou producentkou Olgou Menzelovou, módní návrhářkou Blankou Matragi a hercem a dramatikem Arnoštem Goldflamem. Spolupráce se známými osobnostmi a jejich vztahu k botanické zahradě si velmi vážíme.

Kořeny osobností

Roots of Prominent Personalities

Úspěšný projekt Botanické zahrady hl. m. Prahy a Dariny Miklovičové Kořeny osobností pokračoval již patnáctou sezónou. V roce 2024 jej obohatily tři významné osobnosti a poprvé byl vysazen národní strom – konkrétně strom Slovenské republiky. Svě „kořeny“ v botanické zahradě zanechalo již 122 významných představitelů českého, ale i světového společenského, kulturního, sportovního a vědeckého života.

In 2024, the Prague Botanical Garden, in collaboration with Darina Miklovičová, celebrated the 15th season of its successful Roots of Prominent Personalities project. That year, three distinguished individuals joined the initiative, and for the first time, a national tree was planted—the national tree of the Slovak Republic. To date, 122 influential figures from Czech and international cultural, sports, and scientific communities have symbolically planted their "roots" in the botanical garden, leaving a lasting legacy.

01 | Národní strom Slovenska vysadila v botanické zahradě prezidentka SR Zuzana Čaputová

02 | Tenistka Petra Kvitová se stala 120. osobností v projektu botanické zahrady

03 | U příležitosti 20. výročí skleníku Fata Morgana vysadili strom v projektu Kořeny osobností Lída a Tadeáš Haagerovi - jménem zakladatele skleníku a bývalého ředitele botanické zahrady Jiřího Haagera

04 | Prezidentka Slovenské republiky Zuzana Čaputová s ředitelem botanické zahrady Bohumilem Černým

V roce 2024 se do projektu Kořeny osobností zapojili:

120.

Úspěšná tenistka a dvounásobná wimbledonská vítězka **Petra Kvitová**, sázela šácholan japonský (*Magnolia kobus*).

121.

Jménem botanika a bývalého ředitele Botanické zahrady hl. m. Prahy a zakladatele skleníku Fata Morgana **Jiřího Haagera** vysadila jeho manželka Lída Haagerová a syn Tadeáš liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*).

122.

Jménem **Slovenské republiky** vysadila prezidentka Slovenské republiky, politička, advokátka a občanská aktivistka **Zuzana Čaputová** lípu srdčitou (*Tilia cordata*).

Projekt Kořeny osobností vznikl v roce 2009 a spojuje vzácné přírodní bohatství s těmi největšími postavami současného světa. Budoucím generacím má připomínat nejen jedinečné dědictví přírody, ale také to nejlepší, co dokázal člověk. Od června roku 2017 si návštěvníci areálu botanické zahrady mohou projít Stezku osobností, která vznikla jako trasa putování mezi jednotlivými výsadbami projektu Kořeny osobností a kde se zájemci mohou s těmi nejvýznamnějšími osobnostmi pomyslně setkat. V roce 2018 byla vydána kniha Kořeny osobností, jež mapuje vývoj projektu od roku 2009 do roku 2017. Připravuje se nové vydání rozšířené o osobnosti, které se do projektu zapojily později. Projekt Kořeny osobností bude pokračovat i v roce 2025.

07 Vinice svaté Kláry

St. Claire's Vineyard

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Vinice sv. Kláry v roce 2024

St. Claire's Vineyard in 2024 158 – 159

Rok 2024 ve vinotéce

St. Claire's Wine Shop in 2024160 – 161

Vinařské akce

Events for Wine Enthusiasts162 – 163

Služební cesta do Francie – Bordeaux – veletrh Vinitech

Viticulture Fair Visit: Bordeaux164 – 165

Vinice sv. Kláry v roce 2024

St. Claire's Vineyard in 2024

V roce 2024 odstartovala vegetace o pět týdnů dříve, než je obvyklé. V polovině března byla réva ve stádiu vlny a na začátku dubna již měla zhruba deseticentimetrové letorosty a v podstatě se opakoval ročník 2018, který byl jeden z nejlepších. Nicméně v polovině dubna přišly mrazy, které se opakovaly tři po sobě následující noci a vinohrad silně poškodily. Kvůli tomu bylo ztraceno téměř 75 % úrody, což již nebylo nahrazeno z následně rašících podoček. V létě panovalo velmi slunné počasí s tropickými teplotami a občasnými bouřkami, ale i tak se hrozny podařilo udržet z 95 % ve zdravé kondici. V polovině září 2024 přišly intenzivní deště s úhrnem zhruba 200 mm za čtyři dny, kvůli kterým musela být urychlena sklizeň o tři týdny, ale i tak hrozny vyzrály do velmi dobré kvality. Sklidili jsme 5995 kg hroznů.

The 2024 growing season started unusually early, with the vines beginning their growth five weeks ahead of schedule. By mid-March, the vines had already entered the woolly bud stage, and by early April, the shoots had reached approximately 10 cm, resembling the favourable conditions of 2018—a vintage regarded as one of the best. Unfortunately, mid-April brought a series of frosty nights, severely damaging the vineyard and causing a 75 % loss of the crop. The secondary buds were unable to compensate for the loss. The summer brought sunny weather with tropical temperatures and occasional thunderstorms, yet the remaining grapes stayed 95 % healthy. In mid-September, heavy rains—approximately 200 mm over four days—forced us to bring forward the harvest by three weeks. Nonetheless, the grapes ripened to excellent quality, and we successfully harvested 5,995 kg of grapes.

Rašení po mrazech poškozených keřů bylo velmi nepravidelné a silně ztěžovalo pracovní operace jako podlom, vyvazování letorostů a osečkování, které musely být prováděny opakovaně, což výrazně znesnadňovalo plnění agrotechnických lhůt. Pozdní jarní mrazíky a deště naštěstí nepřišly při kvetení a to, co na vinici zbylo, se zdárně vyvíjelo v novou, i když velmi omezenou úrodu. Na začátku června byl zaznamenán značně silný infekční tlak padlí. Vzhledem ke značně omezené sklizni bylo přistoupeno k nákupu odkaleného moštu odrůd Rulandské šedé, Tramín červený a Müller Thurgau vždy po 2000 l a 1000 l Ryzlinku rýnského z moravských vinařských oblastí. Na konci roku 2024 byly do prodeje uvedeny nové sekty Pinot noir – Blanc de Noir a Ryzlink rýnský – Blanc de Blanc.

Přehled sklizně v roce 2024

Rulandské šedé	820 kg
Sauvignon	170 kg
Tramín červený	255 kg
Rulandské modré	1890 kg
Modrý Portugal	580 kg
Ryzlink rýnský	1850 kg
Muškat moravský	80 kg
Müller Thurgau	350 kg
Celkem:	5 995 kg

Rok 2024 ve vinotéce

St. Claire's Wine Shop in 2024

Rok 2024 byl pro Vinotéku sv. Kláry rokem změny. Provoz vinotéky se opět vrátil do historického viničního domku přímo na Vinici sv. Kláry. Zde jsme pro veřejnost otevřeli 22. května a do prodeje jsme při té příležitosti uvedli vína ročníku 2023. Na základě návrhu architekta Ladislava Lábuse vznikl v rámci vinotéky nový degustační prostor s kapacitou 52 míst, salónek pro konání soukromých akcí s kapacitou 22 osob a nedílnou součástí jsou i venkovní terasy. Současně zde bylo vybudováno moderní zázemí jak pro návštěvníky, tak i pro zaměstnance vinotéky a vinice. Vína bylo možné nadále ochutnat a zakoupit také v prostorách „altánu“ v Ornamentalní zahradě, kde vzniklo Café Ornament. Celkem se takto prodalo a vypilo téměř 17 000 láhví vína.

The year 2024 marked a significant transformation for St. Claire's Wine Shop. Operations returned to the historic vineyard house located within St. Claire's Vineyard, and on May 22, we celebrated its reopening by launching the 2023 vintage wines. Designed by architect Ladislav Lábus, the renovated wine shop now features a modern tasting space accommodating up to 52 guests, a private lounge for up to 22 people, and spacious outdoor terraces. These updates were complemented by state-of-the-art facilities, enhancing both the visitor experience and the working conditions for staff. Visitors can also continue to savour and purchase wines at the pavilion in the Ornamental Garden, now transformed into Café Ornament. In total, nearly 17,000 bottles of wine were sold and enjoyed over the course of the year.

Nový degustační prostor je celistvější a větší a se stávajícím viničným domkem je propojen spojovacími průchody. V nich jsou toalety pro návštěvníky i zaměstnance a nezbytné provozní zázemí vinárny. Rozšíření prostor umožní pořádání i větších řízených degustací a konání různých společenských či soukromých akcí včetně svatebních banketů. Celý objekt je částečně skryt pod zem a jeho hlavní pohledová část je situována v místě terasy. Svým vzhledem tato nová stavba nijak nenarušuje charakter vinice s jejím jedinečným *geniem loci*. Veřejných degustací, kde zájemci měli příležitost ochutnat špičková místní vína pod vedením zkušeného someliéra, se zúčastnilo na 1300 hostů. Na Valentýna a před koncem roku se uskutečnily i mimořádné degustace sektů z místní produkce. V žebříčku vín konzumovaných „po sklence“ vedlo bílé víno Klára ročníku 2023, oblíbená byla i Klára rosé 2023 a Rulandské šedé 2023. Také po láhvích se nejvíce prodávala bílá Klára, dále pak cuvée Botanica 2023 a rovněž Rulandské šedé 2023. Přestože se z důvodu rozsáhlých dešťů neuskutečnilo vinobraní, tedy největší vinařská akce na zdejších vinohradu, výsledky roku 2024, kdy se podařilo dosáhnout rekordních prodejních výsledků, ukazují, že zájem zákazníků a obliba místního vína jsou velmi vysoké.

Vinařské akce

Events for Wine Enthusiasts

Rok 2024 byl z pohledu produkce vína a vinařských akcí rokem náročným. Vinici sv. Kláry hned na jaře postihly mrazy, které poškodily velkou část úrody. Nicméně i přesto se podařilo uspořádat řadu menších akcí pro návštěvníky a milovníky vína z produkce zdejšího vinohradu včetně pravidelných degustací a prohlídek expozice výroby vína. Největší a nejoblíbenější vinařská akce – Vinobraní na Vinici sv. Kláry – se však v roce 2024 neuskutečnila kvůli rozsáhlým přivalovým deštům a následným povodním v ČR.

The year 2024 presented significant challenges for wine production and related events. St. Claire's Vineyard experienced severe crop losses caused by spring frosts. Despite this setback, we successfully hosted a range of smaller events that delighted visitors and wine enthusiasts, including regular tastings and guided tours of the Exposition of Wine Production. Unfortunately, our most anticipated and beloved event, The Wine Harvest Celebration, was cancelled due to torrential rains and widespread flooding across Czechia.

Víkend svařeného vína | Mulled Wine Weekend (10. – 11. 2. 2024)

Víno nemusíme brát vždy vážně a s tím svařeným jsou experimenty ještě lákavější. Svařákové menu Vinotéky sv. Kláry nabídlo hned čtyři kombinace s bílým a červeným vínem. Tato zimní akce v botanické zahradě vždy naláká dostatek zájemců o zahřátí.

Valentýnská degustace sektů | Sparkling Wine Tasting on Valentine's Day (14. 2. 2024)

Pro valentýnský den a večer nabídla botanická zahrada nejen možnost romantické procházky, ale také příjemné posezení u „bublinek“. Návštěvníci měli možnost ochutnat novinku Vinice sv. Kláry, a to šumivá vína, která zrála v láhvi celých 15 měsíců, a užít si příjemný zamilovaný večer. Degustaci vedl profesionální someliér.

Open that bottle night (24. 2. 2024)

Tento den se hodí k otevření a sdílení speciálních láhví vína, které si lidé často ponechávají na zvláštní příležitosti. Ideální čas pro vyzkoušení výjimečných vín z Vinice sv. Kláry. Z každého ročníku pár láhví schováme do archivu a zvědavě čekáme, co s nimi udělá čas, jednou za rok pak s našimi vinaři tento archiv otevřeme a společně zjišťujeme, co místním vínům svědčí.

Klára má svátek | It's Claire's Name Day (10. – 12. 8. 2024)

Klára slavila svátek a to byla jedinečná příležitost užít si krásný den či víkend v botanické zahradě. Ta se v tento den proměnila v jedno velké piknikové místo. Návštěvníci si mohli zakoupit piknikové balíčky, ke kterým párujeme vína z naší vinice a zapůjčíme skleničky a piknikové deky. Tato akce je mezi návštěvníky botanické zahrady velmi oblíbená.

Den Rulandského modrého | The Pinot Noir Day (18. 8. 2024)

Den, který je po celém světě věnovaný jedné z nejoblíbenějších odrůd vína – Rulandskému modrému. Návštěvníci měli možnost ochutnat v rámci minidegustace Rulandské modré ročníků 2018, 2019, 2021 a vzorek sektu Rulandské modré rosé – brut nature 2023.

Svatomartinský přípitek | St. Martin's Toast (11. 11. 2024)

Tradiční oslavy, které jsou spojené s otevřením prvních láhví mladého vína, měli příležitost si užít i návštěvníci Vinotéky sv. Kláry. Zájemci mohli ochutnat vína nového ročníku vinařství Mádl z odrůd povolených pro výrobu Svatomartinských vín (Svatomartinské Veltlínské červené rané 2024, Svatomartinské Müller Thurgau 2024, Svatomartinské Muškát moravský 2024, Svatomartinské Zweigeltrebe Rosé 2024 a Svatomartinské Modrý Portugal 2024). Vybraná vína, prezentovaná naším someliérem, měla velký úspěch a všechna se prodala.

Silvestrovská degustace sektů | New Year's Eve Sparkling Wine Tasting (30. 12. 2024)

V rámci pravidelných veřejných degustací proběhla den před koncem roku 2024 ochutnávka nových sektů z produkce Vinice sv. Kláry. Šlo o Ryzlink rýnský – Blanc de Blanc a Rulandské modré – Blanc de Noir. Tyto sekty zrály v láhvi devět měsíců. Veřejné degustace s místním someliérem patří k velmi oblíbeným akcím.

Služební zahraniční cesta do Francie

Bordeaux – veletrh Vinitech

Viticulture Fair Visit: Bordeaux

Termín: 22. 11. – 2. 12. 2024

Účastníci: Vladimíra Egertová, Martin Beránek, Jan Hruška, Michal Krasnovský

Hlavním cílem této cesty byla návštěva jednoho z největších vinařských veletrhů – Vinitech v Bordeaux a prohloubení znalostí v oblasti moderních technologií ve vinařském a vinohradnickém sektoru. Mimo veletrh jsme v oblasti Bordeaux navštívili přední vinařské domy jako Château Smith Haut Lafitte, Pape Clément, Giscours a také velmi moderní a interaktivní vinařské muzeum La cité du vin. Vlastní návštěvě Bordeaux předcházela krátká zastávka v údolí řeky Mosely, kde jsme se seznámili s pěstováním révy na velmi strmých svazích, blízkých naší vinici, a to jak z pohledu pěstovaných odrůd – hlavně Ryzlink rýnský, Rulandské modré a Müller Thurgau, tak i z hlediska působení břidličnatých půd. V této oblasti jsme navštívili nejlepší vinice střední Mosely – Erdener Treppchen, Erdener Prälät, Ürziger Würzgarten a nejstrmější vinice na světě se sklonem 65° – Calmont. Nové znalosti budou použity pro zkvalitnění a optimalizaci technologických postupů ve sklepním hospodářství a rozvoji vinohradnické naučné stezky.

08 Hospodaření

The Management

Obsah kapitoly

Contents of the Chapter

Hlavní činnost

Main Activities168 – 169

Doplňková činnost

Side Activities 172 – 173

Hlavní činnost

Main Activities

Výnosy

Botanická zahrada Praha v roce 2024 dosáhla celkových výnosů **53 791,8 tis. Kč**, což znamená meziroční nárůst oproti roku 2023 o 8 979 tis Kč. Výnosy ze vstupného tvořily i nadále nejvýznamnější složku vlastních příjmů organizace. **Tržby ze vstupného** v roce 2024 dosáhly 39 328,5 tis. Kč, což je srovnatelná částka oproti roku 2023 (38 465,1 tis. Kč). Na stabilizaci příjmů měla vliv nejen korekce cen vstupného pro seniory, ale také pokračující investice do rozvoje areálu a zlepšování komfortu návštěvníků. Celková návštěvnost v roce 2024 byla opět vysoká, díky oblíbeným výstavám a kulturním akcím bylo možno dosáhnout pozitivního hospodářského výsledku. Výnosy z vlastních výkonů a zboží zahrnovaly nejen tržby ze vstupného, ale také příjmy z letních táborů (103 tis. Kč), výukových programů pro školy a seniory (1 120 tis. Kč), komentovaných prohlídek v rámci akce Džungle, která nespí (145 tis. Kč). Zájem o tyto služby vedl ke stabilnímu růstu příjmů v těchto segmentech. Vysoké oblibě se těšily prohlídky expozice výroby vína ve viničném sklepě s řízenou degustací, které se podílely na výnosech v celkové výši 123 tis. Kč. Dlouhodobě diskutované zvýhodněné sousedské vstupenky (100 Kč/osoba, celoroční permanentka) přinesly do rozpočtu 748 tis. Kč. Postupný útlum zájmu o nabízený výukový balíček (13 tis. Kč) byl nahrazen dopoledním výukovým programem pro školy, který se ukázal jako efektivnější a u organizací oblíbenější, neboť zajistil příjem 63 tis. Kč. Prodej rostlin a vlastních výrobků také zůstal stabilní a přispěl k celkovým příjmům organizace. Sezónní výprodeje za marketingové podpory rovněž pomohly zajistit tržby (319 tis. Kč) a přispět k udržitelnosti financování zahrady. Důležitou složkou rozpočtu byly také **ostatní výnosy**, které se meziročně zvýšily z 3 254 tis. Kč v roce 2023 na 11 947,5 tis. Kč v roce 2024. Tento nárůst odráží především čerpání fondu na opravy a údržbu ve výši 8 000 tis. Kč. a fondu odměn (2 456 tis. Kč). Současně botanická zahrada čerpala účelový dar poskytnutý ČSOB, a. s., na podporu expozice Archa Bohemica. K čerpání rezervního fondu nebylo s ohledem na vývoj hospodaření nutné přistoupit.

01 | Stáčení medu v botanické zahradě

02 | Prodej rostlin během výstavy Sukulenty v interiéru

Další ostatní výnosy zahrnují předepsané sankce za nedodržení termínů v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů. Nejvýznamnější položkou byl vrácený soudní poplatek od architekta Z. Deyla ve výši 890 tis. Kč. Finanční výnosy dosáhly 2 515,8 tis. Kč, což je oproti roku 2023 (3 093,8 tis. Kč) nižší hodnota, ale odpovídá očekáváním. Snížení této položky je důsledkem poklesu úrokových sazeb na spořicíh účtech a termínovaných vkladech.

Neinvestiční příspěvek

Zřizovatel schválil neinvestiční příspěvek na rok 2024 ve výši 119 436 tis. Kč, který se v závislosti na rozpočtových opatřeních měnil, konkrétně:

- 305 tis. Kč; usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1007 ze dne 20. 5. 2024; finanční prostředky účelově určené na zahraniční akci Cervia Citta Giardino – Maggio in Fiore 2024,
- 80 tis. Kč; usnesení Rady hl. m. Prahy č. 507 ze dne 2. 4. 2024; finanční prostředky určené na grantové programy, a to na Vzdělávací procházky pro seniory ve výši 30 tis. Kč a na program Blahodárná zahrada ve výši 50 tis. Kč,
- 450 tis. Kč; usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1006 ze dne 20. 5. 2024; finanční prostředky na letní příměstský tábor – Indiánské léto, výukové programy, provázení pro školní skupiny a pro vzdělávání osob se specifickými potřebami.

Botanická zahrada dále obdržela na základě rozhodnutí SZIF finanční prostředky z Ministerstva zemědělství, a to dotaci ve výši 1 828 tis. Kč na částečné pokrytí nákladů na realizaci a zatraktivnění oblíbených výstav a seminářů s rostlinnou tematikou. K úspoře neinvestičního příspěvku o 1 556 tis. Kč došlo v letošním roce z důvodu nižší tvorby odpisů oproti schválenému rozpočtu. Celkový neinvestiční příspěvek po rozpočtových opatřeních a čerpání grantů činil 117 880 tis. Kč.

Náklady

Celkové náklady v roce 2024 rostly úměrně s vlastními výnosy organizace, činily v souhrnu období **174 879 tis. Kč**. Nárůst je odrazem zvýšených cen materiálů a služeb. Uvedení nových budov do provozu znamenalo taktéž zátěž pro provozní rozpočet. Náklady na **spotřebu materiálů** klesly oproti schválenému rozpočtu o 2 360,9 tis. Kč. V oblasti rozvoje odborné činnosti došlo k nákupům rostlinného materiálu k obohacení a rozšíření expozic a současně byly vynaloženy náklady na péči o sbírky, tedy na zahradnický materiál, substráty, hnojiva a pesticidy. V neposlední řadě se jedná o nákupy potřeb pro běžnou údržbu areálu a budov zajišťovanou zaměstnanci provozu. Tendenci růstu nákladů evidujeme v oblasti nákupů ochranných pracovních pomůcek a nových pracovních oděvů pro zaměstnance, které bylo nutné zakoupit z důvodu nevyhovujících ochranných vlastností současných uniforem. V oblasti **spotřeby energií** jsme v roce 2024 oproti roku 2023 zaregistrovali v botanické zahradě mírný nárůst, na kterém se podílely nově vybudované objekty a výkyvy v klimatických podmínkách. To, že náklady na spotřebu elektrické energie vzrostly oproti plánovanému rozpočtu, je také způsobeno mírou jejího používání k přímému ohřevu vody a k vytápění některých provozů botanické zahrady, současně pro funkci zdrojů chladu ve VZT a technologických systémech, využití při stavební činnosti, k osvětlení expozic ve skleníku Fata Morgana a k doplnění technologií. Na spotřebu zemního plynu a pokles spotřeby propan-butanu měly vliv výkyvy v jednotlivých objektech dle jejich užití v průběhu topné sezóny. Ve spotřebě se projevuje tvorba zásob v daném účetním období. Spotřeba vody v roce 2024 činila 44,5 tis. m³. Hodnota spotřeby vody je ve vztahu k roku 2023 vyšší z důvodu realizace plánovaných expozic a záhonů, tedy i rozšíření závlahového systému v areálu botanické zahrady. Současně byla zefektivněna spotřeba záchytných srážkových vod. Náklady na **opravy a údržbu** botanické zahrady vzrostly oproti loňskému roku o 8 224 tis. Kč. Do navýšení se významně promítla oprava havarijního stavu slaboproudého MaR řízení skleníkového hospodaření. Dále byly prostředky použity na nezbytné opravy postupně stárnoucí technologie a tím předcházení možných havárií, které by mohly narušit chod zahrady nebo přímo ohrozit sbírky rostlin. V rámci oprav budov byly realizovány spíše dílčí, méně nákladné opravy fasád, elektroinstalací, údržba

řídících jednotek skleníků a závlahových systémů. V oblasti nákladů na **nákup služeb** došlo oproti roku 2023 k celkovému zvýšení o 2 800 tis. Kč. Zvýšení objemu vynaložených prostředků odpovídá celkovému nárůstu všeobecných cen za služby, vyšší náklady si vyžádaly služby v oblasti marketingu a komunikace a zajištění nezbytných revizí odpovídajících investičním akcím a změnám v legislativě. Organizace uskutečnila několik let odkládané zásadní expedice do zahraničí za účelem rozšíření významných skupin sbírek. V rámci cest bylo také možné znovu navázat vztahy s evropskými i světovými botanickými zahradami a dovézt či sdílet jednotlivé sbírkové položky. Limit prostředků na **platy** činil dle schváleného rozpočtu 56 258,9 tis. Kč pro limit počtu zaměstnanců 111. Skutečný přepočtený stav pracovníků za rok 2024 byl 109,9 pracovníka. Nižší počet zaměstnanců byl způsoben nedostatkem odpovídajících kvalifikovaných uchazečů ve výběrových řízeních a nečekaným odchodem několika pracovníků do předčasného důchodu. Čerpání fondu odměn bylo schváleno Radou HMP ve výši 3 000 tis. Kč. Konečný rozpočet za rok 2024 na platy zaměstnanců po navýšení limitu o náhrady za pracovní neschopnost a čerpání fondu odměn dosáhl 58 639 tis. Kč. Náklady **OON** botanické zahrady činily 7 175 tis. Kč, prostředky byly využity k zajištění potřebného pracovního harmonogramu pokladních, průvodců a zaměstnanců poskytujících návštěvnický servis.

Hospodářský výsledek za rok 2024 ukončila Botanická zahrada hl. m. Prahy v rámci hlavní činnosti s vlastní úsporou neinvestičního příspěvku 1 556 tis. Kč z důvodu nižší tvorby odpisů oproti schválenému rozpočtu.

Doplňková činnost

Side Activities

Botanická zahrada hl. m. Prahy i v roce 2024 zaznamenala úspěch a rozvoj svých doplňkových aktivit, které přispěly k nárůstu celkových výnosů. V oblasti doplňkové činnosti jsme dosáhli **celkových výnosů 24 672,4 tis. Kč**, to znamená nárůst o 5 447,5 tis. Kč oproti roku 2023, a tedy zvýšení o 6 427,4 tis. Kč oproti schválenému rozpočtu. Zlepšený hospodářský výsledek odpovídá dalšímu růstu návštěvnosti, ale i rozšíření možností a prostor pro pronájem a svatby a rovněž obohacení sortimentu propagačních předmětů na prodej. Nárůstu opět dosáhlo i parkoviště provozované Botanickou zahradou hl. m. Prahy, které je pronajímáno i pro dlouhodobé pronájmy parkovacích míst. Na parkovním se vybralo celkem 2 587,5 tis. Kč. Vinotéka sv. Kláry zaznamenala v roce 2024 také výrazný úspěch. Prodej vína dosáhl rekordního čísla **16 745 prodaných lahví**, což přineslo tržby ve výši 6 771 tis. Kč. Za navýšením prodejů jistě stojí i fakt, že vinotéka se v roce 2024 vrátila do objektu historického viničního domku, jenž prošel rekonstrukcí a byl doplněn o nový degustační prostor. Prodej produkce Vinice sv. Kláry však není soustředěn pouze do vinotéky, ale víno je k dostání i v nově vzniklém Café Ornament. Tyto výsledky svědčí o rostoucím zájmu veřejnosti o vinařskou produkci botanické zahrady, vyšší zájem byl zaznamenán také o veřejné degustace, kterých se zúčastnilo 1 300 osob. Stoupa opět i obliba pořádání svatebních obřadů v botanické zahradě, svatby se vrátily do objektu viničního domku a na terasu pod kaplí sv. Kláry. Svě ano si u nás řeklo **30 párů** a zúčastnilo se na 1000 hostů. Velmi oblíbeným prostorem byla též Japonská zahrada. Příjem ze svatebních obřadů a doplňkových služeb činil 547 tis. Kč. Komerční pronájmy prostor botanické zahrady byly různého charakteru. Venkovní expozice, a především interiér skleníku Fata Morgana, byly využity pro fotografování, ale i jako vhodné lokace pro natáčení filmů nebo propagačních videí. Venkovní expozice využili naši klienti za účelem konání firemních eventů, teambuildingů, školení, prezentací, oslav a nechyběly ani sportovní a pohybové aktivity, které k přírodě patří. Aktivitou, která se v botanické zahradě na Pivoňkové louce koná opakovaně už několik let, je hromadné cvičení jógy, jehož se v roce 2024 zúčastnilo

01 | Letní cvičení jógy na Pivoňkové louce se stalo již tradiční akcí

02 | Cvičení jógy na Pivoňkové louce se v roce 2024 zúčastnilo téměř 700 cvičenců

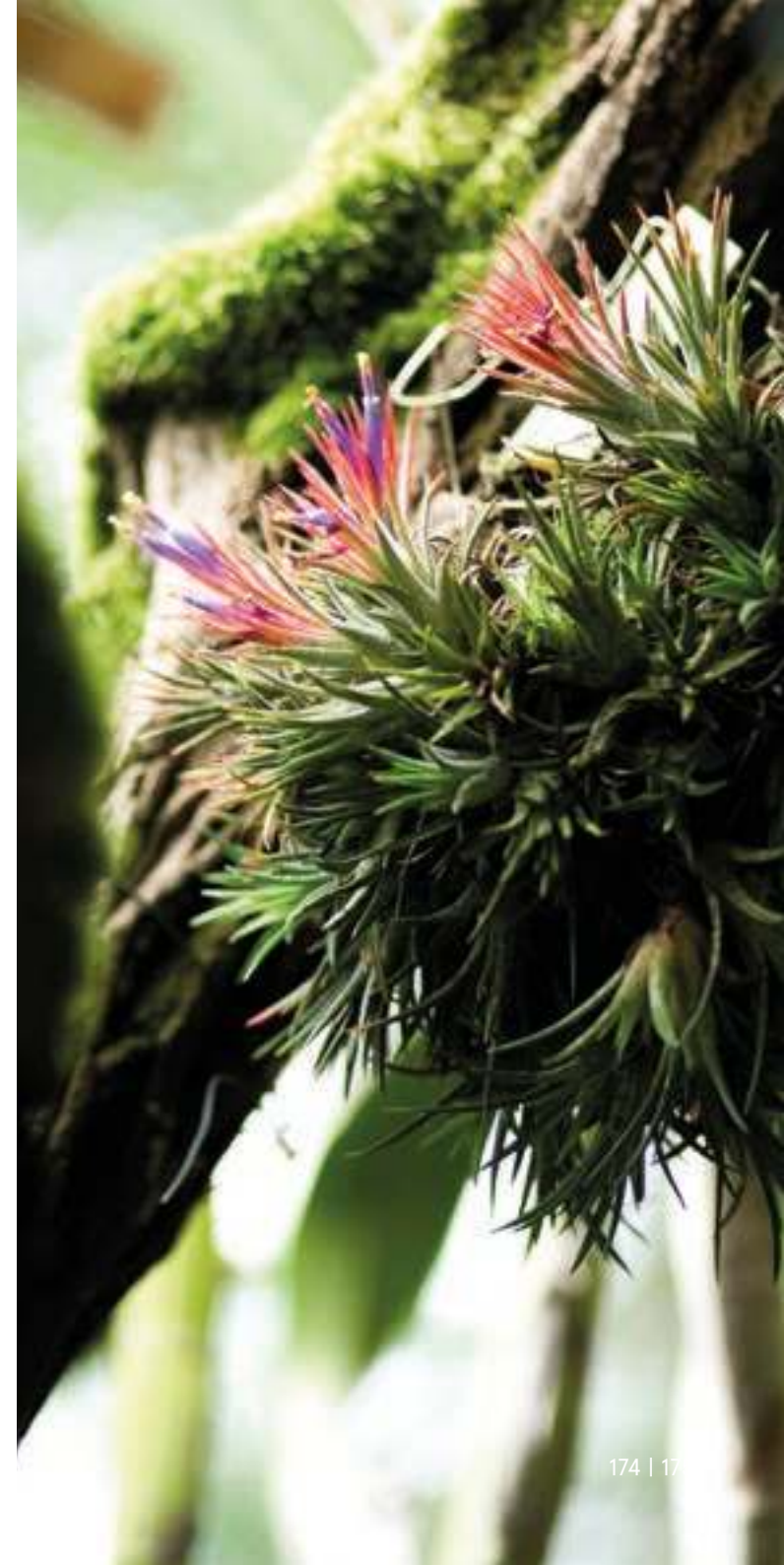
téměř 700 cvičenců. Tržby z komerčních pronájmů činily 3 282 tis. Kč. Významný příjem tvořila tržba za pronájem reklamní plochy partnerům botanické zahrady, činila 2 484 tis. Kč. Výnosy z prodaného zboží a propagačních předmětů činily 8 199 tis. Kč. Prodej byl zajišťován v pokladnách, prodejních stáncích v areálu botanické zahrady i v nové prodejně propagačních předmětů a dárkového zboží v multifunkčním objektu v Ornametální zahradě. V roce 2024 opět stoupl zájem o nákup dárkových předmětů v rámci e-shopu botanické zahrady. **Náklady doplňkové činnosti** vzrostly obdobně jako výnosy na celkových 19 330 tis. Kč. Základní zvýšení je způsobeno vyšší platbou daně z příjmů a odpovídajícím růstem nákladů v rámci osobních nákladů na platy zaměstnanců či odměny z dohod. **Botanická zahrada Praha dokončila v roce 2024 hospodaření v doplňkové činnosti se ziskem po zdanění ve výši 5 342,6 tis Kč.** Zisk z doplňkové činnosti navrhujeme v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. a pravidly pro finanční vypořádání rozdělit tak, že bude přiděleno do rezervního fondu 4 274,5 tis. Kč a vzhledem k celkové ekonomické situaci do fondu odměn 1 068 tis. Kč.

09
Členství v institucích
a odborných organizacích

Membership in Institutions and Professional Organizations

			
Unie botanických zahrad ČR	Botanic Gardens Conservation International (BGCI)	Arb-Net	Fleuroselect
			
International Stauden Union ISU	Indigenous Bulb Association of South Africa (IBSA)	Middle-European Iris Society (MEIS)	Sez květinářů a floristů ČR
			
Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů	SZO ČZS Saintpaulia	The Society for Economic Botany	British Pteridological Society (BPS)
			
American Fern Society	The Cycad Society	International Aroid Society (IAS)	American Begonia Society
			
American Orchid Society	Orchidea klub Brno	Česká orchidejářská společnost	The International Palm Society
			
	International Carnivorous Plant Society	Česká bonsajová asociace	

Členství v odborných institucích a organizacích

Membership in Institutions and Professional Organizations

Unie botanických zahrad ČR (UBZ ČR)

Botanická zahrada hl. m. Prahy iniciovala v roce 2005 vznik Unie botanických zahrad České republiky a od tohoto roku až doposud je jejím aktivním členem. V roce 2024 zastupoval Botanickou zahradu hl. m. Prahy v UBZ ČR RNDr. Vlastik Rybka, Ph.D., jako viceprezident UBZ ČR. Prostřednictvím unie probíhá aktivní spolupráce s ostatními členskými botanickými zahradami a pravidelná výměna informací o aktuálním dění v jednotlivých zahradách. UBZ ČR rovněž spolupracuje s orgány státní správy a informuje své členy o aktualitách týkajících se případných změn v legislativě a o požadavcích vyplývajících z mezinárodních závazků České republiky (CITES, CBD, Nagojský protokol aj.).

Czech Botanic Gardens Union (CBGU)

In 2005, the Prague Botanical Garden initiated the establishment of the Czech Botanic Gardens Union and has remained an active member ever since. In 2024, our garden was represented in the Union by Vlastik Rybka, Ph.D., who served as Vice-President. The Czech Botanic Gardens Union facilitates active cooperation among member gardens and ensures the regular exchange of information on ongoing activities. Additionally, the Union collaborates with government bodies and keeps its members informed about legislative changes and international obligations relevant to botanical gardens, including CITES, the Convention on Biological Diversity (CBD), and the Nagoya Protocol.

Konsorciium botanických zahrad EU

Evropské konsorciium botanických zahrad (European Botanic Gardens Consortium) je platforma, v níž je Botanická zahrada hl. m. Prahy aktivně zapojena prostřednictvím Unie botanických zahrad ČR (UBZ ČR). Od roku 2004 se zástupci zahrady pravidelně účastní zasedání tohoto konsorcia, které slouží jako poradní orgán mezinárodního sdružení botanických zahrad (BGCI, Botanic Gardens Conservation International). Českou republiku v konsorciu zastupuje RNDr. Vlastik Rybka, Ph.D., náměstek Botanické zahrady hl. m. Prahy a viceprezident UBZ ČR. Hlavním posláním konsorcia je koordinovat činnost botanických zahrad v Evropě, zvyšovat jejich povědomí o aktuálním dění a aktivitách na evropské úrovni a podporovat jejich zapojení do mezinárodních projektů a programů zaměřených na ochranu přírody. Klíčovým cílem je rovněž implementace Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD, Convention on Biological Diversity) do praktického fungování jednotlivých zahrad.

European Botanic Gardens Consortium

The Prague Botanical Garden is also an active participant in the European Botanic Gardens Consortium through the Czech Botanic Gardens Union. Since 2004, we have regularly attended meetings of the consortium, which functions as an advisory body to Botanic Gardens Conservation International (BGCI). Czechia is represented in the consortium by Vlastik Rybka, Ph.D., Deputy Director for Expert Activities of the Prague Botanical Garden and Vice-President of the Czech Botanic Gardens Union. The consortium's primary mission is to coordinate the activities of European botanical gardens, enhance awareness of relevant developments at the European level, and encourage participation in international conservation projects and programs. A key priority is the implementation of the Convention on Biological Diversity (CBD) into the operational practices of botanical gardens.

Botanická zahrada je výstavní zahradou Fleuroselectu

Fleuroselect jako nezávislá mezinárodní organizace testuje nově vyšlechtěné, semenem množené letničky a trvalky. Jako výstavní zahrada Fleuroselectu máme možnost prezentovat nejnovější odrůdy oceněné zlatou medailí ještě dříve, než se dostanou do komerční nabídky. V sezóně 2025 budou šampióny mezi letničkami nízké kompaktní krásnoočko *Coreopsis tinctoria* 'Corusco Cream Red' a lobelka *Lobelia erinus* 'Masterpiece Blue with Eye', tvořící bohatý koberec tmavomodrých květů. Oceněné odrůdy mohou návštěvníci obdivovat na záhonu u výstavního pavilonu.

Prague Botanical Garden featured as a display garden by Fleuroselect

Fleuroselect, an independent international organization, evaluates newly cultivated seed-propagated annuals and perennials. As an official Fleuroselect display garden, the Prague Botanical Garden has the privilege of showcasing the latest award-winning varieties—often before they become commercially available. For the 2025 season, the standout annuals will be the compact *Coreopsis tinctoria* 'Corusco Cream Red' and the *Lobelia erinus* 'Masterpiece Blue with Eye', which forms a lush carpet of deep blue flowers. Visitors can admire these award-winning varieties in the flower beds near the Exhibition Hall.

10 Partneři

Supporters and Partners

Poděkování partnerům

Thanks to Supporters, Sponsors and Partners

Všem partnerům, sponzorům a spolupracovníkům děkujeme za podporu v roce 2024. Bez ní by se Botanická zahrada hl. m. Prahy nemohla naplno rozvíjet a přinášet návštěvníkům zajímavé akce a výstavy, vzdělání i odpočinek v průběhu celého roku. Speciální poděkování patří našemu zřizovateli – Magistrátu hl. m. Prahy a také generálnímu partnerovi, společnosti Hyundai Motor Czech.

Zřizovatel

Generální partner

Hlavní partneři

Partneři a sponzoři akcí

Absolutum

Bayer

Český rozhlas Rádio Praha

Husquarna

Mediaboard, s. r. o.

Pačinek Glass

Pražská vydavatelská společnost

Zahrádkář

Spolupracovníci

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Botanická zahrada Malešice

Botanická zahrada Průhonice

Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty

Univerzity Karlovy

Botanická zahrada Teplice

Botanická zahrada Třeboň

Botanický ústav AV ČR

Czech Digital Media

Czech Photo o.p.s.

Česká bonsajová asociace

Česká zahradnická akademie Mělník

Česko-japonská společnost

Český svaz ochránců přírody

Česká společnost ornitologická

Dopravní podnik hl. m. Prahy

Eftries production

Galerie hl. m. Prahy – Trojský zámek

Gatebo, s. r. o.

Geosvět

HENRI DESIGN s. r. o.

Městská část Praha 7 – Troja

Městská část Praha 8 – Bohnice

Obec Kostelní Lhota

Oddělení genetických zdrojů zelenin,

léčivých rostlin a speciálních plodin VÚRV,

v. v. i., v Olomouci-Holice

Palkowitschia

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Pokojovky.cz

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

Petr Herynek

ROMAX

Spolek českých perenářů

Správa Krkonošského národního parku

Střední zahradnická škola a střední

odborné učiliště s.r.o.

Subterra

SZO ČZS Pelargonie Loděnice

Školní statek Mělník

Technologie hl. m. Prahy

Unie botanických zahrad České republiky

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity

v Brně, Lednice na Moravě

ZOO Praha

Zoologická a botanická zahrada města

Plzně

 HYUNDAI

Slovo generálního partnera – HYUNDAI

„Spolupráce s Botanickou zahradou hl. m. Prahy hraje mezi ostatními partnerskými aktivitami značky Hyundai na českém trhu velmi významnou roli. Vnímáme ji totiž jako jasný důkaz našeho závazku neochvějně se ubírat cestou k udržitelné budoucnosti. Do roku 2035 máme za cíl na evropských trzích prodávat výhradně lokálně bezemisní vozy a o deset let později bude značka Hyundai globálně uhlíkově neutrální. Součástí naší cesty však není pouze proměna modelové nabídky, ale také aktivní podpora institucí a iniciativ se záměrem ochrany životního prostředí a zachování bohatství přírody pro další generace. Botanická zahrada hl. m. Prahy je na naší cestě tím správným partnerem.“

Martin Saitz, generální ředitel Hyundai Motor Czech

Slovo partnera – Ahmad Tea

„Naše společnost Big Shock, jakožto výhradní distributor značky Ahmad Tea v ČR, se již druhým rokem spojuje ve svých projektech laskavosti s Botanickou zahradou hl. m. Prahy. Spolupráce si velmi považujeme, protože věříme, že jsme našli ty pravé partnery pro rozvíjení lokálních iniciativ na ochranu přírody. V roce 2024 nám společná práce udělala obzvláště velkou radost. Pomocí unikátní řady dárkových kazet Ahmad Tea Botanica se nám podařilo zaujmout širší veřejnost a přispět tak na vybraný projekt ochrany přírody, jehož cílem je vrátit ohrožené druhy rostlin zpět do české krajiny. Ač se jednalo o nelehký projekt, společným úsilím obou týmů se nám jej podařilo v závěru roku úspěšně nastartovat. Těšíme se na další spolupráci v roce 2025.“

Pavλίna Barker, Marketing Director Big Shock s.r.o.

The Word of General Sponsor – HYUNDAI

„The cooperation with the Prague Botanical Garden plays a key role among other partnership activities of the Hyundai brand in the Czech market. We see it as a clear evidence of the brand's commitment to work towards a sustainable future. Our goal is to sell only zero-emission vehicles on all European markets by 2035, while ten years later, Hyundai will become carbon-neutral on a global scale. However, transformation of the product line-up is not the only part of our way – it is also an active support of institutions and initiatives protecting the environment and preserving the wealth of nature for future generations. The Prague Botanical Garden is the right partner on our way.“

Martin Saitz, Managing Director Hyundai Motor Czech

Slovo partnera – ČSOB

„Respekt k lidem i k životnímu prostředí nás motivuje, abychom naši přírodu s její rozmanitostí zachovali i pro budoucí generace. Vážíme si partnerů, kteří vyznávají stejné hodnoty a jsme hrdí na spolupráci s Botanickou zahradou hl. m. Praha. Z široké škály jejich činností, ať je to botanický výzkum, ekologie a ochrana genofondu, vzdělávací programy pro veřejnost nebo péče o samotnou zahradu, která slouží jako prostředí pro relaxaci a duševní pohodu návštěvníků, nás zaujal program na ochranu ohrožených rostlinných druhů. ČSOB je hrdým partnerem vznikající expozice Archa Bohemica.“

Eva Horucková, Specialistka Společenské odpovědnosti

11

Ohlasy návštěvníků

Visitors' Feedback

Co nám napsali naši návštěvníci

Visitors' Feedback

„Nádherné místo se spoustou akcí, květin, vůní a chutí. Vřele doporučuji všem, kdo sem ještě nezavítali, ať už jako návštěvu, nebo romantickou procházku.“ (Jaroslav)

„Botanická zahrada v Troji je krásná v létě i v zimě. Úchvatný pohled od kaple svaté Kláry na Trojský zámek nikdy neomrzí.“ (Božena)

„Botanická zahrada je krásné místo uprostřed Prahy. Výborně udržovaná zahrada, spoustu nádherných kaktusů a také spoustu prvků pro děti, které zabaví a také naučí něco nového a zajímavého.“ (Klára)

„Nádherné místo vhodné k návštěvě v každé roční době. Na podzim obzvlášť půvabné. Určitě doporučuji.“ (Veronika)

„Krásné, klidné a poučné! Nádherné výhledy, pokaždé tu najdu něco nového... nápadité kolekce květin, dřevin, vinice, bylinky... Budete nadšení!“ (Kateřina)

„Stunning place! Perfect for contemplating the sunset, get away from the daily routine, and zone out.“ (Maria)

„Large place, big variety of plants and trees, nice occasional events and festivities.“ (Stela)

„Je to báječné místo, kam se chci znovu a znovu vrátit! A pokaždé pro sebe najdete něco nového.“ (Anna)

„Nádherné místo v Praze, jsou zde různá zákoutí kde lze relaxovat. V areálu se nachází skvělá kavárna. Návštěva vinárny TOP a výhled na Prahu je bonus.“ (Zuzana)

„Krásné prostory, upravované. Jako v pohádce. Ideální místo pro odpočinek i vzdělávání se.“ (Eliška)

Základní údaje o společnosti

About the Company

Botanická zahrada
Praha

Název společnosti | Company name

Botanická zahrada hl. m. Prahy
Prague Botanical Garden

Adresa | Address

Trojská 800/196, 171 00 Praha 7, CZ

Kontakty | Contacts

Telefon | Phone: +420 234 148 111

Fax: +420 233 542 629

E-mail: info@botanicka.cz

Web: www.botanicka.cz

Výroční zpráva Botanické zahrady hl. m. Prahy 2024
Prague Botanical Garden Annual Report for 2024

Vydala Botanická zahrada hl. m. Prahy
Published by the Prague Botanical Garden

Botanická zahrada hl. m. Prahy
Trojská 800/196, 171 00 Praha 7 – Troja
Česká republika
IČ: 00064572, DIČ: CZ00064572

Ve spolupráci s tiskárnou
In partnership with printing company
fronte s.r.o.
Studánecká 1120, 530 03 Pardubice

Redakční zpracování
Editor
Mgr. Michaela Bičíková

Texty
Texts
Kolektiv zaměstnanců Botanické zahrady hl. m. Prahy
Staff of the Prague Botanical Garden

Jazyková úprava
Proofreading
PhDr. Markéta Teuchnerová

Překlad do anglického jazyka
English translation
Amálie Balaščíková

Sazba a tisk
Typesetting and Printing
Šárka Tomická, fronte s.r.o.

Fotografie
Photographs
Archiv Botanické zahrady hl. m. Prahy

Vydala Botanická zahrada hl. m. Prahy
Published by the Prague Botanical Garden

1. vydání 2/2025
1st edition 2/2025

© Botanická zahrada hl. m. Prahy
ISBN 978-80-88312-18-5

Botanická zahrada
Praha

